

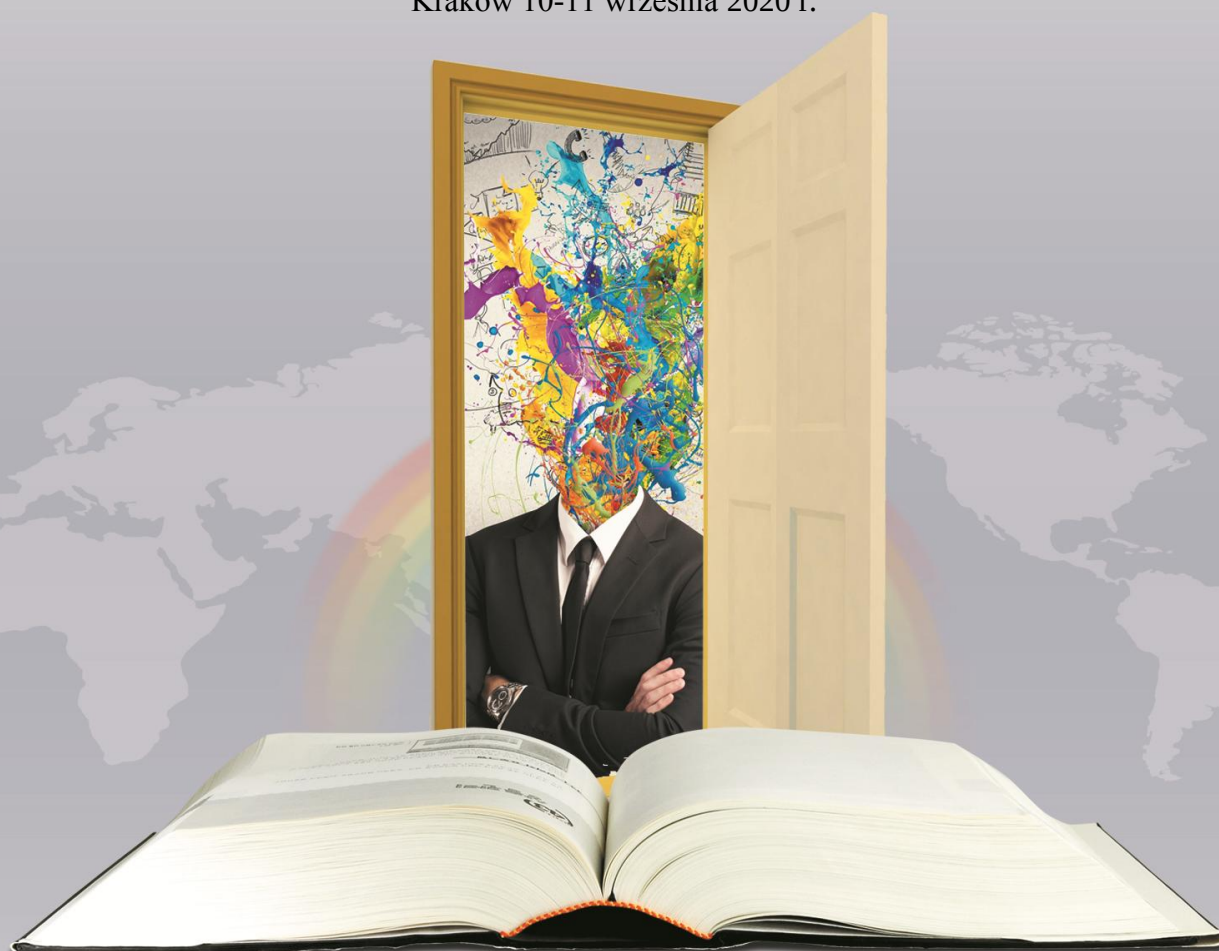
Ogólnopolska Konferencja Interdyscyplinarna

pn: "OMNIBUS cz. V"

Nauki Interdyscyplinarne

KSIĄŻKA ABSTRAKTÓW BOOK OF ABSTRACTS

Kraków 10-11 września 2020 r.

organizatorzy:

**KONFERENCJE
NAUKOWE**

ISBN: 978-83-63216-36-8

Komitety Naukowy

Dr inż. Agnieszka Piotrowska-Puchała - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Małgorzata Bogusz - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Jarosław Mikołajczyk - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie, Instytut Administracyjno-Ekonomiczny

Dr inż. Piotr Prus - Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Wydział Rolnictwa i Biotechnologii

Dr Lidia Jabłońska-Porzuczek - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno - Społeczny

Dr Monika Wojcieszak - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno - Społeczny

Dr inż. Anna Sieczko - Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Nauk Ekonomicznych

Dr Barbara Kielbasa - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo -Ekonomiczny

Dr Anna Janicka - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo -Ekonomiczny

Dr Anna Zalewska - Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Wydział Nauk o Zdrowiu

Dr Monika Gałczyk - Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Wydział Nauk o Zdrowiu

Komitety Organizacyjny:

dr Barbara Kielbasa

dr Anna Janicka

dr Paweł Kraciński

dr Justyna Sala-Suszyńska

lek. Monika Prylińska

mgr Anna Maria Dobosiewicz

mgr Ewelina Litwa

mgr Natalia Skierkowska

mgr Weronika Topka

mgr Małgorzata Kwiatkowska

mgr Michał Mrozek

mgr Marta Rachwał

mgr Damian Jasiński

mgr Natalia Smaczarz

Kontakt:

rachwal.konferencjenaukowe@gmail.com

Więcej informacji:

www.konferencjenaukowe.com.pl

SPIS TREŚCI

NAUKI SPOŁECZNO-EKONOMICZNE, PRAWNE ORAZ O JAKOŚCI I ZARZĄDZANIU

Kewin Bach

Cryptocurrencies in the light of Polish law. Selected aspects.....13

Kewin Bach

Wyjątki od zasady "superficies solo cedit" z perspektywy prawa podatkowego.....14

Ewa Baluszyńska

Struktura i działalność Związku Młodych Narodowców w latach 1932-1937.....15

Diana Bielecka

Smartphon jako źródło dokumentacji obiektów dziedzictwa kultury regionalnej.....16

Marcin Flis

Ewolucja systemów IT w publicznej ochronie zdrowia- perspektywa pacjenta.....17

Karolina Górską, Gabriela Ignasiak

Employer branding - wpływ kampanii wizerunkowych na postrzeganie marki pracodawcy
wśród docelowej grupy kandydatów.....18

Adrianna Grudzińska

Cultural aspects of the Encounter of Asia and the West.....19

Patrycja Haber

Niejawne metody pracy dziennikarzy śledczych.....20

Patrycja Haber

Przestępczość kobiet - analiza kryminalistyczna i kryminologiczna.....21

Izabela Holak

Bariery na drodze do skutecznej komunikacji interpersonalnej oraz strategię prowadzenia
rozmów w celu ich przełamania.....22

Izabela Holak

Werbalne i niewerbalne składniki interakcji w komunikacji interpersonalnej.....23

Maciej Jabłoński, Magda Witecka

The economic outcome of Coronacrisis for European countries.....24

Angelika Jasion

Zmiany demograficzne w gminach powiatu opoczyńskiego w latach 1995–2018.....25

Maciej Kaproń

Zarys podstaw prawnych udziału polskich żołnierzy w ramach Drugich Doraźnych Sił Zbrojnych ONZ na Bliskim Wschodzie 1973-1979.....26

Karolina Kołat

Strategia biznesowa dla bloga – studium przypadku.....27

Aleksandra Kowalczyk

E-mediacja jako sposób rozwiązywania sporów na odległość.....28

Katarzyna Krzywicka

The penitentiary system of scandinavian countries, finland and iceland.....29

Katarzyna Krzywicka

Problematyka momentu rozpoznania przychodów i kosztów w podatku dochodowym od osób prawnych. Wybrane aspekty.....30

Adrian Kukliński

Kryzys walutowy w Rosji w 2014 roku.....31

Adrian Kukliński

Wpływ stosowania PKB jako miernika dobrobytu na sytuację demograficzną kraju.....32

Adrian Kukliński

Klasyczna typologia kryzysów walutowych.....33

Adrian Kukliński

Ekspozycja Polski w 2021 roku na kryzys walutowy będący efektem wrogiego ataku państwa trzeciego na krajową walutę.....34

Irena Lisowska-Szron

Building an image of the area-centered tourist product - a culinary product in the Lubuskie Voivodeship.....35

Kinga Majcher

Społeczne aspekty koncepcji CPTED oraz ich funkcjonalność w dobie pandemii Covid-19.....36

Natalia Maszkowska

OK Google, opowiedz mi o interfejsach głosowych, czyli o tym, jak głos zmienia interakcję człowiek-komputer.....37

Małgorzata Moskal

Preferencje studentów związane z zakupem i spożyciem mięsa.....38

Michał Mrozek

Social assistance benefits in the voivodeships of the eastern macroregion of Poland in 2016-2019- the selected problems.....39

Martyna Musiał

Występowanie dokumentów strategicznych dotyczących kultury miasta. Studium przypadku.....40

Piotr Ostrowski

Rola i funkcjonowanie spójników eksplikatywnych w orzeczeniach polskiego naczelnego sądu administracyjnego i francuskiej rady stanu.....41

Weronika Sadłowska

Źródła pozyskiwania kapitału obcego przez osoby fizyczne.....42

Agnieszka Sas, Joanna Kuligowska, Wiktoria Urbańczyk, Sylwia Zwolińska, Paulina Zwolan, Jakub Garbacki

E-learning – znaczenie w zdobywaniu nowych kwalifikacji zawodowych.....43

Agnieszka Sas, Joanna Kuligowska, Wiktoria Urbańczyk, Sylwia Zwolińska, Paulina Zwolan, Jakub Garbacki

Rola informatyki w zarządzaniu - szanse i zagrożenia XXI w.....44

Bożena Smorczewska-Mickiewicz

Startups of Positive Impact in the process of social inclusion of people with disabilities.....45

Dominik Szewczyk

Plamy substancji koloru brunatno-czerwonego na miejscu zdarzenia - ujawnienie śladów krwawych.....47

Żaneta Tempczyk-Nagórka

MONAR jako przykład wykorzystania społeczności terapeutycznej w leczeniu uzależnień.....48

Monika Turala

Dyrektywy wymiaru kary z art. 53 k. k. i relacje między nimi.....49

Kamila Wylęgły

Zachowania ryzykowne podejmowane przez studentów szkół wyższych.....50

Paulina Zator

Ocena poziomu zadowolenia klienta organizacji usługowej.....51

NAUKI PRZYRODNICZE ORAZ WETERYNARYJNE

Karolina Grabowska, Estera Hul, Magdalena Kimla, Agnieszka Jankowska

Polietologiczność syndromu oddechowego cieląt.....52

Agnieszka Jankowska, Magdalena Kimla, Karolina Grabowska, Estera Hul

Dysplazja u psów.....53

Magdalena Kimla, Agnieszka Jankowska, Karolina Grabowska, Estera Hul

Schemat postępowania przy podejrzeniu rozszerzenia i skrętu żołądka u psów.....54

Magdalena Liszniańska

Rumex tianschanicus x *Rumex patientia* - roślina energetyczna przystosowana do warunków klimatu umiarkowanego.....55

Barbara Pawelek

Charakterystyka roślin hybrydowych pochodzących z obustronnego krzyżowania gatunków *Rumex acetosa* L. i *Rumex thyrsiflous* Fingerh.....56

Kinga Surmiak-Stalmach, Jagna Karcz, Izabela Potocka, Kamila Wiśniewska, Grażyna Wilczek

Wpływ krótkotrwałej intoksykacji srebrem na właściwości przędzy łownej oraz cytotoksyczny efekt w wybranych narządach samic pająka *Steatoda grossa* (Theridiidae).....57

Kamila Wiśniewska

Potencjał immunologiczny pająka *Steatoda grossa* (Theridiidae) po długotrwałej ekspozycji na wybrane metale ciężkie.....59

Jan Zdulski, Witold Chabuz, Wioletta Sawicka-Zugaj, Karolina Kasprzak-Filipek, Aneta Krawiec

Znaczenie ziół w produkcji mleka i przetworów mlecznych.....60

NAUKI ŚCIŚLE, TECHNICZNE ORAZ INŻYNIERYJNE

Iwona Anusiewicz, Dawid Faron, Piotr Skurski, Jack Simons

Nietypowe tworzenie wiązań koordynacyjnych w wyniku dostarczenia pary elektronowej przez atomy metali ziem alkalicznych do BH_3 , AlH_3 , GaH_361

Anna Fenyk, Marek Zieliński, Ewa Miękoś, Agnieszka Łaska-Jesionowska, Agnieszka Skotowska

Ferrofluidy jako przykłady materiałów funkcjonalnych. Budowa, rozwój oraz praktyczne wykorzystanie.....62

Adam Gorol, Adam Grała, Jakub Krężel, Patryk Mielniczek, Paweł Podsiedlik, Łukasz Zyg, Aleksandra Drygała, Magdalena Szindler

Nanokrystaliczne, wielowarstwowe powłoki osadzone metodą ald na soczewki okularowe.....64

Anna Lubosz, Piotr Mocek

Dyskomfort cieplny na stanowisku górnika- przyczyny i skutki.....66

Michał Macherzyński

Czynniki warunkujące ilość ciepła wprowadzanego do złączy w trakcie procesu spawania.....67

Justyna Olesiak

Nowy Sącz w obliczu decyzji o Warunkach Zabudowy.....68

Anna Pączek

Perspektywy rozwoju architektonicznego i urbanistycznego obszaru Doliny Prądnika w kontekście ochrony dziedzictwa zabytkowej nadrzecznej zabudowy przemysłowej.....69

Ludwik Poniewiera, Katarzyna Broy, Natalia Feldek, Kamila Ksionsyk, Klaudia Niedziela, Daria Sudak, Magdalena Szindler, Aleksandra Drygała

Analiza wpływu zastosowania materiałów węglowych na własności fotowoltaiczne barwnikowych ogniw słonecznych.....70

Filip Prątnicki

Explicitly correlated wavefunctions - Hylleraas and free ICI methods.....72

Sylwia Psica

An overview of the Beginnings of the Cracow Philosophy of Nature.....73

Paweł Rajczyk, Karolina Bednarczyk

Technologia druku 3D metodą FDM przyszłością cywilizacji.....74

Paweł Rajczyk, Karolina Bednarczyk

Działania naukowo-techniczne wpływające na zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu komunikacyjnym.....75

Maciej Sobkiewicz

Przegląd i porównanie wybranych metod analizy drgań belek o zmiennej sztywności.....76

Ewa Susmarska

Potencjał mikrocząstek botanicznych-rola palinologii w kryminalistyce.....77

Marta Ślusarczyk

Budynek wzorcowy szkoły elementarnej z terenu Rzeczypospolitej Krakowskiej, a jego realizacje, na przykładzie: Byczyny, Jaworzna i Szczakowej.....78

Ewelina Tomczyk

Pochodne diazobenzenu i spiropiranu jako ligandy do uzyskania rekonfigurowalnych nanomateriałów plazmowych.....79

Dominik Wysocki

Eksperymentalne badania zmniejszenia oporu aerodynamicznego modelu pojazdu z wykorzystaniem „Synthetic Jet”.....80

Julia Zwara, Katarzyna Piszcz-Karaś, Magdalena Miodyńska, Ewelina Grabowska-Musiał, Adriana Zaleska-Medynska

Wpływ cieczy jonowych na właściwości fotokatalityczne modyfikowanego półprzewodnika SrTiO₃.....82

NAUKI HUMANISTYCZNE, PEDAGOGICZNE ORAZ TEOLOGICZNE**Magdalena Basińska**

Handel w literaturze polskiej - analiza "Złego" Leopolda Tyrmanda.....84

Dominika Kazimiera Bylińska

O grzechach Kościoła oczami pustelnicy (S. Bruny od Maryi) a budowanie ekumenicznej jedni.....85

Aleksandra Koman

With rhymes about the human fate. Philosophy in the poetry of Giacomo Leopardi.....86

Ewa Kosowska-Czapla

Mózg – umysł – świadomość – samoświadomość kontekście filozofii, kognitywistyki i filozofii prawa.....87

Daniel Marek

System penitencjarny Polskiej Prowincji Zakonu Kaznodziejskiego w latach 1447–1478.....89

Anna Nadrowska

Kartofla Adama Mickiewicza jako żart poetycki.....90

Anna Puzio

Narracje migracyjne. *Śmierć i spirala* Izabeli Filipiak.....91

Agata Angelika Rzoska

Rola menedżera kultury w pryzmacie działań Polskiego Towarzystwa Harfowego.....92

Natalia Sobolewska

Kształtowanie kompetencji matematycznych u dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym.....94

Damian Wojciech Syjczak

Polsko-czeskie zdradliwe pułapki leksykalne i frazeologiczne. Analiza na przykładzie leksemów oraz zwrotów przedstawicieli tej samej grupy językowej.....95

Anna Uroda

Badania archeologiczne a konflikt komunalistyczny w Ajodhji (Ayodhyā).....96

NAUKI MEDYCZNE ORAZ O ZDROWIU I ŻYWIENIU CZŁOWIEKA**Agata Grabowska, Szymon Siatkowski, Ewelina Mularczyk**

Rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży oraz jego wpływ na kształtowanie prawidłowej postawy ciała.....97

Łukasz Grabowski

Neuroanatomiczne zmiany w brzuszny systemie prążkowiowo-gałkowy, ciałach migdałowych i hipokampie występujące w schizofrenii.....98

Przemysław Hałubiec, Agnieszka Łazarczyk, Oskar Szafrński

Wpływ karotenoidów na transportery ABC oraz białka HSP w komórkach LNCaP raka prostaty.....99

Ester Hul, Agnieszka Jankowska, Karolina Grabowska, Magdalena Kimla

Resuscytacja krążeniowo- oddechowa i optymalizacja opieki poresuscytacyjnej.....101

Marcin Kożuchowski, Joanna Androsiuk-Perkowska, Radosław Perkowski

Rola układu immunologicznego w zespole przewlekłego zmęczenia (ME/CFS).....102

Paulina Krawiec, Anna Wójcik, Danuta Krasowska

Borelioza- jedna choroba, wiele postaci.....104

Jakub Litak

Epigenetic aspect of Glioblastoma Multiforme.....106

Mateusz Milo, Zuzanna Nowak

Zgorzel Fourniera towarzysząca zapaleniu tkanki łącznej powłok jamy brzusznej prawdopodobnie spowodowana zakażeniem mikrobiotą pochodzenia zwierzęcego.....107

Michał Obel, Piotr Wójcik, Małgorzata Chyćko, Piotr Dzikowski

Cukrzyca typu 2. Ścieżka diagnostyczno - terapeutyczna na podstawie opisu przypadku.....113

Agata Orchel, Kacper Mika, Aleksandra Koziel

Wpływ diety wegetariańskiej na przebieg ciąży.....115

Bernadetta Płatkowska-Adamska, Magdalena Kal

Wpływ iniekcji doszkliskowych ranibizumabu na grubość siatkówki w dołeczku oraz funkcje wzrokowe pacjentów z cukrzycowym obrzękiem plamki żółtej.....116

Aleksandra Purkiewicz

Ocena częstotliwości spożycia żywności będącej źródłem przeciwutleniaczy w wybranej grupie populacyjnej.....117

Bartłomiej Pyrak

Biologiczne taksówki - mikro- i nanostruktury jako nośniki substancji leczniczych.....118

Jolanta Sawicka, Aneta Stabryła, Jędrzej Zator

Mechanisms of inheritance and genetic diseases - a review.....120

Dominik Straszak, Mateusz Tabin

Różne obrazy kliniczne guzów nadnerczy.....121

Aneta Suder

Płeć a rozwój funkcjonalny dzieci w wieku od 2 do 2,5 roku życia.....122

Aneta Suder

Diagnostyka rozwoju funkcjonalnego u dzieci urodzonych przedwcześnie.....123

Aneta Suder

Porównanie rozwoju funkcjonalnego dzieci w wieku od 2 do 2,5 roku życia ze środowiska miejskiego i wiejskiego– doniesienia wstępne.....125

Anna Wójcik, Paulina Krawiec

Walka z rakiem jelita grubego – przesiewowe metody obrazowe.....126

Barbara Gradowicz

Lampy UV stosowane do manicure hybrydowego a ryzyko czerniaka skóry i czerniaka podpaznokciowego.....	128
--	-----

NAUKI SPOŁECZNO-EKONOMICZNE, PRAWNE ORAZ O JAKOŚCI I ZARZĄDZANIU

Kewin Bach, University of Białystok, Faculty of Law, E-mail: kewin.k.bach@gmail.com

Cryptocurrencies in the light of Polish law. Selected aspects

Cryptocurrencies are now a little known means of payment. Many people do not know what they are and how they are taxed. The concept of virtual currencies (because that is what cryptocurrencies are) is often confused with other concepts, e.g. electronic money. In view of the above, the author of this publication to explain in a simple way what cryptocurrencies are in fact, and also how they are regulated in Polish law.

Therefore, in this publication, the author will define cryptocurrencies, describe their stories, present how they are regulated in Polish law, and present other interesting facts related to cryptocurrencies. The aim of this work is to explain what they are in the light of Polish law. In addition, this publication will also present what cryptocurrencies are in the light of the law of the European Union and individual Member States.

When writing the publication, the author used many sources, including, for example, scientific publications, legal acts, court decisions and information from websites. Using these sources, the author made a critical analysis and comparison of them. As a result, the Author will draw many conclusions presented in the publication.

At the end of the publication, the author summarizes and repeats all the most important conclusions and presents his observations.

Kewin Bach, Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Prawa, E-mail: kewin.k.bach@gmail.com

Wyjątki od zasady "superficies solo cedit" z perspektywy prawa podatkowego

Zasada superficies solo cedit wywodzi się z prawa rzymskiego, w którym oznaczała, że wszystko co jest związane trwale z gruntem (nieruchomością) stanowi jego część, a tym samym jest własnością osoby będącej właścicielem gruntu (nieruchomości). W dawnym prawie rzymskim zasada ta miała powszechne zastosowanie.

Obecnie w polskim systemie prawnym powyższa zasada również funkcjonuje. Została ona wyrażona w art. 48 i 191 Kodeksu Cywilnego. Zgodnie z Kodeksem Cywilnym wszystko co jest trwale z gruntem (nieruchomością) związane stanowi jego część składową, a tym samym podziela jego los, tzn. w przypadku zmiany własności gruntu (nieruchomości) zmienia się również właściciel jego części składowej. Powyższa zasada na gruncie polskiego prawa nie jest jednak bezwzględna, ponieważ zostały przewidziane od niej wyjątki. Jednym z tych wyjątków jest m.in. możliwość odrębnej własności gruntu (nieruchomości) i przyłączy na nim się znajdujących (trwale z nim związanych).

Autor niniejszej publikacji zdecydował się omówić powyższy wyjątek, a także wskazać jakie skutki dla prawa podatkowego niesie ze sobą zastosowanie art. 49 Kodeksu Cywilnego (wyjątek od zasady superficies solo cedit). Wszystkie ustalenia dokonane przez Autora zostaną poparte licznym orzecznictwem oraz interpretacjami organów podatkowych. Na końcu swojej publikacji, Autor dokona podsumowania wszystkich wyciągniętych z dokonanej analizy wniosków.

Ewa Bałuszyńska, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, E-mail: ewabauszynska@gmail.com

Struktura i działalność Związku Młodych Narodowców w latach 1932-1937

Związek Młodych Narodowców powstał w wyniku buntu przeciw starszemu pokoleniu i odejściu części członków Ruchu Młodych OWP w 1932 roku. 21 lutego 1933 pod przewodnictwem Jerzego Drobnika i Jana Zdzitowieckiego utworzono kolejne ogniwo związku. Celem nowej organizacji było doprowadzenie do syntezy między narodowcami, a piłsudczykami. W swoich działaniach Związek Młodych Narodowców (ZMN) krytykował obóz narodowy za bierność w polityce, brak „świeżości” w działaniach, a także za nie dopuszczenie młodego pokolenia do głosu. W polityce wewnętrznej ZMN postulował polonizację Kresów Wschodnich i przyjęcie ofensywnej postawy wobec Niemiec. W II połowie lat 30. działacze ZMN angażowali się przede wszystkim w działalność ruchu młodo narodowego, skupiającego się wokół młodzieżówki sanacyjnej. Czołowym organem ruchu było „Jutro Pracy” „Awangarda Państwa Narodowego”, gdzie publicyści zabiegali na rzecz zjednoczenia młodzieży endeckiej i sanacyjnej w duchu nacjonalistycznym.

Artykuł przedstawia pierwszy etap samodzielnej działalności ZMN, który przypadł na lata 1932-1937. Badania zostały oparte na analizie artykułów prasowych, a także wspomnień wybranych działaczy. Ukazane zostało tworzenie pierwszych struktur organizacyjnych, a także początki działalności prasowej.

Diana Bielecka, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Koło Naukowe Geodetów Uniwersytetu Rolniczego

Opiekun: **dr hab. inż. Bartosz Mitka**

Smartphon jako źródło dokumentacji obiektów dziedzictwa kultury regionalnej

Kształtowanie się kultury ludzkiej od zawsze wiązało się z powstawaniem nowych cywilizacji. Wiele z nich jednak nie przetrwało próby czasu, a pozostawione przez nie monumenty są jedynymi śladami upamiętniającymi ich istnienie. Powstałe pracą rąk ludzkich obiekty dziedzictwa kulturowego ulegają powolnej degradacji lub całkowitemu zniszczeniu, dlatego ważne jest zachowanie śladów przeszłości poprzez stworzenie odpowiedniej dokumentacji.

Dzięki rozwojowi technologicznemu, oprócz zapisywania informacji na temat historii obiektu mamy też możliwość przedstawienia jego wyglądu. Najwierniejszą reprezentacją danego obiektu jest jego trójwymiarowa wizualizacja odzwierciedlająca jego geometrie, wymiar a także strukturę co też jest możliwe do uzyskania za pomocą fotogrametrycznego przetworzenia zdjęć cyfrowych.

Poprzez zastosowanie w programach komputerowych odpowiednich algorytmów przetwarzania zdjęć przestało być konieczne stosowanie drogich kamer specjalistycznych, dzięki czemu wierną interpretację danego obiektu można uzyskać nawet za pomocą kamer używanych w telefonach komórkowych. Program Agisoft PhotoScan przyjmuje matematyczny układ kamery korygujący liczne błędy soczewki zniekształcające obraz, tak aby zdjęcia spełniały zasady prawidłowego rzutu środkowego. Możliwość ta jest szczególnie ważna dla władz małych gmin, których budżet nie pozwala na kosztowne skanowanie oraz modelowanie zwłaszcza małych obiektów kultury regionalnej. Powstałe na bazie zdjęć wizualizacje mogą stanowić nie tylko dokumentację architektoniczną, lecz służyć także promowaniu atrakcji turystycznych, takich jak np. „kamienna baba” w Neplach, której wizualizacja jest celem niniejszego opracowania.

Marcin Flis, Uniwersytet Szczeciński

Ewolucja systemów IT w publicznej ochronie zdrowia- perspektywa pacjenta

Współczesny świat jest cyfrowy, znaczna część społeczeństwa korzysta z systemów informatycznych w codziennym życiu. Aspekt cyfryzacji dotknął też systemy państwowe działające w ramach administracji publicznej, także w obszarze ochrony zdrowia. Okres pandemii SARS CoV-2 spowodował wzrost wykorzystania publicznych systemów IT przez obywateli. W ramach publicznej ochrony zdrowia działają dwa systemy skierowane do pacjenta- uruchomiony 1 lipca 2013 roku Zintegrowany Informator Pacjenta (ZIP) oraz nowy Internetowe Konto Pacjenta (IKP), który działa od lutego 2019 (mimo że miał być uruchomiony już w roku 2012). Systemy te posiadają podobną funkcjonalność, zalogowany użytkownik może sprawdzić swój status ubezpieczenia (eWUŚ), ma także podgląd do wykonanych procedur medycznych w ramach NFZ (RUM). IKP wykorzystuje także systemy IT uruchomione po 2013 roku- Informator o Terminach Leczenia, eReceptę czy eZwolnienie, ma także być rozbudowywane w przyszłości o nowe funkcje. Interfejs oraz rola tych podsystemów dostosowana jest do użytkownika indywidualnego- pacjenta. Żaden z tych systemów nie spełnia jednak założeń projektu eZdrowie realizowanego od roku 2007. Problem badawczy został określony jako: Jak rozwinęły się systemy IT w ochronie zdrowia w latach 2013-2020? Celem opracowania porównanie funkcjonalności dwóch systemów IT skierowanych do pacjenta ZIP oraz IKP. Metoda analizy systemowej została wykorzystana w celu analizy publicznego systemu ochrony zdrowia wraz z działającymi w nim systemami IT. Metoda porównawcza pomogła w analizie systemów ZIP oraz IKP, a także podsystemów IT które są przez nie wykorzystywane.

Karolina Górską, Gabriela Ignasiak, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Instytut Zarządzania

Employer branding - wpływ kampanii wizerunkowych na postrzeganie marki pracodawcy wśród docelowej grupy kandydatów

Żyjemy w czasach, w których marka pracodawcy ma znaczący wpływ na zatrudnienie pożądaných pracowników. Mimo, że termin “employer branding” jest stosunkowo młody, obecnie jest coraz częściej używany i zaczyna nabierać na znaczeniu. Firmy zwracają bowiem coraz większą uwagę na tworzenie wizerunku “pracodawcy z wyboru” oraz prowadzenie kampanii wizerunkowych za pomocą mediów społecznościowych. Sposób, w jaki firma komunikuje swoje działania na zewnątrz może zarówno przyciągnąć, jak i zniechęcać potencjalnych kandydatów do podjęcia pracy u danego pracodawcy. Firmom, które decydują się na działania wizerunkowe, zależy, aby uznawano je za atrakcyjne miejsca pracy oraz aby nie tylko pozyskać, lecz także zatrzymać wykwalifikowanych pracowników. Employer branding jest więc obszarem funkcjonowania przedsiębiorstwa, który ma za zadanie zaprezentować firmę tak, by kandydat sam chciał stać się jej częścią, a obecny pracownik był odpowiednio zmotywowany i zaangażowany.

W niniejszym artykule zostaną przedstawione istota i korzyści z prowadzenia kampanii employer brandingowych przez firmy oraz działania, które składają się na budowanie marki pracodawcy. Ponadto zostaną ukazane konkretne przykłady działań wizerunkowych, jakie podejmują firmy w celu przyciągnięcia talentów.

Badanie ankietowe, przeprowadzone na grupie studentów, pozwoli wyciągnąć wnioski, które z tych działań są najskuteczniejsze, a które według badanych nie przynoszą zamierzonych efektów. Na podstawie badania zostaną zarekomendowane działania, które zdaniem studentów mają największy wpływ na postrzeganie marki i podjęcie decyzji o udziale w procesie rekrutacyjnym u danego pracodawcy.

Słowa kluczowe: employer branding, marka pracodawcy, wizerunek, działania wizerunkowe, kampania wizerunkowa, pracodawca, kandydat, studenci.

Adrianna Grudzińska, Frycz Modrzewski University in Cracow, E-mail: Grudzinskaada19@gmail.com

Cultural aspects of the Encounter of Asia and the West

A few words about the author: I am just graduated with the M.A.program studies in the field of International Relations and Cultural Diplomacy at the Frycz Modrzewski University in Krakow. During my studies, my 5th-year university studies I gained deep knowledge in International Relations, which prepared me for Ph.D. political studies. My interest of study Cultural Diplomacy resulted, among others, in work for the American Consulate in Krakow.

Asian- Western relations cause a lot of tension in the Modern World, that's why I decided to look at this problem with a long period perspective shaped by multilateral diplomacy since the XIV century. Inspired by researcher of author Alan Chong I am going to analyze the author's point of view presented in the paper: An Unfinished 'Diplomacy of Encounter' – Asia and the West 1500–2015, and compare with own studies on Asia of the modern time. In this analysis of the text, I will focus particularly on early Asian culture, which in my opinion resembles the contemporary values of the Western world. Today, western civilization has ongoing dissociations about respect for human dignity and Human Rights in China and the Asian States, which is accused of breach of those. In my opinion, China is so far from the Western ideology in the behavior of explanation related to early Asian- Western Encounter, which Chong reviled: China was understood as 'a civilization that was defined as much by technology as by belief, a civilization in which objects were as meaningful as words'. My work is based on historical encounters in times of various political, economic and religious occurrences in Asia by people from the West, where my goal is to present that Asian native culture as like presented by Western Organization values. Furthermore, Western influence caused a hostile approach toward Western culture by Asians, by undemocratic practices in Asia. The events presented by so-called modern (western states) are among others: Destroyed Malacca cultural world by Portugal and colonization's followed after. In the end, Chong concludes that West and Asia are unable to overcome cultural differences and political modernization, thus he states that the diplomacy of those regions is unfinished.

Patrycja Haber, Uniwersytet Jana Pawła II w Krakowie

Niejawne metody pracy dziennikarzy śledczych

Żyjemy w czasach, kiedy media nazywane są „czwartą władzą”. Nie dzieje się tak bez przyczyny – Internet, telewizja, gazety są teraz dla społeczeństwa podstawowym źródłem informacji. Rolą dziennikarza nie jest jednak tylko przekazywanie informacji, czy relacjonowanie aktualnych wydarzeń politycznych i kulturowych - jest bowiem szczególny rodzaj dziennikarstwa, który nazywany jest dziennikarstwem śledczym. Istnieje wiele definicji dziennikarstwa śledczego. Podstawowym jednak zadaniem redaktora śledczego jest ujawnieniem tego, co z pewnych powodów jest skrywane przed społeczeństwem. Mowa tutaj przede wszystkim o różnego rodzaju nieprawidłowościach, wykroczeniach i przestępstwach. Czynów tych często dokonują osoby publiczne, a ranga tych wykroczeń jest wysoka i ma duże znaczenie dla społeczeństwa.

Rola dziennikarza śledczego zaczyna się tam, gdzie kończy się rola dziennikarza informacyjnego. Ten drugi bowiem, w swojej pracy wykorzystuje często niejawne metody pozyskiwania informacji. Ukrywa swoją tożsamość lub przybiera inną - fikcyjną, wykorzystuje dyktafony, ukryte kamery, podsłuchy. Techniki te są często kwestią kontrowersyjną, jednak stanowią one podstawę w zawodzie dziennikarza śledczego. Redaktor stosuje te niejawne metody, kiedy inne - jawne, są niewystarczające by wykryć daną nieprawidłowość. Często to dzięki nim dochodzi o demaskacji danych przestępstw.

Patrycja Haber, Uniwersytet Jana Pawła II w Krakowie

Przestępczość kobiet - analiza kryminalistyczna i kryminologiczna

Przestępczość kobiet zawsze była tematem kontrowersyjnym i wywołującym oburzenie oraz surową ocenę społeczeństwa. Jeszcze do niedawna uważano, że kobieta, która dokonuje czynów przestępnych, zachowuje się tak z powodu wrodzonej skłonności do zadawania cierpień, cechuje się cynizmem i okrucieństwem. Kobiety żyjące w XIX wieku najczęściej dopuszczały się przerywania ciąży, dzieciobójstwa, porzucenia dziecka, oszustwa, kradzieży, paserstwa, nieumyślnego podpalenia, zniesławienia, składały fałszywe zeznania. Wzrost przestępczości kobiet, także z użyciem przemocy, nastąpił w latach 60. i 70. XX wieku. Mówi się wręcz o pewnej kobiecej „emancypacji”, która charakteryzuje się aktywnością kobiet w sferze czynów przestępnych.

Celem niniejszego tekstu jest analiza wybranych teorii kryminologicznych, ze szczególnym podkreśleniem roli kobiet w popełnianiu przestępstw. Według większości współczesnych kryminologów przestępczość kobiet należy badać w perspektywie wieloczynnikowej. Polega ona na zidentyfikowaniu warunków ukazujących związek z zachowaniami sprzecznymi z prawem i badaniu zachodzących między nimi interakcji. W głównym nurcie takich analiz i rozważań znajdują się powiązania czynników biologicznych, psychologicznych, jak i społecznych. Tworzą one zatem określony syndrom sytuacyjny, który – zdaniem badaczy – prowadzi kobietę w kierunku zachowań przestępczych.

Izabela Holak, Uniwersytet Łódzki

Bariery na drodze do skutecznej komunikacji interpersonalnej oraz strategie prowadzenia rozmów w celu ich przełamania

Artykuł poświęcony jest omówieniu istotnych przeszkód związanych z efektywnym komunikowaniem się osób w trakcie komunikacji interpersonalnej. Przedstawiam w nim kilka grup barier oraz błędów komunikacyjnych, które w istotny sposób stoją na drodze wzajemnego porozumiewania się i stanowią źródło problemów w relacjach z przyjaciółmi, rodziną i współpracownikami. Skupiam się na takich kwestiach, jak między innymi: brak umiejętności mówienia, brak umiejętności słuchania, negatywne postawy, niewłaściwe zachowania niewerbalne, problemy z wyrażaniem i odbieraniem uczuć, różnice wynikające z aspektów społecznych oraz utrudnienia percepcyjne i czasoprzestrzenne. Opisuję również pewne wzory zachowań komunikacyjnych, pomocnych w porozumiewaniu się i budowaniu dobrej relacji między ludźmi.

Słowa kluczowe: „komunikacja interpersonalna”, „bariery komunikacji”, „skuteczne porozumiewanie się”, „relacje”

Izabela Holak, Uniwersytet Łódzki

Werbalne i niewerbalne składniki interakcji w komunikacji interpersonalnej

Komunikacja interpersonalna - jako proces - jest działaniem, oddziaływaniem, rodzajem aktywności, wymiany czy transakcji, która zachodzi między komunikującymi się osobami. Kiedy coś mówimy – to często towarzyszą temu różne czynności lub zachowania niewerbalne. Komunikacja interpersonalna jest zatem pewnym ciągiem wydarzeń, zjawiskiem o płynnym, interakcyjnym i dynamicznym charakterze. Jest procesem, którego nie można podzielić na część werbalną i niewerbalną. Stanowi on jednolity konstrukt komunikacyjny. W artykule przedstawiam te zachowania werbalne i niewerbalne, które stanowią ekspresyjną i interpretacyjną sferę interakcji, do jakiej dochodzi w trakcie komunikacji pomiędzy rozmówcami. Mają one duże znaczenie nie tylko dla samego procesu skutecznego porozumiewania się uczestników rozmowy, ale również są bardzo istotne dla właściwego procesu interpretacji, zachodzących między nimi aktów komunikacji.

Słowa kluczowe: „komunikacja interpersonalna”, „zachowania werbalne”, „zachowania niewerbalne”, „interpretacja”, „znaczenie”

Maciej Jabłoński, Magda Witecka, Uniwersytet Łódzki

The economic outcome of Coronacrisis for European countries

The main reason to make this analysis is to examine economic outcomes of coronaviruses on European economy - by analyzing the most important economic indicator. It allows evaluating how each of EU countries copes with the “Coronacrisis”, caused by COVID-19 pandemic and restriction imposed to fight with this virus.

To make this analysis, there was downloaded the economic data for the first two quarters of the year 2019-2020 from the Eurostat database. Additionally, the downloaded data describes the development of a pandemic situation in EU countries. After data cleaning, it was used to make the cluster analysis, which allowed to group each European country into a specific group based on similar effectiveness in managing economic and pandemic situation. Eventually, using cluster analysis, this study showed the three different groups of clusters for three different timestamps and variables. It was used to find the differences between examined countries before and after the coronavirus outbreak.

The first of cluster analysis was made based on economic indicators from the first half of year 2019. The second examination was used the data from the first two quarters of 2020. The last one research was made based on data described a pandemic situation - such as the number of Coronavirus cases confirmed.

These analyses permitted to examine the differences in those received groups. It allowed checking if the cluster analysis helps to evaluate effectiveness and decision-making process in each of the EU countries. It can help to answer the question about EU countries if they manage to keep their economy in relatively better condition or not, and how severeness of Covid-19 situation and approaches to manage pandemic influenced economic situation of EU-countries?

Angelika Jasion, mgr, Uniwersytet Łódzki

Zmiany demograficzne w gminach powiatu opoczyńskiego w latach 1995–2018

Powiat opoczyński znajduje się w południowo-wschodniej części województwa łódzkiego i sąsiaduje z województwem mazowieckim i świętokrzyskim. W skład powiatu wchodzi dwie gminy miejsko-wiejskie: Drzewica i Opoczno oraz sześć gmin wiejskich. Głównym celem prezentacji jest identyfikacja zmian demograficznych w gminach wiejskich i miejskich powiatu opoczyńskiego w latach 1995–2018. W badaniach wykorzystano dane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz dane z Państwowego Rejestru Granic. Prześledzono zmiany liczby ludności z uwzględnieniem przyrostu naturalnego i salda migracji za pomocą typologii Webba, omówiono zmiany w strukturze wieku i płci ludności a także poruszono problem starości demograficznej. Powiat opoczyński ulega głównie negatywnym procesom demograficznym. Odnotowano ciągle malejącą liczbę ludności spowodowaną zarówno ubytkiem naturalnym jak i migracyjnym. Widoczne są zmiany w strukturze wieku ludności świadczące o starzeniu się społeczeństwa. Sytuacja demograficzna inaczej wygląda na wsiach i w miastach a także w poszczególnych gminach powiatu opoczyńskiego. Niektóre gminy lepiej radzą sobie z problemami demograficznymi, niektóre ulegają ciągłym niekorzystnym przeobrażeniom. Uwidoczniły się problemy depopulacji miast i obszarów peryferyjnych. Pozytywnymi wyjątkami są część wiejska gminy Opoczno, gdzie wzrost liczby ludności jest największy, a także rozwijająca się gospodarczo gmina Sławno oraz w mniejszym zakresie gmina Mniszków. Te gminy zostały również uznane za jednostki aktywne demograficznie zgodnie z typologią Webba.

Maciej Kaproń, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Zarys podstaw prawnych udziału polskich żołnierzy w ramach Drugich Doraźnych Sił Zbrojnych ONZ na Bliskim Wschodzie 1973-1979

Kiedy pod koniec października 1973 roku dobiegł końca kolejny konflikt izraelsko-arabski i rozpoczął się proces pokojowy między państwem żydowskim i Egiptem ONZ zdecydowała się wysłać siły rozjemcze mające pilnować by nie doszło do zerwania zawieszenia broni. Siły te wyróżniały się na tle poprzednich tego typu misji pokojowych tym, że wzięli w nich udział żołnierze państwa-członka Układu Warszawskiego. Po negocjacjach w organach ONZ zdecydowano, iż kraje socjalistyczne reprezentować miała Polska. Dla Warszawy była to z jednej strony okazja dla zwiększenia swego prestiżu, z drugiej sytuacja całkowicie nowa, gdyż wcześniej PRL nie wystawiał kontyngentu do sił w błękitnych beretach. Z tego powodu stanowiła ona nowość dla Polski pod względem szkoleniowym, logistycznym, ale także prawnym. Na tym ostatnim aspekcie skupi się w swojej prezentacji autor próbując wyjaśnić w oparciu o jakie przepisy prawa międzynarodowego i krajowego polscy żołnierze pojechali na Bliski Wschód pełnić służbę pokojową pod błękitnym sztandarem.

Karolina Kołat, Uniwersytet Łódzki, Wydział Zarządzania, Koło Kreatywności Biznesowej
Bizaktywne, ul. Matejki 22/26, 90 - 237 Łódź

Strategia biznesowa dla bloga – studium przypadku

Ciągle zmieniający się świat sprawił, że blogi stały się jednym z najpopularniejszych sposobów budowania biznesu online, dlatego aby czerpać korzyści z obecności w sieci, początkujący blogerzy muszą szukać nieszablonowych sposobów na wyróżnienie się na rynku. Początkowo blogi były miejscem, które pełniło rolę prywatnego pamiętnika zawierającego opisy przeżyć i wydarzeń z życia jego autora. Czytelnikami byli głównie znajomi i rodzina twórcy, co znacznie ograniczało możliwości rozwoju. Obecnie można zauważyć próby profesjonalizacji i monetyzacji witryn poprzez m.in. promocję produktów oraz usług innych marek lub przygotowanie i sprzedaż własnej oferty. W tym celu blogerzy próbują lepiej poznać swoich odbiorców, ich oczekiwania, problemy i pragnienia, szukają przewag konkurencyjnych oraz opracowują strategię biznesową, która porządkuje wszystkie elementy działalności i pozwala zauważyć zachodzące między nimi zależności. Narzędziami, które mogą im w tym pomóc, są: persona, mapa empatii i schemat modelu biznesowego Canvas.

Celem artykułu było opracowanie przykładowej strategii biznesowej i zidentyfikowanie możliwych przewag konkurencyjnych nowo powstającego bloga, dzięki czemu miałby on szansę odnieść sukces na szybko zmieniającym się rynku. Został on zrealizowany poprzez omówienie wybranych sposobów monetyzacji stron internetowych i zaproponowanie rozwiązań składających się na model biznesowy.

Podjęty problem badawczy staje się coraz popularniejszy w polskiej rzeczywistości biznesowej, dlatego wskazanie użytecznych narzędzi może okazać się kluczowe dla powstania, istnienia i rozwoju wielu blogów.

Słowa kluczowe: strategia biznesowa, blog, biznes online, model biznesowy

Aleksandra Kowalczyk, mgr, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

E-mediacja jako sposób rozwiązywania sporów na odległość

Mediacja jest jedną z alternatywnych metod rozwiązywania sporów (tzw. *alternative dispute resolution* – ADR). Pod tym pojęciem pojmuje się szereg metod, które służą do rozwiązywania konfliktów w sposób alternatywny do postępowania sądowego. Mediacja nie jest jednolicie definiowana w aktach powszechnie obowiązującego prawa polskiego i międzynarodowego. W doktrynie podkreśla się przede wszystkim cechy mediacji, które ją wyróżniają. Są to w szczególności: dobrowolny i poufny charakter mediacji, brak formalizmu oraz obecność neutralnej i bezstronnej osoby trzeciej, która pomaga stronom sporu dojść do porozumienia. W dobie pandemii, nieformalny charakter mediacji, a przede wszystkim możliwość przeprowadzenia jej na odległość jawi się jako bardzo duży atut. E-mediację przeprowadza się drogą telefoniczną, mailową, czy też wykorzystując komunikatory internetowe oraz wiele bardzo popularnych platform do wideokonferencji. Powyższe oznacza, że e-mediacja jest szansą na szybkie rozwiązanie sporu.

Celem wystąpienia jest przedstawienie aspektów prawnych prowadzenia mediacji na odległość, przede wszystkim zasad e-mediacji. Jest to zagadnienie bardzo aktualne, z uwagi na obecne zalecenia sanitarno-epidemiologiczne oraz rozwój techniki, który umożliwia sprawne prowadzenie e-mediacji

Katarzyna Krzywicka, Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Prawa, E- mail:
kasiakrzywicka27@gmail.com

The penitentiary system of scandinavian countries, finland and iceland

In the publication, the Autor will consider whether the two proposed theses are correct. The first of these theses is the statement that the principle of humanitarianism towards convicts is respected in all Scandinavian countries. The second argument is the ascertainment that all penitentiary system of Scandinavian countries are similar to each other.

By Scandinavian countries, for the purposes of the publication, should be understood Denmark, Norway, Sweden as well as Finland and Iceland. Although the last two countries are not include in the Scandinavian countries by many scientists, and also by official textbooks and encyclopedias, onlyfor the purpose of the publication, the Author assumed that they are Scandinavian countries. The Author's opinion on this matter is also shared by some of the scientific community, which remarks that the Scandinavian countries, for historical and cultural reasons, also include Finland and Iceland.

In the publication, the Author will first present, in detail, the penitentiary system of all the discussed countries (separately for each country). After a itemized discussion of the regulations in the field of penitentiary policy, the Author will then compare these systems. Correct conduct of the previous activities will allow to draw conclusions, which in turn will allow to answer the questions (theses) posed by the Author. In conclusion, the purpose of this study is to reveal that the Scandinavian state respect the principle of humanitarianism in relation to prisoners, and their penitentiary system are similar to each other.

Katarzyna Krzywicka, Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Prawa, E-mail: Kasiakrzywicka27@gmail.com

Problematyka momentu rozpoznania przychodów i kosztów w podatku dochodowym od osób prawnych. Wybrane aspekty

Moment rozpoznania przychodów i kosztów w podatku dochodowym od osób prawnych został uregulowany w ustawie o Podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz.U. Nr 21, poz. 86) (dalej: „ustawa o Pdog.”). Powyższa regulacja, biorąc pod uwagę domniemanie „racjonalnego ustawodawcy”, powinna być kompleksowa. Pomimo tego w doktrynie i orzecznictwie sądów polskich, a także w opiniach organów podatkowych (wyrażanych w interpretacjach indywidualnych) istnieje rozbieżność dotycząca kwestii, w jakim momencie w poszczególnych sytuacjach należy rozpoznać przychód i koszt podatkowy.

W związku z powyższym, w swojej publikacji, Autorka zamierza przedstawić najbardziej problematyczne przypadki ustalenia momentu rozpoznania przychodów i kosztów podatkowych, a następnie zaprezentować konkretne propozycje rozwiązania tych problemów. Rozwiązania będą poparte licznymi wyrokami sądów administracyjnych lub interpretacjami organów podatkowych. Również każdorazowo Autorka będzie wskazywała na możliwość i propozycje rozwiązania tychże problemów w drodze ustawodawczej. Celem niniejszej publikacji będzie więc odnalezienie w polskim prawie podatkowym tzw. luk prawnych lub innego rodzaju niezgodności w aktach prawnych, które powodują powstanie wątpliwości w kwestii momentu rozpoznania przychodu lub kosztu w prawie podatkowym. Ponadto Autorka wskaże sposoby rozwiązania problemów prawnych, które faktycznie zdarzają się w polskim prawodawstwie.

Autorka w pierwszej kolejności przedstawi ogólne zasady ustalenia momentu rozpoznania przychodu, następnie zaprezentuje dwa najbardziej problematyczne przypadki, które spowodowały rozbieżność w doktrynie i orzecznictwie, a na koniec przedstawi własne spostrzeżenia i propozycje (poparte orzecznictwem) rozwiązania tych problemów. W drugiej części publikacji, Autorka w sposób analogiczny przedstawi problematykę ustalenia właściwego momentu zaliczenia kosztu do kosztów uzyskania przychodów. Przy wszystkich wspomnianych działaniach, Autorka będzie korzystała z ustawy o Pdog. oraz komentarza do niej.

Adrian Kukliński, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Kryzys walutowy w Rosji w 2014 roku

W 2014 roku w Rosji miał miejsce najcięższy od wielu lat kryzys rubla. Celem prezentacji jest przedstawienie przyczyn, przebiegu oraz mechanizmów transmisyjnych kryzysu walutowego w Rosji do realnej gospodarki. Ponadto zostaną wskazane czynniki odporności Rosji na tego rodzaju kryzysy.

Adrian Kukliński, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Wpływ stosowania PKB jako miernika dobrobytu na sytuację demograficzną kraju

PKB został pomyślany jako miernik określający poziom aktywności gospodarczej w danej gospodarce, ale z czasem zaczął być traktowany - zwłaszcza przez polityków i publicystów - jako miernik dobrobytu. Stosowanie konkretnych narzędzi pomiaru nie jest neutralne w stosunku do badanego zjawiska i samo w sobie może wywierać wpływ na to zjawisko. Celem prezentacji jest zbadanie, jaki może być potencjalny wpływ stosowania PKB jako głównego miernika pomyślności polityki ekonomicznej rządu na sytuację demograficzną w kraju.

Adrian Kukliński, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Klasyczna typologia kryzysów walutowych

Celem prezentacji jest przedstawienie klasycznej typologii kryzysów walutowych, która wyróżnia kryzysy walutowe trzech generacji. Zostaną przedstawione przyczyny, przebieg oraz mechanizmy transmisyjne kryzysu do realnej gospodarki. Ponadto zostaną przytoczone empiryczne przykłady tego rodzaju kryzysów.

Adrian Kukliński, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Ekspozycja Polski w 2021 roku na kryzys walutowy będący efektem wrogiego ataku państwa trzeciego na krajową walutę

W ostatnich latach obserwowaliśmy nasilenie się zjawiska kryzysów walutowych będących efektami tak zwanych wojen walutowych. Dwa najbardziej spektakularne przykłady takich kryzysów to kryzys rubla w 2014 roku oraz trwający do dzisiaj kryzys tureckiej liry. Celem prezentacji jest przyjrzenie się czynnikom ryzyka zmaterializowania się tego rodzaju kryzysu walutowego w Polsce.

Irena Lisowska-Szron, MSc, PhD Student Faculty of Economics, Finance and Management
University of Szczecin, Departament of Economics, Institute of Economics and Finance,
E-mail: irena.szron@gmail.com

Building an image of the area-centered tourist product - a culinary product in the Lubuskie Voivodeship

Building an image is one of the strategic goals of the areas with the desire to develop. Regions that consciously build their brand very often adopt an identification system and define individual features that distinguish one region from another. The tourist area consists of tourist services and public goods such as natural conditions and a culinary product. The present-day local governments, following the example of organizations, should care for a coherent image and brand building. The culinary product complements typical, classical tourism. The benefits of shaping the image include, first of all, building the awareness of the region as well as region's tourist products in a local awareness, tourist interest, increased interest of investors, and opportunities for economic development, which is partly the result of the events mentioned above. The aim of this article is to identify the phenomenon of building the image of the area-centered culinary product in the Lubuskie Voivodeship. The research problems are as follows: what actions can the local governments take to use the full potential of culinary tourism? How the potential of the culinary products is being shaped in Lubuskie? And finally, what is the profile of a tourist who decided to visit Lubuskie Voivodeship? The theoretical part presents the following phenomena: the types and true nature of a tourist product, building an image of a culinary product, and the tasks of local governments in the field of marketing. The empirical part presents the results of the analysis of the activities of the Lubuskie's local governments in the field of using the potential of Lubuskie's culinary tourism.

The results showed that the promotion of culinary tourism is based on enotourism (wine tourism), but, apart from that, a lot of initiatives are being taken to diversify the culinary proposal for tourists. The potential of the culinary products have been noticed as they became truly an important element in building the image of the voivodeship's marketing.

Keywords: marketing, tourist product, local government

Kinga Majcher, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Spoleczne aspekty koncepcji CPTED oraz ich funkcjonalność w dobie pandemii Covid-19

Celem artykułu jest omówienie problematyki związanej z bezpieczeństwem społeczności lokalnych, na przykładzie koncepcji CPTED. Koncepcja ta, związana z zapobieganiem przestępczości przez kształtowanie bezpiecznej przestrzeni opiera się o wspólne działania mieszkańców i podmiotów zaangażowanych w bezpieczeństwo. Podjęte działania powinny odbywać się w sposób bezpośredni, angażując uczestników do troski o dobro wspólne.

Szczegółowej analizie poddano II generację koncepcji, a zatem aspekty psychologiczne kształtowania bezpiecznych przestrzeni. W opinii autora są to aspekty pierwszorzędne, niezbędne do kształtowania relacji międzyludzkich oraz wpływu na bezpieczeństwo lokalne.

Scharakteryzowano czynniki takie jak spójność społeczna, kultura wspólnoty i próg wydolności. Każdy z czynników został opisany oraz odniesiony do sytuacji zagrożenia związanego z covid-19. Sytuacja epidemiologiczna i wprowadzane kolejno obostrzenia stały się wyzwaniem dla utrzymywania w sieci społecznych, a tym samym wpływu na lokalne bezpieczeństwo.

Podstawowe pytania jakie przyświecają rozważaniom dotyczą kształtowania relacji międzyludzkich, ich aktualności, wyzwaniom i zagrożeniom związanym z epidemią Covid-19.

Wnikliwa analiza pozwala stwierdzić, że aktywizowanie do działań społecznych jak i same działania mogą odbywać się w sposób pośredni artykule omówiono przykłady Polaków na dbanie o sąsiedzką relację w czasie epidemii Covid-19. Przytoczono także dane obrazujące stosunek badanych do panującej sytuacji. Dotychczas znane technologie okazały się być bardzo pomocne na odległość podczas epidemii korona wirusa. Nie zastąpiły jednak bezpośredniego kontaktu z drugim człowiekiem, są alternatywą do utrzymywania więzi społecznych.

Natalia Maszkowska, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Filozofii i Nauk Społecznych, Kierunek Architektura Informacji

OK Google, opowiedz mi o interfejsach głosowych, czyli o tym, jak głos zmienia interakcję człowiek-komputer

Ostatnie dziesięć lat całkowicie zmieniło sposób myślenia ludzi o technologii głosowej. Rozpoczynając od wąskiego pola zastosowań, asystenci głosowi integrują się teraz z każdą częścią naszego życia. Coraz więcej ludzi sięga po technologię głosową z powodu wygody, czy dostępności, a także w celu rekreacji lub uzyskania informacji. Ze względu na to, że zainteresowanie interfejsami wciąż rośnie, oczekiwania użytkowników również są coraz wyższe co do jakości i wydajności tych systemów. Pomimo wielu zalet interfejsów głosowych wciąż nie są to rozwiązania pozbawione wad. Producenci tych nowych rozwiązań są stawiani przed coraz to nowymi wyzwaniami, które wynikają z faktu projektowania „niewidzialnych” interfejsów.

W styczniu 2019 Asystent Google, jako pierwszy ze wszystkich urządzeń i asystentów głosowych, stał się dostępny w polskiej wersji językowej na systemie iOS i Android. Warto przyjrzeć się tej nowoczesnej technologii, która wdziera się do codziennego życia, rewolucjonizując interakcje człowieka z maszynami. Na samym początku używano klawiatury, później pojawiły się myszy, joysticki i dotyk, aż w końcu przyszedł czas na głos. Mowa jest dla człowieka najbardziej naturalnym i intuicyjnym sposobem komunikacji, który teraz można stosować również w interakcji z technologią.

W swoim wystąpieniu chciałabym przybliżyć działanie interfejsów głosowych, a także zaadresować takie pytania jak: jak technologia głosowa przyjęła się na świecie, a jak w Polsce? Czy użytkownicy jej ufają? W jaki sposób z niej korzystają? Jakie możliwości daje? Czy jest to tylko modny trend, czy technologia przyszłości?

Małgorzata Moskal, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy, Wydział Rolnictwa i Biotechnologii, Pracownia Chemii Rolnej, ul. Seminaryjna 5, 85-326 Bydgoszcz, E-mail: malgorzata.moskal@o2.pl

Preferencje studentów związane z zakupem i spożyciem mięsa

Preferencje konsumentów związane z zakupem i spożyciem produktów mięsnych od lat były przedmiotem badań z różnych dziedzin. Celem pracy była analiza zachowań respondentów związanych z zakupem i spożyciem produktów mięsnych, opracowana na podstawie badań ankietowych.

Badaniem objęto grupę 50 studentów płci męskiej i żeńskiej, zróżnicowanych pod względem wieku. Kryterium wyłączenia z badania by wybór diety wegetariańskiej przez respondentów.

Pytania zamieszczone w kwestionariuszu ankietowym obejmowały takie zagadnienia jak: rodzaj spożywanych przetworów mięsnych, miejsce ich zakupu i częstotliwość spożywania, czynniki brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji nabywczych, sposoby przyrządzanie przetworów mięsnych, ich jakość, oraz obawy związane zakupem i spożyciem.

Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że respondenci spożywali przede wszystkim mięso drobiowe i wieprzowinę. Najwięcej ankietowanych kupowało przetwory mięsne kilka razy w tygodniu w marketach. Najważniejszym kryterium decydującym o wyborze rodzaju spożywanych produktów mięsnych okazały się preferencje smakowe. Znaczna większość studentów objętych badaniem oceniała jakość konsumowanego mięsa i jego przetworów jako dobrą.

Słowa kluczowe: preferencje smakowe, przetwory mięsne, spożycie, jakość

Michał Mrozek, MSc, PhD Student, University of Szczecin, Institute of Economics, Faculty of Economics, Finance and Management, E-mail: michaladrianmrozek@gmail.com

Social assistance benefits in the voivodeships of the eastern macroregion of Poland in 2016-2019- the selected problems

The paper regards the social assistance benefits in the voivodeships of the eastern macroregion of Poland in 2016-2019. The aim of the article is the identification of the diversity of the the social assistance benefits in the voivodeships of the eastern macroregion of Poland in 2016-2019 within the selected problems. The following research problems were put forward: How does the diversity of the social assistance benefits in the voivodeships of the eastern macroregion of Poland in 2016-2019 within the selected problems look?; Which of the researched forms of the social assistance benefits in the voivodeships of the eastern macroregion of Poland characterised with the lowest, middle, the highest level? In the theoretical part of the paper was depicted the social assistance benefits system. In the empirical part was presented the analysis of the amount of beneficiaries in the voivodeships of the eastern macroregion of Poland in 2016-2019 (per 10 thous. population); amount of benefits in the voivodeships of the eastern macroregion of Poland in 2016-2019 (in thous. zł). In the studies was carried out the analysis of the documentation, statistical analysis, comparative analysis, analysis of the dynamics. The results showed that the researched voivodeships characterised with different tendencies within the level of the social assistance benefits. The inference process took place in the deductive way.

Keywords: Social assistance, Benefits, Voivodeships, Eastern Macroregion, Poland

Martyna Musiał, mgr, Politechnika Częstochowska

Występowanie dokumentów strategicznych dotyczących kultury miasta. Studium przypadku

Zasadniczym celem artykułu jest przedstawienie dokumentów strategicznych dotyczących kultury w miastach wojewódzkich w Polsce. W części teoretycznej dokonano prezentacji pojęcia strategii rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem sektora kultury. W części empirycznej przedstawiono dokumenty strategiczne wyżej wymienionych miast. Wskazano, które z nich posługują się strategią rozwoju. Zbadano również te, które stworzyły odrębną strategię kultury. Efektem prowadzonych rozważań teoretycznych i empirycznych jest studium przypadku, ukazujący konkretne działania w zakresie kultury wybranych miast.

Słowa kluczowe:program polityki kulturalnej, strategia rozwoju, strategia rozwoju miasta

Piotr Ostrowski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Rola i funkcjonowanie spójników eksplikatywnych w orzeczeniach polskiego naczelnego sądu administracyjnego i francuskiej rady stanu

Orzeczenia sądowe są tekstami specjalistycznymi, których praktyka językowa znacząco odbiega od reguł języka powszechnego. Praktyka ta różni się również w odniesieniu do tego samego typu tekstu zależnie od państwa jego powstania. Zasygnalizowany problem jest widoczny na przykładzie analizy roli spójników eksplikatywnych (wyjaśniających) w orzeczeniach francuskich i polskich sędziów sądów administracyjnych. W Polsce nie istnieje żaden zbiór oficjalnych zasad czy rekomendacji orzeczniczych praktyk lingwistycznych. Sędziowie dysponują swobodą w zakresie doboru środków językowych. W związku z tym niektóre orzeczenia obfitują w użycie tychże konektorów, podczas gdy w innych one w ogóle nie występują. Z kolei we Francji w 2018 r. Rada Stanu (odpowiednik Naczelnego Sądu Administracyjnego) opublikowała zbiór zasad redakcji orzeczeń, zgodnie z którym zakazano użycia spójników eksplikatywnych w uzasadnieniach orzeczeń. Przyczyną jest obawa zaburzenia wnioskowania sądu poprzez użycie przedmiotowych konektorów. W świetle powyższego jasnym jest, że polska i francuska praktyka w tym zakresie znacząco różnią się od siebie. Zakaz stosowania spójników eksplikatywnych we Francji nasuwa pytanie o potencjalne korzyści zastosowania tego rozwiązania dla czytelności i logiki orzeczeń sądów polskich. Celem autora jest dokonanie analizy funkcjonowania spójników eksplikatywnych w rodzimych orzeczeniach i skonfrontowanie krajowej praktyki z założeniami aktualnych zasad redakcji francuskich orzeczeń w tym zakresie. Autor zaprezentuje korzyści oraz zagrożenia płynące z korzystania ze spójników eksplikatywnych w orzeczeniach sądowych.

Weronika Sadłowska, Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza

Źródła pozyskiwania kapitału obcego przez osoby fizyczne

Podjęcie decyzji o sięgnięciu po obce źródła finansowania nie jest proste. Potrzeba dużej świadomości ekonomicznej, aby analizować wiele dostępnych ofert i wybrać najlepszą dla siebie. Należy posiadać także umiejętność oceny własnej sytuacji finansowej i możliwości spłaty zobowiązań. Korzystanie z kapitałów obcych nie jest bowiem niczym złym, o ile jest to decyzja przemyślana i robi się to z rozwagą.

Temat ankiety „Źródła pozyskiwania kapitału obcego przez osoby fizyczne” został wybrany ze względu na chęć zbadania zainteresowania wśród ludzi wszelkiego rodzaju pożyczkami czy też konieczności do ich zaciągania oraz sprawdzenia stosunku jaki ludzie mają do korzystania z takowych sposobów uzyskiwania dodatkowych środków pieniężnych.

Głównym celem badania było sprawdzenie czy dochody osób fizycznych są wystarczające i pozwalają na pokrycie wszystkich wydatków na życie, czy osoby te muszą pozyskiwać dodatkowe środki pieniężne na zaspokojenie swoich podstawowych potrzeb. Jeżeli występuje taka konieczność to, gdzie udają się po kapitał obcy, czy do instytucji finansowych czy zaciągają pożyczki u osób prywatnych oraz jak często potrzebują dodatkowych pieniędzy, a także na co zostają przeznaczone pożyczone środki pieniężne.

Dodatkowo w prezentacji zostały ujęte wyniki odpowiedzi na pytanie do jakich kwot respondenci zaciągają zobowiązania w związku z problemami finansowymi. Kolejne pytanie dotyczyło tego, ile obecnie ankietowani spłacają pożyczek, a więc czy istnieje zagrożenie wpadnięciem przez nich w spiralę zadłużenia. Spirala ta jest mechanizmem, który sprowadza się do zaciągania kredytów i pożyczek w celu uregulowania istniejących już zobowiązań.

Ostatnie pytania miały na celu sprawdzić, jaki stosunek mają ankietowani do zaciągania pożyczek. Jedno z nich dotyczyło tego, czy ludzie zwracają uwagę na oferty pożyczek i kredytów, czy podejmują decyzję pod wpływem emocji. Kolejne natomiast było pytaniem otwartym, dotyczącym ogólnego zdania na temat korzystania z obcych źródeł finansowania.

Agnieszka Sas, Joanna Kuligowska, Wiktoria Urbańczyk, Sylwia Zwolińska, Paulina Zwolan, Jakub Garbacki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

E-learning – znaczenie w zdobywaniu nowych kwalifikacji zawodowych

Celem niniejszego referatu jest analiza problematyki szkoleń na odległość (e-learning) oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych. W ostatnich czasach internet stał się bardzo popularnym środowiskiem pracy. To ułatwiło nam trwanie w nadeszłej pandemii. W momencie gdy wszelkie kursy i szkolenia zostały odwołane wiele instytucji wprowadziło rozwiązanie – było to przekształcenie na formę online. W porównaniu do bardziej tradycyjnych sposobów nauczania, takich jak warsztaty czy wykłady, e-learning oferuje wiele wartościowych i ciekawych rozwiązań. Ma globalny zasięg – szkolenie może być umieszczone w sieci i udostępnione określonemu gronu odbiorców, dzięki czemu unika się konieczności odbywania czasochłonnych i kosztownych podróży i umawiania spotkań. Jak widać, platformy e-learningowe mają w sobie duży potencjał, którego nie powinniśmy ignorować. Dzięki oszczędności czasu wiele osób jest w stanie odbyć więcej szkoleń, ponieważ nie trzeba tracić czasu na dojazdy. To sprawia, że jesteśmy w stanie w krótszym czasie przyswoić więcej wiedzy.

Agnieszka Sas, Joanna Kuligowska, Wiktoria Urbańczyk, Sylwia Zwolińska, Paulina Zwolan, Jakub Garbacki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Rola informatyki w zarządzaniu - szanse i zagrożenia XXI w.

W dzisiejszych czasach rola informatyki w zarządzaniu przedsiębiorstwem zdaje się być nieoceniona. Czy rzeczywiście tak jest? Zdecydowanie odpowiedź jest potwierdzająca. Bez wdrażania aktualnych systemów informatycznych przede wszystkim większe koncerny miałyby duże problemy z uporządkowaniem poszczególnych informacji, danych, czy dokumentacji. Trudno wyobrazić sobie przedsiębiorstwo, które nie będzie wyposażone w komputery, bądź dostęp do internetu. Bez tych czynników funkcjonowanie firmy byłoby znacznie utrudnione, wręcz niemożliwe. Samo przedsiębiorstwo ponosiłoby niewyobrażalne straty finansowe, oraz czasowe; przez co również traciłoby na swojej wydajności.

Tematem naszej prezentacji jest ukazanie szans i udogodnień, jakie niesie za sobą wdrażanie systemów informatycznych do przedsiębiorstw i jaki ma to wpływ na zarządzanie firmą. Jednocześnie nie zapominając o potencjalnych zagrożeniach związanych z użytkowaniem takich systemów. Należy pamiętać, iż korzystając z technologii informatycznych jesteśmy narażeni na różnego rodzaju internetowe przestępstwa. Ryzyko wiąże się bowiem przede wszystkim z kradzieżą danych przez hakerów. Jest to obecnie jeden z najbardziej popularnych sposobów na dokonanie przestępstwa przeciw przedsiębiorstwom. W naszej prezentacji zestawiamy szanse i zagrożenia, jakie niesie za sobą korzystanie z technologii informatycznych w zarządzaniu przedsiębiorstwem, przedstawiamy również, o czym należy pamiętać, aby bezpiecznie z nich korzystać. Jeśli bowiem używamy udogodnień mądrze, przyniosą one wiele korzyści, a zminimalizują ryzyko zagrożenia.

Bożena Smorczewska-Mickiewicz, PhD Student, University of Szczecin, Institute of Economics and Finance, Faculty of Economics, Finance and Management, E-mail: bozenasmickiewicz@wp.pl

Startups of Positive Impact in the process of social inclusion of people with disabilities

Demographic research shows that 15% of the world's population are people with disabilities. It is estimated that around 100 million people in the EU live with a degree of disability. This document concerns Startups of Positive Impact in the process of social inclusion of people with disabilities.

The subject of our considerations is the phenomenon of disability. The research objective in this chapter is to analyze the impact of Startups of Positive Impact on the process of social inclusion of people with disabilities. A hypothesis has been made that Startups of Positive Impact significantly affect the functioning of people with disabilities in the modern economy and society.

In the theoretical part, the indicated issues were brought forward, discussing social exclusion and inclusion, social innovation and social innovators, startup ventures, Startups of Positive Impact as well as startups of people with disabilities.

The method of a systematic review of domestic and foreign literature was used to describe the phenomena, theories and concepts mentioned.

The empirical part presents the results of the research: documentation analysis and own research of startups of people with disabilities (case study).

The value of the chapter is an attempt to present the impact of startups of people with disabilities on the process of social inclusion of this social group.

The results of the scientific analysis showed that Startups of Positive Impact influence the functioning of people with disabilities in the modern economy and society. They significantly influence the process of inclusion of people with disabilities by implementing the postulate of greater accessibility in the area of education, work, services and rehabilitation. Startups of Positive

Impact help to make dreams come true and integrate with society by eliminating barriers, and therefore, within the sphere of their impact, they positively affect people's lives and the environment.

Keywords: social inclusion, social exclusion, social innovations, social innovators, Startups of Positive Impact.

JEL codes: M10, M14, M21

Dominik Szewczyk, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie

Plamy substancji koloru brunatno-czerwonego na miejscu zdarzenia - ujawnienie śladów krwawych

Sprawcy przestępstw w trakcie ich popełniania pozostawiają na różnych podłożach ślady swojego ciała. Jednymi z nich są ślady biologiczne, którymi określamy ślady związane z organizmami żywymi oraz tymi, które pochodzą z żywego organizmu. Spotykamy się z nimi najczęściej, gdy człowiek, zwierzę lub roślina ma bezpośredni lub pośredni kontakt z podłożem. Zaliczamy do nich krew, wydzieliny oraz wydaliny, a także substancję potowo-tłuszczową, będącą zarówno wydzieliną, jak i wydaliną.

Praktyka kryminalistyczna wskazuje, że w głównej mierze ślady biologiczne zabezpiecza się w związku z przestępstwami takimi jak: czyn na tle seksualnym, zabójstwo, rozbój, kradzież i kradzież z włamaniem. Najczęściej badanymi śladami biologicznymi są ślady krwi jako następstwo naruszenia spójności tkanek. Krew, wylewając się z naczyń krwionośnych, pada na otaczające przedmioty. Wielkość oraz rozmieszczenie śladów krwawych zależy od rozległości uszkodzenia, wielkości naruszonych naczyń krwionośnych czy też energii, z jaką krew pada na podłoże. Wnioskowanie polegające na ocenie powyższych cech śladów daje podstawy do rekonstrukcji przebiegu zdarzenia.

Celem wystąpienia jest analiza metod oraz sposobów ujawniania śladów krwawych na miejscu zdarzenia. Zadanie to nie jest łatwe i wymaga obszernej wiedzy oraz doświadczenia zawodowego. Nawet technicy kryminalistyki z bogatą praktyką nie dokonują identyfikacji krwi w toku oględzin miejsca zdarzenia, pozostawiając tę czynność ekspertom biologii kryminalistycznej. Podczas oględzin w protokole i metryczkach zapisują tylko to, iż ujawnili obecność substancji koloru czerwono-brunatnego.

Żaneta Tempczyk-Nagórka, dr, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

MONAR jako przykład wykorzystania społeczności terapeutycznej w leczeniu uzależnień

Uzależnienia wraz z rozwojem cywilizacyjnym stanowią coraz większy problem społeczny wymagający poszukiwania nowych i rozwijania dotychczasowych form terapii. Społeczność terapeutyczna jako jedna ze stosunkowo młodych form pomocy osobom uzależnionym, odznacza się znaczną skutecznością, zwłaszcza w leczeniu uzależnień od substancji psychoaktywnych. Zawdzięcza to specyficznej i nieprzerwanej formie pracy z uzależnionymi, którzy dzięki temu nie tylko rozwiązują swoje problemy, ale też rozwijają się jako osoby. Polski MONAR, założony przez Marka Kotańskiego, działający na zasadach społeczności terapeutycznej przez niemal 50 lata swojego istnienia przeszedł pewne transformacje, rozwijając skuteczne formy pracy z uzależnionymi, oferując profesjonalną pomoc z zakresu terapii i stając się w końcu drogą do wyzwolenia z uzależnień dla wielu młodych ludzi, którzy nierzadko nazywają ośrodek swoim drugim domem. MONAR realizuje działania terapeutyczne, edukacyjne i pomocowe przede wszystkim wobec młodzieży i młodych dorosłych. Stosuje się terapię grupową i indywidualną, psychoterapię, programy edukacyjne, interwencję kryzysową etc., jak również terapię zajęciową na rzecz społeczności w ośrodku stacjonarnym. W społeczności terapeutycznej pobyt trwa od pół do półtora roku i jest dobrowolny. Szczególnie ważnymi czynnikami leczącymi są: samopomoc, wpajanie nadziei, socjalizacja, uniwersalność problemów oraz interpersonalne relacje i więzi członków społeczności. MONAR prowadzi program redukcji szkód, działania pomocowe są skierowane do osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Osoby uzależnione mogą uzyskać pomoc psychologa, psychiatry, pomoc prawną oraz pracownika socjalnego. Fachową pomoc w sprawach dzieci mogą uzyskać również rodzice i opiekunowie.

Monika Turala, Uniwersytet Wrocławski

Dyrektywy wymiaru kary z art. 53 k. k. i relacje między nimi

Podczas wymierzania kary w procesie karnym sędzia powinien kierować się pewnymi zasadami. Zasady te zostały zawarte w Kodeksie Karnym (k.k.), a konkretnie w art. 53 k. k.. Zawarte w tym przepisie zasady nie są opisane szczegółowo ani nie jest określone jakie są między nimi relacje, dlatego w doktrynie karnej wykształciło się kilka poglądów dotyczących ich hierarchii oraz zastosowania w praktyce.

Art. 53 § 1 k. k. stanowi, że sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Według W. Wróbla a także K. Buchały przepis ten zawiera dwie ogólne dyrektywy – prewencji ogólnej i prewencji szczególnej. Stopień winy oraz stopień społecznej szkodliwości czynu pełnią funkcje limitacyjne i nie można ich uznać za osobne dyrektywy ponieważ są od siebie zależne- stopień społecznej szkodliwości czynu wpływa na stopień winy. Natomiast druga grupa autorów znajduje w art. 53 k. k. cztery dyrektywy podzielone na dwie grupy- dyrektywy sprawiedliwościowe i prewencyjne. W tym podziale stopień winy i stopień społecznej szkodliwości czynu są dyrektywami sprawiedliwościowymi. Dyrektywy prewencyjne to dyrektywa prewencji indywidualnej (kara ma oddziaływać na sprawcę tak aby więcej nie popełnił już przestępstwa) oraz prewencji ogólnej (kara ma oddziaływać na społeczeństwo, które widząc sprawcę i wymierzoną mu karę nie będzie popełniało przestępstw). Dyrektywy szczegółowe zawiera natomiast art. 53 § 2 k. k.

Wymierzanie kary w prawie karnym jest procesem skomplikowanym a temat ten jest od dawna tematem dyskusyjnym. Ustawodawca dość niejednoznacznie wskazuje w jaki sposób powinna być wymierzana kara, dużą swobodę pozostawiając w tej kwestii sędziemu. Być może to ustawodawca powinien rozstrzygnąć ten konflikt, projektując nowy system wymierzania kar w postępowaniu karnym.

Kamila Wylęgły, Uniwersytet Wrocławski

Zachowania ryzykowne podejmowane przez studentów szkół wyższych

Celem podjętej dyskusji uczyniono teoretyczno-poznawczą analizę zachowań ryzykownych podejmowanych przez studentów polskich szkół wyższych. W pracy dokonano przeglądu dostępnej literatury (opublikowanej po roku 2000). Omawiane zagadnienia zostały zaprezentowane w dwóch kategoriach zdefiniowanych jako zachowania ryzykowne w obrębie zachowań seksualnych oraz zachowania ryzykowne w obrębie spożywania środków psychoaktywnych. W podjętej dyskusji zdefiniowano pojęcia społeczności studenckiej i zachowań ryzykownych, a także nawiązano do następujących problemów: seks z użyciem siły, przypadkowe kontakty seksualne, seks bez zabezpieczenia, prostytutka studencka, seks pod wpływem środków odurzających, spożywanie narkotyków, dopalaczy oraz alkoholu, zachowania nikotynowe. Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że studenci często podejmują zachowania ryzykowne. Zagadnienie jest bardzo ważne z punktu widzenia profilaktyki i pedagogiki resocjalizacyjnej. Należy poddać je dalszym analizom.

Słowa kluczowe: zachowania ryzykowne, społeczność studencka, zachowania seksualne, ryzykowne zachowania seksualne, środki psychoaktywne, zachowania nikotynowe

Paulina Zator, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Ocena poziomu zadowolenia klienta organizacji usługowej

Organizacje usługowe dążąc do maksymalizacji zysku sięgają do różnorodnych metod konkutowania o klienta. Najpopularniejszy jak dotąd instrument oddziaływania na klienta, jakim jest cena traci na znaczeniu, jak również pozycja marki (reklama, promocja) nie gwarantuje osiągnięcia trwałej przewagi konkurencyjnej. Koniecznym staje się, zatem szukanie innych instrumentów walki o klienta. Przedsiębiorstwa usługowe powinny intensyfikować działania uwzględniające potrzeby aktualnego i potencjalnego klienta oraz traktować klienta jako inwestycję, mogącą przynieść firmie szereg korzyści, przede wszystkim o charakterze finansowym.

Niezmiennie najistotniejszą formą konkutowania na współczesnym rynku jest jakość świadczonych usług. Daje ona solidną podstawę do budowania trwałych więzi z klientami. Stwierdzenie to odnosi się głównie do usług dobrowolnie nabywanych przez klientów, dla których jakość warunkuje decyzję wyboru i zakupu. Świadomość tego, w jakim stopniu wyniki oceny poszczególnych wymiarów danej usługi determinują wybór usługodawcy, daje możliwość lepszego dostosowania oferty usługodawcy do oczekiwań aktualnych i potencjalnych klientów oraz daje większą szansę zdobycia przewagi konkurencyjnej na rynku. Podążając za J. M. Juranem, jednym z głównych twórców koncepcji zarządzania jakością, twierdzącym, że „jakość to stopień, w jakim określony wyrób zaspokaja potrzeby określonego nabywcy”, należy zauważyć, że centralne miejsce w procesie kształtowania jakości zajmuje klient. Dodatkowo na ocenę jakości wpływa zróżnicowanie pod względem oczekiwań oraz preferencji poszczególnych użytkowników, co utrudnia jednoznaczne zrozumienie ich potrzeb. Zatem to właśnie zaspokajanie preferencji i oczekiwań klienta determinuje znacząco jakość świadczonej usługi.

Celem artykułu jest przegląd wybranych metod i modeli oceny poziomu zadowolenia klienta z nabywanych usług. Przytoczone rozwiązania mogą być z powodzeniem stosowane w organizacjach usługowych.

NAUKI PRZYRODNICZE ORAZ WETERYNARYJNE

Karolina Grabowska, Estera Hul, Magdalena Kimla, Agnieszka Jankowska, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Medycyny Weterynaryjnej, Email: grabkara@gmail.com

Polietiologiczność syndromu oddechowego cieląt

Syndrom oddechowy cieląt określany jako BRD/ BRDC jest wieloczynnikowym schorzeniem cieląt, występującym głównie w stadach mięsnych, w których obejmuje nawet 80-100% cieląt, jak również w stadach mlecznych w których zachorowalność występuje na poziomie 30%. BRD atakuje cielęta w różnej grupie wiekowej, jednak najczęściej są to młode cielęta w okresie odchowu i intensywnego tuczu. Podatność bydła na schorzenia układu oddechowego wynika z niekorzystnego stosunku wielkości płuc i dróg oddechowych do wielkości i masy zwierzęcia.

Ze względu na swój polietiologiczny charakter i brak specyficzności objawów przy poszczególnych czynnikach, jest niezwykle trudną jednostką chorobową do zwalczania.

Obecnie BRD stanowi najważniejszy problem w odchowcie cieląt zarówno w Polsce jak i za granicą. Ogromne koszty generowane poprzez syndrom oddechowy związane są nie tylko z upadkami, ale także słabszymi przyrostami i drogim leczeniem, a roczne koszty na terenie Unii Europejskiej są szacowane na 600mln euro.

Praca ta ma na celu ukazanie różnorodności patogenów powodujących syndrom oddechowy cieląt. Uwzględnia zarówno czynniki wirusowe, bakteryjne jak i środowiskowe. Obejmuje charakterystykę poszczególnych patogenów, patogenezę zakażenia, a także objawy. Po krótko opisane zostaną również metody pobierania materiału i sposoby diagnostyki różnicowej z uwzględnieniem m.in. badań klinicznych, sekcyjnych i histopatologicznych, mikrobiologicznych i wirusowych. Artykuł przedstawia skutki zakażenia poszczególnymi patogenami nie tylko w kwestii układu oddechowego, ale całego organizmu zwierzęcia, ze zwiększonym nakładem na problemy pulmonologiczne, neurologiczne oraz rozrodcze zwierząt.

Agnieszka Jankowska, Magdalena Kimla, Karolina Grabowska, Estera Hul, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Medycyny Weterynaryjnej, E-mail: agula1881@op.pl

Dysplazja u psów

Prezentacja zawiera informacje na temat częstego schorzenia układu kostno-stawowego u psów jakim jest dysplazja. Omawiane w pracy zostały dysplazja stawu biodrowego oraz dysplazja stawu łokciowego. Są to schorzenia ortopedyczne.

Istotą dysplazji biodrowej jest zbyt luźna torebka stawowa powodująca niestabilność stawu, zwinięcia głowy kości udowej a w konsekwencji powstania zmian zwyrodnieniowych. Z kolei na dysplazję łokciową składają się UAP- Niepołączenie wyrostka łokciowego dodatkowego, OCD- Osteochondroza oddzielająca, FCP- fragmentacja przysadkowego wyrostka dziobiastego, UME- oddzielenie nadkłykcia przysadkowego kości ramiennej. Dysfunkcje te dotyczą głównie przedstawicieli dużych ras takich jak owczarki niemieckie, rottweilery, golden retrievery. Powodują ból i dyskomfort co objawia się kulawizną i niechęcią do ruchu, odbarczaniem chorych kończyn. Objawy nasilają się z wiekiem.

Celem prezentacji jest krótka charakterystyka wybranych jednostek chorobowych. Praca zawiera ona etiologię powyższych chorób, która ma podłoże genetyczne, postępowanie diagnostyczne: badanie rentgenowskie w prawidłowym ułożeniu pacjenta, rasy predysponowane w danych schorzeniach oraz możliwe metody leczenia: zachowawcze takie jak suplementacja i rehabilitacja, metody nieoperacyjne: Terapia IrapOrtokine Vet oraz Noltrex, jak i te chirurgiczne. W obu przypadkach należy pamiętać o utrzymaniu prawidłowej wagi zwierzęcia ponieważ nadwaga znacznie nasila objawy i rozwój patologii jak i o oszczędnym trybie życia chorego czworonoga.

Magdalena Kimla, Agnieszka Jankowska, Karolina Grabowska, Estera Hul, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Medycyny Weterynaryjnej, E-mail: kimla@krakuf.pl

Schemat postępowania przy podejrzeniu rozszerzenia i skrętu żołądka u psów

Rozszerzenie i skręt żołądka najczęściej dotyka psy ras dużych i olbrzymich z wąską i głęboką klatką piersiową. Objawia się nadmiernym ślinieniem, występowaniem odruchu wymiotnego bez treści pokarmowej i powiększeniem obrysu jamy brzusznej. Brzuch jest bolesny, a przy opukiwaniu jamy brzusznej słychać wypuk bębenkowy. W mojej pracy opisuję poszczególne etapy postępowania w przypadku skrętu żołądka oraz chirurgiczną metodę jego leczenia.

Pacjenci u których występuje podejrzenie skrętu żołądka powinni być natychmiast skierowani do gabinetu i poddani ocenie stanu klinicznego. Prawidłowe badanie dostarcza wiele cennych informacji niezbędnych do wdrożenia odpowiedniego leczenia dla danego pacjenta, który może być na różnym etapie wstrząsu. Podstawą jest stabilizacja układu sercowo-naczyniowego, opanowanie wstrząsu i przywrócenie dopływu tlenu do tkanek, co ograniczy powstające zmiany martwicze. Intensywna płynoterapia pozwala na ustabilizowanie częstotliwości uderzeń serca, częstości oddechów i ciśnienia krwi. Ważnym aspektem jest również terapia przeciwbólowa, w której najczęściej stosowanymi środkami jest fentanyl, matadon i hydromorfon. Kolejnym krokiem jest poprawa perfuzji żołądka oraz jego dekompresja, co zmniejsza ciśnienie wywierane na żyłę główną doogonową. Rozpoznanie możemy postawić na podstawie zdjęcia rentgenowskiego oraz badania USG.

Wyleczenie jest możliwe tylko za pomocą zabiegu chirurgicznego. Psy, u których objawy kliniczne występują krócej niż sześć godzin, oraz wchodzące do lecznicy o własnych siłach, mają większe szanse na powrót do zdrowia. Dokładnie ocena stanu pacjenta oraz stabilizacja przedzabiegowa są jednymi z najważniejszych czynności prowadzących do pełnego wyzdrowienia.

Magdalena Liszniańska, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Botaniki, Zakład Cytologii i Embriologii Roślin, Gronostajowa 9, 30-387 Kraków, E-mail: swmaga@wp.pl

***Rumex tianschanicus* x *Rumex patientia* - roślina energetyczna przystosowana do warunków klimatu umiarkowanego**

W obecnym czasie rośnie zapotrzebowanie na energię ze źródeł odnawialnych. Przyjmuję się, że energia ta pochodzi z powtarzalnych procesów przyrodniczych (woda, wiatr, promieniowanie słoneczne, fale, prądy, pływy morskie oraz wytwarzana z biogazu, biopaliw ciekłych i biomasy stałej). Produkcja tzw. zielonej energii powstającej ze spalania odpadów roślin lub całych roślin jest dobrze rokującym przedsięwzięciem. Rośliny energetyczne powinny charakteryzować się dużym przyrostem biomasy w krótkim czasie, odpornością na patogeny i z niskimi wymaganiami glebowymi. Znanych jest wiele roślin możliwych do uprawy w klimacie umiarkowanym. Należą do nich m.in.: wierzba wiciowa (*Salix viminalis*), słonecznik bulwiasty (*Helianthus tuberosus*), róża wielokwiatowa (*Rosa multiflora*), miskant olbrzymi (*Miscanthus sinensis gigantea*), miskant cukrowy (*Miscanthus sacchariflorus*) i wiele innych. Jednak niektóre z tych roślin nie najlepiej radzą sobie z wszystkimi warunkami klimatu umiarkowanego, zwłaszcza w przypadku zimy o niskich temperaturach lub gorącego lata z małą ilością opadów (np. miskant). Obiecującą w tej grupie roślin jest *R. tianschanicus* x *R. patientia* (odmiana OK-2). Mieszaniec jest rośliną wieloletnią, przystosowaną bardzo dobrze do uprawy w klimacie umiarkowanym. Jest odporny na niski stan wód gruntowych i wysokie zasolenie gleby. Zastosowanie mieszańca jest możliwe w wielu gałęziach przemysłu. Obecnie jest wykorzystywany w przemyśle energetycznym jako brykiet i pelet oraz do produkcji biogazu. Służy do produkcji wysokiej jakości pasz, w przemyśle spożywczym, farmaceutycznym, garbarskim oraz perfumeryjnym. Prowadzone są badania nad zawartością związków możliwych do szerszego wykorzystania.

Barbara Pawelek, mgr, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Biologii, Instytut Botaniki, Zakład Cytologii i Embriologii Roślin, E-mail: barbara.pawelek@doctoral.uj.edu.pl

Charakterystyka roślin hybrydowych pochodzących z obustronnego krzyżowania gatunków *Rumex acetosa* L. i *Rumex thyrsiflorus* Fingerh

Szczaw zwyczajny, szczaw pospolity (*Rumex acetosa* L.) i szczaw rozpierzchły (*Rumex thyrsiflorus* Fingerh) to dwa bardzo blisko spokrewnione gatunki wieloletnich roślin dwupiennych występujących na słonecznych łąkach, ugorach i przydrożach o średnio wilgotnych, kwaśnych glebach i niską roślinnością. Rośliny obu gatunków szczawiu posiadają heteromorficzne chromosomy płci (osobniki żeńskie $2n = 12A + XX$, osobniki męskie $2n = 12A + XY_1Y_2$), oraz system determinacji płci oparty na stosunku chromosomów X do autosomów (X:A), gdzie $X:A = 1$ - osobnik żeński, $X:A = 0.5$ - osobnik męski. U dojrzałych osobników zarówno szczawiu zwyczajnego, jak i szczawiu rozpierzchłego, występujących w siedliskach naturalnych obserwuje się występowanie rozkładu płci odbiegającego od stosunku 1:1, z istotną przewagą w stronę osobników żeńskich (u roślin z chromosomową determinacją płci, oczekiwany rozkład obu płci powinien być bliski 1:1). Poza bliskim pokrewieństwem oraz zasiedlaniem wspólnych siedlisk, oba gatunki szczawiu charakteryzują się bardzo dużym podobieństwem w budowie morfologicznej, do tego stopnia, że czasami są nierozróżnialne. Co więcej, *Rumex thyrsiflorus* to gatunek, który powstał z *Rumex acetosa*, stąd niektóre jego elementy budowy zewnętrznej są czasami łudząco podobne do tych u szczawiu zwyczajnego. Wszystkie te podobieństwa pozwalają na krzyżowanie się obu gatunków i tworzenie roślin hybrydowych, pomimo różnego okresu kwitnienia. Szczaw zwyczajny i szczaw rozpierzchły były badane pod kątem zaburzeń stosunku płci zarówno w warunkach naturalnych, jak i kontrolowanych. Jednak istnieje mało informacji dotyczących stosunku płci i przeżywalności roślin potomnych powstałych z krzyżowania obu gatunków. Wyniki przeprowadzonych doświadczeń opisują stosunek płci u roślin hybrydowych oraz porównują je do stosunku płci roślin żyjących w siedliskach z których pochodziły osobniki rodzicielskie.

Kinga Surmiak-Stalmach¹, Jagna Karcz², Izabela Potocka², Kamila Wiśniewska¹, Grażyna Wilczek¹

¹Zespół badawczy Fizjologii Zwierząt i Ekotoksykologii, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Bankowa 9, 40-007 Katowice

²Biuro ds. Infrastruktury Badawczo-Dydaktycznej Wydziału Nauk Przyrodniczych, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Bankowa 9, 40-007 Katowice

E-mail autora do korespondencji: surmiak.kinga@gmail.com

Wpływ krótkotrwałej intoksykacji srebrem na właściwości przędy łownej oraz cytotoksyczny efekt w wybranych narządach samic pająka *Steatoda grossa* (Theridiidae)

Nanocząstki srebra wykazują silne właściwości bakteriobójcze, grzybobójcze oraz wirusobójcze. Ze względu na te właściwości znajdują szerokie zastosowanie w wielu produktach codziennego użytku. Srebro w postaci nanometrycznej może być uwalniane do środowiska na każdym etapie cyklu życia produktów, przez co na jego działanie narażone są organizmy wszystkich poziomów troficznych ekosystemów wodnych i lądowych. Pozostaje pytanie, czy nanocząsteczki srebra będą zachowywać się inaczej pod względem skutków biologicznych i ekologicznych od zwykłych soli srebra i innych ich związków.

Celem pracy było sprawdzenie, czy i w jakim stopniu srebro w postaci azotanu srebra (AgNO₃) i nanosrebra w osnowie poliwinylpirolidonu (nAg PVP) podawane pająkom *Steatoda grossa* (Theridiidae), jako obligatoryjnym drapieżnikom, w prostym modelu łańcucha pokarmowego (pożywka suplementowana metalem → muchy *Drosophila hydei* → pająk), wpływa na zmiany w architekturze produkowanych pułapek łownych oraz zmiany cytotoksyczne w wybranych narządach, podczas krótkoterminowej intoksykacji.

Analizie poddano ampułkowate gruczoły przedne oraz gruczoł jelita środkowego, a także sieci łowne samic pająka *S. grossa*, karmionych przez 3 miesiące muszkami *D. hydei*, hodowanymi na standardowych pożywkach suplementowanych AgNO₃ i nAg PVP w dawkach subletalnych dla pająka (0,1 mM). Sieci zebrano na specjalnie przygotowanych stelażach, oczyszczono z widocznych zanieczyszczeń organicznych i następnie poddano analizie za pomocą mikroskopii SEM. Ocena efektu cytotoksycznego polegała na zmierzeniu poziomu komórek apoptotycznych i nekrotycznych oraz potencjału mitochondrialnego w wybranych narządach pająków techniką cytometrii przepływowej.

Badania wykazały, że zawartość srebra wzrastała w modelowym łańcuchu pokarmowym, co świadczy o zjawisku biomagnifikacji powszechnie stosowanego i pozornie uważanego za bezpieczne nanosrebro. Nanosrebro wywołało zmiany cytotoksyczne w komórkach gruczołów przednich, zmieniając także właściwości strukturalne włókien jedwabiu. Pająki poddane ekspozycji na srebro wytwarzały cieńsze włókna niż samice kontrolne. Może to wynikać z przeznaczenia części energii na reakcje detoksykacji w celu przeciwdziałania toksyczności srebra. Analizy SEM-EDX wskazały, że skład pierwiastkowy wybranych obszarów włókien składa się głównie z pierwiastków niskoatomowych, takich jak węgiel, azot, tlen, sód i potas, które powszechnie występują w pajęczynach. Mikroanaliza rentgenowska nie potwierdziła jednak obecności srebra we włóknach *S. grossa* po zastosowanym okresie ekspozycji osobników na wymieniony metal.

Kamila Wiśniewska, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Potencjał immunologiczny pająka *Steatoda grossa* (Theridiidae) po długotrwałej ekspozycji na wybrane metale ciężkie

Jednym z najbardziej uciążliwych czynników stresogennych występujących w środowisku naturalnym są metale ciężkie. Pająki jako makrokoncentratory tych elementów są bardziej, niż inne bezkręgowce narażone na negatywne skutki ich oddziaływania, zwłaszcza po ekspozycji drogą pokarmową.

W prowadzonych badaniach dokonano oceny potencjału immunologicznego hemolimfy pająka *Steatoda grossa* (Theridiidae) po długotrwałej ekspozycji na wybrane metale (ksenobiotyczny kadm i biogenną miedź), podawane drogą pokarmową, w ciele ofiar *Drosophila hydei*. Analizy przeprowadzono w hemolimfie oraz w gruczołach jelita środkowego zarówno u osobników zdrowych jak i poddanych immunostymulacji.

Hemolimfę i gruczoł jelita środkowego pobierano od dorosłych samic kontrolnych oraz po minimum 6 miesięcznej ekspozycji na subletalne stężenie kadmu (0.248 mM CdCl₂) i miedzi (0.23 mM CuSO₄). Dodatkowo zastosowano naturalne i sztuczne immunostymulanty (szczepionki uzyskane na bazie bakterii Gram +: *Staphylococcus aureus* i Gram -: *Pseudomonas aureginosa*; PMA - forbol 12- mirystynian 13- octanu), co pozwoliło porównać odpornościowe reakcje obronne w warunkach symulowanej infekcji. W celu oceny potencjału immunologicznego analizowano następujące wskaźniki: ilościowe i jakościowe zmiany w subpopulacji hemocytów (hemolimfa), poziom metalotionein (hemolimfa, gruczoły jelita środkowego) i stężenie metali ciężkich w ciele osobników.

Samice *S. grossa* kumulowały większe ilości kadmu w ciele niż miedzi. Ksenobiotyk nasilał produkcję metalotionein głównie w gruczole jelita środkowego. Długotrwała ekspozycja na kadm skutkowała zmianami ilościowymi i jakościowymi w subpopulacji hemocytów. Zaobserwowano nasilone zmiany apoptotyczne i nekrotyczne głównie w granulocytach. Miedź w mniejszym stopniu niż kadm wpływała na wyżej wymienione parametry. W odróżnieniu od osobników narażonych na kadm zwiększoną produkcję metalotionein wykazano w hemolimfie osobników tego gatunku. Długotrwałe narażenie *S. grossa* na metale ciężkie może upośledzać skuteczność reakcji odpornościowych, w których zaangażowane są wymienione narządy.

Jan Zdulski, Witold Chabuz, Wioletta Sawicka-Zugaj, Karolina Kasprzak-Filipek, Aneta Krawiec, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, ul. Akademicka 13, 20-950 Lublin, E-mail: janzdu@wp.pl

Znaczenie ziół w produkcji mleka i przetworów mlecznych

Użytki zielone jest jednym z głównych źródeł pozyskiwania pełnowartościowej paszy dla bydła mlecznego. Na jakość paszy pozyskiwanej z tych użytków wpływa głównie ilość i stosunek gatunków oraz skład chemiczny roślin. Dzięki odpowiedniemu doborowi flory pastwiskowej jesteśmy w stanie poprawić intensywność pobierania pokarmu, jak również bezpośrednio wpływać na zdrowie zwierząt. Za dodatki ziołowe można uznać dziko rosnące rośliny charakteryzujące się wyższymi właściwościami żywieniowymi lub bezpośrednio podawanie suszu ziołowego np. w przygotowanej wcześniej paszy. Do roślin zielarskich zalicza się gatunki bogate w substancje wtórne jak flawonoidy, garbniki, alkaloidy, saponiny czy śluz. Zioła są tańszą i bezpieczniejszą alternatywą dla chemicznych dodatków czy niektórych środków medycznych. Wyższa zawartość flawonoidów oraz olejków eterycznych może przyczyniać się do wzmocnienia układu odpornościowego i poprawy zdrowia zwierząt. Suplementacja ziołami dawki pokarmowej w żywieniu bydła może przyczyniać się do poprawy przyrostu masy mięśniowej lub zwiększenie mleczności krów. Dzięki podawaniu krowom odpowiednich mieszanek ziołowych, zawierających np. rumianek pospolity i krwawnik, można obniżyć zawartość komórek somatycznych i ogólną ilość bakterii co przekłada się na poprawę jakości produktu końcowego jak sery czy masło. Ważny jest również profil kwasów tłuszczowych mleka, który można modyfikować właśnie poprzez urozmaicanie diety krów. Na popularności zyskują również sery z ziołami, tradycyjnie wytwarzane w niektórych rejonach świata. Dzięki właściwościom ziół wspomagających trawienie produkty te charakteryzuje lepszy smak i przyswajalność.

NAUKI ŚCIŚLE, TECHNICZNE ORAZ INŻYNIERYJNE

Iwona Anusiewicz^a, Dawid Faron^a, Piotr Skurski^{a,B}, Jack Simons^b

^aPracownia Chemii Kwantowej, Wydział Chemii, Uniwersytet Gdański, Wita Stwosza 63, 80-308 Gdańsk, Polska

^bCentrum Chemii Teoretycznej im. Henry Eyring, Wydział Chemii, Uniwersytet Utah, Salt Lake City, UT, 84112, Stany Zjednoczone

Nietypowe tworzenie wiązań koordynacyjnych w wyniku dostarczenia pary elektronowej przez atomy metali ziem alkalicznych do BH_3 , AlH_3 , GaH_3

Korzystając z metod struktury elektronowej ab initio zbadano naturę wiązania, powstającego w wyniku oddania pary elektronowej ns^2 przez atom ziem alkalicznych (Mg lub Ca) do wolnego orbitalu n^*p atomu z grupy 13 BH_3 , AlH_3 i GaH_3 . Ponadto zbadano również układy w których nadmiar elektronu jest przyłączany, tworząc odpowiednie aniony molekularne. Chociaż geometrie MgBH_3 , MgAlH_3 , MgGaH_3 i CaBH_3 są takie same, jak można by oczekiwać dla cząsteczek związanych koordynacyjnie, stwierdzono, że CaAlH_3 i CaGaH_3 mają bardzo nietypowe geometrie, ponieważ ich wiązania Al-H lub Ga-H są skierowane w kierunku atomu Ca, a nie przeciwnie, jak ma to miejsce w innych badanych związkach. Stąd jako źródło tych niezwykłych geometrii zasugerowano wewnętrzne przyciąganie elektrostatyczne Coulomba, między częściowo naładowanym dodatnio centrum Ca i częściowo naładowanym ujemnie centrum H.

Innym nowym odkryciem jest fakt, że powinowactwa elektronowe (EA) wszystkich sześciu rodzajów $\text{M}'\text{-MH}_3$ mieszczą się w zakresie 0,7 do 1,0 eV, co sugeruje jonowe struktury elektronowe obojętnych związków, mimo że częściowe ładunki w centrach ziem alkalicznych wynoszą zaledwie 0,3 jednostki atomowej. Częściowy ładunek dodatni na atomach metali ziem alkalicznych w połączeniu ze znacznymi powinowactwami elektronowymi grup BH_3 , AlH_3 i GaH_3 (wtedy gdy są zniekształcone z geometrii płaskiej) są głównymi przyczynami dużych (EA).

**Anna Fenyk⁽¹⁾, Marek Zieliński⁽¹⁾, Ewa Miękoś⁽¹⁾, Agnieszka Łaska-Jesionowska⁽¹⁾,
Agnieszka Skotowska⁽²⁾**

⁽¹⁾ Wydział Chemii, Uniwersytet Łódzki

⁽²⁾ Wydział Zarządzania, Uniwersytet Łódzki

E-mail: anna.fenyk@chemia.uni.lodz.pl

Ferrofluidy jako przykłady materiałów funkcjonalnych. Budowa, rozwój oraz praktyczne wykorzystanie

Aktualnie szczególnie szerokim zainteresowaniem badaczy, naukowców a w szczególności inżynierów, cieszą się materiały, które mogą zmieniać swoje własności pod wpływem bodźców zewnętrznych np. działania pola elektrostatycznego, magnetycznego, światła, temperatury i in. Do tej grupy materiałów możemy zaliczyć ferrofluidy, ciecz magnetoreologiczne, elektrologiczne, elastomery, żele. W ciągu ostatnich dwóch dziesięcioleci materiałom tym poświęcono wiele uwagi w szerokim zakresie zastosowań inżynierskich ze względu na ich unikalne i użyteczne właściwości [1][2]. Ulegając zmianom właściwości fizycznych pod wpływem danego czynnika zewnętrznego, ulepszają i modyfikują istniejące już technologie, zwiększając ich wszechstronność i użyteczność. Takie materiały można wykorzystać do aktywnego i półaktywnego sterowania systemami inżynierskimi a nawet uruchamiania aplikacji stosowanych w medycynie [3].

Chociaż opublikowano wiele materiałów na temat ferrofluidów, w dalszym ciągu trwają prace rozwojowe dotyczące ich zastosowań a tematyka jest nadal wciąż bardzo popularna.

Bibliografia:

1. Bajkowski J. Modelowanie i badania procesów pochłaniania i rozpraszania energii w tłumikach magnetoreologicznych. Acta Mechanica et Automatica, vol.3, no.1 (2009), 5-13.
2. Sohn J.W, Kim G-Woo, Choi Seung-Bok (2018). A State-of-the-Art Review on Robots and Medical Devices Using Smart Fluids and Shape Memory Alloys. Appl (8), 1928, 1-21.

3. Kumar J.S, Paul P.S, Raghunathan G, Alex D.G (2019). A review of challenges and solutions in the preparation and use of magnetorheological fluids. International Journal of Mechanical and Materials Engineering, 14:13, 2-18.

Adam Gorol, Adam Grala, Jakub Krężel, Patryk Mielniczek, Paweł Podsiedlik, Łukasz Zyg, Aleksandra Drygała, Magdalena Szindler, Politechnika Śląska, Wydział Mechaniczny Technologiczny, Katedra Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych, Studenckie Koło Naukowe SKN LabTech, ul. Konarskiego 18A, 44-100 Gliwice

Nanokrystaliczne, wielowarstwowe powłoki osadzone metodą ald na soczewki okularowe

Niemal każdy człowiek potrzebuje na którymś etapie życia jakiejś formy korekcji wady wzroku podczas wykonywania określonych czynności. Jest to problem niezmiernie ważny, ponieważ słaby wzrok negatywnie wpływa na jakość życia. Pogarszające się widzenie utrudnia wykonywanie codziennych czynności – zarówno w domu, jak i w pracy. W dzisiejszych czasach standardem jest uszlachetnienie powierzchni soczewek okularowych (mineralnych i organicznych) powłokami różnego typu. Powłoki te mają na celu zredukowanie odbicia światła od soczewek, zwiększenie odporności na zarysowanie, nadanie im własności hydrofobowych, co w konsekwencji poprawia jakość i komfort ich użytkowania. Do najczęściej stosowanych metod osadzania cienkich warstw optycznych należą metody fizycznego osadzania z fazy gazowej (PVD) oraz chemicznego osadzania z fazy gazowej (CVD). W niniejszej pracy przedstawiono możliwość wytworzenia warstw optycznych na soczewkach szklanych metodą atomowego osadzania warstw (ALD). Jest to odmiana metody CVD, która wyróżnia się cyklicznym wykorzystaniem naprzemiennie dostarczanych prekursorów w postaci tzw. pulsów, pomiędzy którymi następuje płukanie komory gazem obojętnym. Oznacza to, że w danym czasie w komorze roboczej znajduje się tylko jeden prekursor, który jest źródłem dla co najmniej jednego ze składników osadzanego materiału. Dzięki temu można kontrolować grubość na poziomie nanometrycznym, a warstwa równomiernie pokrywa elementy nawet o skomplikowanych kształtach. Zaprojektowane przy użyciu technik komputerowych nanowarstwy optyczne osadzono z wykorzystaniem reaktora ALD R-200 firmy Picosun. Uzyskane własności optyczne zweryfikowano przy użyciu spektrofotometru UV/VIS Thermo Scientific Evolution 220. Uzyskano transparentność powyżej 85%. Przy użyciu skaningowego mikroskopu elektronowego Zeiss Supra 35 zarejestrowano obrazy powierzchni równomiernie osadzonych nanowarstw.

Pracę zrealizowano w ramach kształcenia zorientowanego projektowo – PBL programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza w zakresie projektu pt.: „Modelowanie własności optycznych nowoczesnych nanokrystalicznych wielowarstwowych powłok osadzanych metodą ALD na soczewki okularowe”

Anna Lubosz, mgr inż., Piotr Mocek, dr inż., Politechnika Śląska

Dyskomfort cieplny na stanowisku górnika- przyczyny i skutki

Praca górnika niesie wiele zagrożeń i uciążliwości. Jednym z takich zagrożeń jest zagrożenie klimatyczne zależne od takich parametrów jak: temperatura i wilgotność, które w warunkach górniczych zwłaszcza tych związanych bezpośrednio z robotami eksploatacyjnymi jest trudna do utrzymania. Dyskomfort cieplny na stanowisku górnika pod ziemią stanowi bardzo poważny i trudny do rozwiązania problem. Szczególnie teraz, kiedy kopalnie muszą schodzić z eksploatacją coraz głębiej, aby sięgnąć do nowych partii złóż. Dziś mamy do czynienia z prowadzeniem eksploatacji z głębokości ponad 1000 metrów, co wiąże się ze stałym wzrostem temperatury powietrza w wyrobiskach górniczych kopalń, a to determinuje wzrost zagrożeń dla pracowników pracujących w atmosferze klimatu gorącego. Oddziaływanie wysokich temperatur i dużej wilgotności na pracowników zatrudnionych w wyrobiskach podziemnych niestety działa niekorzystnie na ich stan zdrowia i przyczynia się do zaburzenia funkcjonowania organizmu, powodując takie jak problemy zdrowotne jak:

- zawały serca,
- omdlenia osłabienie,
- wymioty,
- skurcze i odwodnienie organizmu,

powstałe w wyniku wzrostu temperatury wewnętrznej człowieka zdeterminowanej wykonywaną pracą. Prezentowany artykuł przedstawia analizę głównych determinantów wzrostu temperatury na stanowiska pracy oraz ocenia ich subiektywny wpływ na zmiany wydolnościowe górnika zatrudnionego w przodkach górniczych i ścianach węglowych.

Michał Macherzyński, mgr inż., Politechnika Częstochowska, Wydział Inżynierii Mechanicznej i Informatyki, Katedra Technologii i Automatyzacji, ul. J.H. Dąbrowskiego 69, 42-201 Częstochowa, E-mail: michalspaw1992@gmail.com

Czynniki warunkujące ilość ciepła wprowadzanego do złączy w trakcie procesu spawania

Procesy spawania są procesami specjalnymi, co oznacza, że wynik końcowy w postaci spoiny nie zawsze jest powtarzalny. Ogólnie przyjęte zasady uznawania technologii spawania opierają się na obliczaniu energii liniowej spawania, która odzwierciedla ilość ciepła wprowadzonego do złącza podczas wykonywania spoiny. Według autora niniejszego artykułu dotychczasowy sposób określania tego parametru jest wysoce niedokładny z uwagi na nieuwzględnianie wielu zmiennych wpływających na ilość wprowadzanego do złącza ciepła. Niniejszy artykuł przybliża zagadnienie czynników warunkujących ilość ciepła wprowadzanego do złączy w trakcie procesu spawania, jak również opisuje dotychczasowy sposób wyznaczania energii liniowej spawania, konsekwencje błędnego jej określania oraz propozycję rozwiązania problemu niedoszacowania tego parametru.

Słowa kluczowe: spawanie, ciepło wprowadzone, energia liniowa

Justyna Olesiak, mgr inż. arch., Szkoła Doktorska Politechniki Krakowskiej, Orcid: 0000-0001-8461-738X, E-mail: justyna.olesiak@gmail.com

Nowy Sącz w obliczu decyzji o Warunkach Zabudowy

Plan miejscowy określa przeznaczenie, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu, a także rozmieszczenie inwestycji celu publicznego. Tam, gdzie plany miejscowe nie zostały jeszcze uchwalone, inwestycje mogą być lokalizowane na mocy decyzji o warunkach zabudowy, czyli tzw. „wuzetek”. Instrument ten został wprowadzony na mocy ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, poniekąd jako rozwiązanie przejściowe - tymczasowe.

Jednakże decyzja o Warunkach Zabudowy (w skrócie WZ) wciąż pozostaje podstawowym narzędziem planistycznym. Nie stanowi niestety dobrego instrumentu ani dla potencjalnego inwestora, ani dla gminy. Jako problemy wynikające ze stosowania decyzji WZ wymienia się długi czas oczekiwania na decyzję, chaos przestrzenny, niekontrolowane rozlewanie się miast i upadek polskiej urbanistyki.

W oparciu o praktyczne i zawodowe doświadczenie autorki, zostanie przybliżona skala zjawiska, obowiązujące procedury przy wydawaniu Decyzji o Warunkach Zabudowy w sytuacji braku Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, oraz ich powszechność na przykładzie miasta Nowy Sącz.

Słowa kluczowe: Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, decyzje o Warunkach Zabudowy

Anna Pączek, mgr inż. arch. Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki, Wydział Architektury, Zakład Rysunku, Malarstwa i Rzeźby

Perspektywy rozwoju architektonicznego i urbanistycznego obszaru Doliny Prądnika w kontekście ochrony dziedzictwa zabytkowej nadrzecznej zabudowy przemysłowej

Zabudowa przemysłowa wzdłuż Doliny Prądnika stanowi wyjątkowy komponent krajobrazu, a jej pojawienie się było nieuchronną konsekwencją nadrzecznej charakteru osadnictwa i rozwoju przemysłu. Pośród nich, najbardziej charakterystyczną grupą są młyny wodne. Zabudowa jest jedynym elementem materialnego dziedzictwa przestrzeni publicznej Doliny Prądnika, który można modyfikować.

Pojęcie regionalizmu architektoniczno-krajobrazowego, stworzone przez Janusza Bogdanowskiego w 1983 roku, autor tłumaczył jako to zbiór „[...] elementów naturalnych i kulturowych zestawionych według ich tradycyjnych powiązań, wyróżniających jakiś obszar względem otoczenia [...]”. Jako trzy główne formy działań w ramach regionalizmu wymieniał kierunki: ochrony (utrzymania stanu krajobrazu harmonijnego w sposób bierny lub czynny), odnowy (rewaloryzacji krajobrazów kulturowych lub rekultywacji naturalnych) i przekształcania danego obszaru (tworzenie na nowo ładu lub piękna realizowane przede wszystkim poprzez kontynuację tradycji).

Celem pracy jest analiza tych form działań w kontekście obecnej sytuacji zabytkowej zabudowy przemysłowej Doliny Prądnika oraz tożsamości z miejscem, regionem i krajem na podstawie dostępnych materiałów źródłowych oraz analizy badań terenowych. Ponadto, omówiona została dotychczasowa ewolucja przestrzenna i funkcjonalna terenu Doliny oraz różne aspekty planowania rozwoju architektonicznego i urbanistycznego obszaru będącego dobrem ekonomicznym. Szczególna uwaga poświęcona została relacji wobec wartości krajobrazu i potrzeb społeczno-gospodarczych. Opracowanie uwzględnia przedstawienie metod uwzględniających cyfrowe analizy terenu.

Słowa kluczowe: architektura, budynki przemysłowe, ochrona zabytków, Dolina Prądnika, Ojców

Ludwik Poniewiera, Katarzyna Broy, Natalia Feldek, Kamila Ksionsyk, Klaudia Niedziela, Daria Sudak, Magdalena Szindler, Aleksandra Drygała, Politechnika Śląska, Wydział Mechaniczny Technologiczny, Katedra Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych, Studenckie Koło Naukowe SKN LabTech, ul. Konarskiego 18A, 44-100 Gliwice

Analiza wpływu zastosowania materiałów węglowych na własności fotowoltaiczne barwnikowych ogniw słonecznych

Obecnie prowadzone są zakrojone na szeroką skalę badania mające na celu zwiększenie sprawności jak i zmniejszenie kosztów produkcji ogniw słonecznych. Barwnikowe ogniwa fotowoltaiczne (ang. dye-sensitized solar cells, DSSCs) nie wymagają zaawansowanej technologii wytwarzania, pracują przy szerokim kącie padania światła oraz przy niskim natężeniu promieniowania. DSSCs składają się z fotoanody, przeciwelektrody (katody) oraz elektrolitu. Katodę stanowi warstwa katalityczna osadzona na szklanym podłożu z jednostronnie osadzoną warstwą tlenku cyny domieszkowanego fluorem (FTO). Najczęściej stosowanym materiałem katalitycznym jest platyna. Ze względu na jej wysoki koszt i ograniczone zasoby poszukuje się nowych materiałów o wysokiej aktywności katalitycznej, dobrej przewodności oraz odporności chemicznej. W ramach niniejszej pracy określono wpływ zastosowania dwóch rodzajów materiałów węglowych – grafitu i sadzy jako warstwy katalitycznej na własności fotowoltaiczne barwnikowych ogniw fotowoltaicznych. Pomiar transmitancji podłoża (szkło z FTO) wraz z osadzonymi warstwami sadzy i grafitu wykonano z wykorzystaniem spektrofotometru w zakresie długości fali 200-800 nm. Własności elektryczne DSSCs wyznaczono przy użyciu systemu do pomiaru charakterystyk prądowo-napięciowych. Na podstawie analizy wpływu zastosowania materiałów węglowych na własności fotowoltaiczne barwnikowych ogniw fotowoltaicznych stwierdzono, że większą sprawność uzyskano dla fotoogniwa z warstwą katalityczną na bazie grafitu (4,13 %), jest ona o 1,25 punktów procentowych wyższa w porównaniu do wydajności DSSCs z przeciwelektrodą na bazie sadzy. Choć własności elektryczne barwnikowych ogniw słonecznych z przeciwelektrodą platynową (5,18 %) są lepsze, nie wyklucza to zastosowania materiałów węglowych w konstrukcji fotoogniwa ze względu na niski koszt i dostępność grafitu oraz łatwość jego nanoszenia.

Pracę zrealizowano w ramach kształcenia zorientowanego projektowo – PBL programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza w zakresie projektu pt.: „Analiza wpływu zastosowania materiałów węglowych na własności fotowoltaiczne barwnikowych ogniw słonecznych”

Filip Prątnicki, Uniwersytet Szczeciński

Explicitly correlated wavefunctions - Hylleraas and free ICI methods

W metodach chemii kwantowej jednym z najważniejszych aspektów jest odpowiednia konstrukcja wyrażenia na przybliżoną funkcję falową rozważanego układu. Przez odpowiednią rozumiemy taką, która umożliwia osiągnięcie oczekiwanej dokładności przy jednoczesnej minimalizacji kosztów obliczeniowych. Jest to zagadnienie bardzo skomplikowane, rozwijane w chemii kwantowej od lat. Dobór odpowiedniej metody przybliżania funkcji falowej zależy między innymi od wielkości układu.

Podczas prezentacji przedstawione zostaną dwie metody konstrukcji jawnie skorelowanych funkcji falowych. Bazując na dostępnej wiedzy o tym, jak powinna wyglądać prawidłowa funkcja falowa, a konkretnie na tym, iż funkcja ta powinna spełniać warunki wierzchołkowe oraz biorąc pod uwagę aspekty związane z korelacją elektronową można pokazać, że metody, w których funkcja falowa jawnie zależy od odległości międzyelektronowej, cechują się szybszą zbieżnością. Tak konstruowane funkcje są nazywane jawnie skorelowanymi.

Obie prezentowane metody, to jest metoda Hylleraasa oraz freeiterativecomplementinteraction (ICI), szczególnie dobrze sprawdzają się w przypadku małych układów, ponieważ dla większych pojawiają się trudności związane z liczeniem skomplikowanych całek. Podczas prezentacji przedstawione zostaną sposoby konstrukcji przybliżonych funkcji falowych w obu ujęciach, omówione zostaną różne aspekty tych metod takie jak tempo zbieżności obliczeń oraz dokładności, jakie można osiągnąć za ich pomocą. Zaprezentowane zostaną również problemy, z jakimi można się spotkać podczas ich wykorzystywania oraz sposoby, w jaki wspomniane metody można rozszerzyć na większe układy, takie jak wieloelektronowe atomy i cząsteczki.

Sylwia Psica, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

An overview of the Beginnings of the Cracow Philosophy of Nature

Presentation entitled “An overview of the Beginnings of the Cracow Philosophy of Nature” has the following structure. First, I will give information about the establishment of the Scientific Society and of the philosophy section of the Polish Copernicus Society of Naturalists. Second, I will give Kremer’s view on the Relations between Philosophy and Science. Thirdly, I will give Władysław Heinrich’s view on the Relations between Philosophy and Science. Fourthly, I will give Maurycy Straszewski’s view on the Role of Philosophy. Finally, I will present a summary and give some conclusion about the Beginnings of the Cracow Philosophy of Nature.

Paweł Rajczyk¹, Karolina Bednarczyk²

Politechnika Częstochowska

¹Wydział Inżynierii Produkcji i Technologii Materiałów

²Wydział Budownictwa

Technologia druku 3D metodą FDM przyszłością cywilizacji

Artykuł przedstawia wykorzystanie technologii druku 3D do modelowania elementów roboczych maszyn i urządzeń technologicznych. Scharakteryzowano proces druku 3D metodą FDM oraz zaprezentowano dobór materiałów do zadań występujących w metodach prototypowania elementów roboczych maszyn technologicznych. Przedstawiono charakterystyki materiału roboczego – filamentów o różnych właściwościach użytkowych. Omówiono korzyści wynikające z wykorzystania technologii druku 3D metodą FDM do prototypowania i rozwijania ludzkiej cywilizacji.

Paweł Rajczyk¹, Karolina Bednarczyk²

Politechnika Częstochowska

¹Wydział Inżynierii Produkcji i Technologii Materiałów

²Wydział Budownictwa

Działania naukowo-techniczne wpływające na zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu komunikacyjnym

Opracowanie przedstawia metodykę klasyfikacji uszeregowania według wielkości stopnia problemów badawczych determinujących warunki bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Sposób wynika z zasady klasyfikacji oraz kolektywnej oceny przez zespół wyłoniony z grona ekspertów zajmujących się tematyką bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wynikiem prac było zbudowanie zależności obszarów problemowych wpływających na bezpieczeństwo drogowe.

Maciej Sobkiewicz, mgr inż., Politechnika Łódzka, E-mail: maciej.sobkiewicz@gmail.com

Przegląd i porównanie wybranych metod analizy drgań belek o zmiennej sztywności

Drgania układów fizycznych to powszechne zjawiska występujące w przyrodzie, łatwo rejestrowane przez zmysły człowieka. Większość obiektów naturalnych posiada własności masowe i sprężyste, z których wynika występowanie drgań. Oczywistym źródłem, a generalnie pierwszym i najważniejszym, są siły natury, zaczynając od podmuchów wiatrów dochodząc aż do najbardziej spektakularnych w skutkach trzęsień ziemi. Pokłosa ruchu drgającego przybierają niejednokrotnie charakter destrukcyjny. Niszczenie obiektów fizycznych, negatywny wpływ na organizmy i zakłócanie funkcjonowania środowiska naturalnego to tylko niektóre z konsekwencji. W ten sposób podkreśla się jak nie lada znaczenie mają badania charakterystyk źródeł generujących drgania. Nie można nie wspomnieć jednak o pozytywnych aspektach jakie niosą za sobą drgania. Dla przykładów można nadmienić chociażby o budowaniu maszyn roboczych uderzeniowo-wibracyjnych stosowanych w budownictwie czy w technologii do wibracyjnej separacji i segregacji materiałów.

Zagadnienia analizy dynamicznej ustrojów belkowych są klasycznymi problemami mechaniki konstrukcji. Odkształcalne konstrukcje podlegają badaniom doświadczalnym lub metodami teoretycznymi: numerycznymi i analitycznymi. Analizy eksperymentalne generują znaczne koszty i są praco- i czasochłonne, zarówno w przypadku badań na obiektach rzeczywistych jak i modelowych. Z tego względu położono nacisk na rozwój metod teoretycznych, w tym głównie numerycznych, wpływających na jakość projektowania konstrukcji inżynierskich.

Przedmiotem i głównym celem opracowania jest analiza częstości drgań własnych belek jednoprzęsłowych. Poddane rozważaniom zostaną belki o różnych schematach statycznych, które będą się charakteryzowały stałymi parametrami materiałowymi oraz szerokościami, lecz zmiennymi funkcyjnie wysokościami przekroju poprzecznego wzdłuż ich długości. Brak określonych w literaturze rozwiązań zamkniętych tego zagadnienia zmusza do wykorzystania przybliżonych metod analizy.

Ewa Susmarska, Wyższa Szkoła Policji w Szczecinie, Studenckie Koło Nauk Kryminalistycznych

Potencjał mikrocząstek botanicznych-rola palinologii w kryminalistyce

Ślad w języku polskim jest definiowany jako "znak pozostawiony na podłożu po przejściu lub przejeździe kogoś lub czegoś". Jednakże dla techników kryminalistyki definicja ta jest znacznie poszerzona. Moja prezentacja nakreśli spektrum wykorzystania palinologii, czyli nauki o pyłku roślin i zarodników grzybów, jako czynnika pozwalającym na identyfikację miejsca zdarzenia, co może prowadzić również do wykrycia sprawcy. Sama botanika nie jest zbyt często przywoływana jako nauka skorelowana z pracą technika kryminalistyki. Należy jednak pamiętać, że pyłki zazwyczaj nie są widoczne gołym okiem, a co istotne - unoszą się w powietrzu, znajdują się na glebie, można je również znaleźć na powierzchni wody. Nie jest to zatem element, którego przestępca jest w stanie się całkowicie pozbyć. Biorąc pod uwagę potencjał danego ekosystemu, jego charakterystykę i występującą szatę roślinną, a także rosące endemity, istnieje możliwość niemal precyzyjnego określenia miejsca zbrodni, jeśli istnieje podejrzenie, że nie jest ono tożsame z miejscem znalezienia na przykład zwłok. Poruszę też temat identyfikacji pyłków do wykrywania drogi przestępstw "ruchomych" - takich jak transport, czy przemyt nielegalnych substancji. Omówione zostanie również najsłynniejsze studium przypadku wykorzystania palinologii do pozyskania danych niezbędnych do lokalizacji miejsca popełnienia zbrodni. W końcowej części mojej prezentacji poruszę problematykę związaną z pyłkami roślin, z którą muszą się również zmierzyć eksperci w tej dziedzinie. Nie zabraknie też podstawowych informacji z zakresu budowy pyłku i jego cech charakterystycznych. Celem mojej prezentacji jest pokazanie czym jest palinologia kryminalistyczna i przekazanie w zwięzły sposób najważniejszych jej elementów, które w swojej pracy wykorzystują technicy.

Marta Ślusarczyk, mgr inż. arch., Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki, Wydział Architektury, Instytut Historii Architektury i Konserwacji Zabytków, Katedra Historii Architektury, Urbanistyki i Sztuki Powszechnej

Budynek wzorcowy szkoły elementarnej z terenu Rzeczypospolitej Krakowskiej, a jego realizacje, na przykładzie: Byczyny, Jaworzna i Szczakowej

Kiedy w 1815 r. na kongresie wiedeńskim utworzono Wolne, Niepodległe i Ściśle Neutralne Miasto Kraków i jego Okręg (Rzeczpospolita Krakowska), na jego terytorium znalazły się, trzy wówczas wsie: Byczyna, Jaworzno i Szczakowa. Była to granica zachodnia, na styku z trzema zaborcami: Austrią, Rosją i Prusami. Niedaleko stąd do miejsca zwanego Trójkątem Trzech Cesarzy – styku granic trzech wielkich mocarstw. W krótkim czasie istnienia Rzeczypospolitej Krakowskiej położono mocny nacisk na rozwój polskiego szkolnictwa elementarnego. Związane z tym było opracowanie szeroko rozpowszechnionego *Opisu budowy szkół początkowych*, autorstwa Ignacego Hercoka – rządowego budowniczego. Był to swojego rodzaju wzorcowy projekt podstawowej formy szkoły, który poprzez wskazane modyfikacje mógł być dostosowywany do potrzeb.

Celem pracy jest analiza wyglądu oraz ukształtowania budynków szkolnych z terenu Byczyny, Jaworzna oraz Szczakowej, powstałych w omawianym okresie, na podstawie dostępnych materiałów źródłowych – archiwaliów oraz analiza spójności z założeniami zamieszczonymi w *Opisie szkół początkowych*.

Słowa kluczowe: architektura, budynki szkolne, Byczyna, Jaworzno, Szczakowa

Ewelina Tomczyk¹, Uniwersytet Warszawski, Wydział Chemii,
E-mail: etomczyk@chem.uw.edu.pl

Pochodne diazobenzenu i spiropiranu jako ligandy do uzyskania rekonfigurowalnych nanomateriałów plazmonicznych

Uzyskanie kontroli nad przestrzenną strukturą nanocząstek o właściwościach plazmonowych jest jednym z najintensywniej rozwijanych zagadnień współczesnej nanotechnologii. Szczególne zainteresowanie tymi materiałami wynika z faktu, iż wykazywane przez nie właściwości zależą bezpośrednio od ich struktury. Uzyskanie możliwości kontroli parametrów strukturalnych pozwala więc uzyskiwać pożądane właściwości materiałów. Z punktu widzenia ich zastosowania w nowoczesnych urządzeniach optoelektronicznych niezbędne jest jednak uzyskanie takiej kontroli za pomocą łatwo dostępnych, niskoenergetycznych bodźców zewnętrznych. Prowadzone przeze mnie badania mające na celu uzyskanie multiresponywnych nanomateriałów plazmonicznych o przełączalnym położeniu pasma absorpcji i chiralności plazmonowej idealnie wpisują się w trend poszukiwania nowych metod dynamicznej samoorganizacji nanocząstek.

Pierwszy cel osiągam poprzez pokrycie powierzchni nanocząstek mieszkami funkcjonalnych ligandów organicznych: związków mezogenicznych oraz pochodnych azobenzenu. W ten sposób udało mi się uzyskać pierwszy materiał, w którym położenie pasma absorpcji może być kontrolowane jednocześnie za pomocą zmian temperatury i promieniowania UV-VIS [Tomczyk, 2019]. W aktualnie prowadzonych eksperymentach staram się rozszerzyć funkcjonalność uzyskiwanych materiałów poprzez uzyskanie dynamicznej reorganizacji nanocząstek za pomocą innych czynników zewnętrznych oraz tworzenie chiralnych układów helikalnych. Jest to możliwe dzięki zastosowaniu zarówno jako ligandów powierzchniowych jak i chiralnych matryc odpowiednich pochodnych spiropiranu.

Dominik Wysocki, mgr inż., Politechnika Częstochowska, Katedra Maszyn Ciepłych, al. Armii Krajowej 21, 42-201 Częstochowa

Opiekun naukowy: **prof. PCzdr hab. inż. Arkadiusz Szymanek**

Eksperymentalne badania zmniejszenia oporu aerodynamicznego modelu pojazdu z wykorzystaniem „Synthetic Jet”

Poszukiwanie rozwiązania na zmniejszenie oporów aerodynamicznych pojazdów masowej produkcji rozpoczęło się w 1973, za sprawą zawieszenia eksportu paliw i utworzenia organizacji OPEC (ang. Organization of the Petroleum Exporting Countries) przez kraje biorące bezpośredni udział w eksporcie, co skutkowało drastycznym wzrostem cen ropy przy jednoczesnym zmniejszeniu jej wydobycia. Wzrost cen ropy naftowej spowodował większe zainteresowanie zużyciem paliwa przez pojazdy. Kształty pojazdów, którymi wcześniej charakteryzowały się samochody wyścigowe oraz te konstruowane do bicia rekordów prędkości, stały się popularne w motoryzacji użytkowej. Ze względu na wzrost cen paliw i coraz bardziej rygorystyczne normy emisji spalin, projektanci samochodów muszą zapewnić jak najniższą wartość oporu aerodynamicznego przy jednoczesnym zachowaniu jego funkcjonalności i atrakcyjności. Warto również zaznaczyć że niska wartość oporu ma korzystny wpływ na parametry dynamiczne pojazdu, takie jak przyspieszenie i prędkość maksymalna. Dominującym składnikiem oporu pojazdu jest opór kształtu, nazywany również oporem ciśnieniowym. Wywołany jest on głównie oderwaniem warstwy przyściennej, który prowadzi do formowania się szerokiego śladu aerodynamicznego. Redukcja oporu aerodynamicznego wymaga zastosowania metod sterowania zjawiskiem oderwania czego przykład znaleźć można w pracy opisującej eksperyment przeprowadzony przez firmę Renault na eksperymentalnym pojeździe Renault Altica. Renault zaprezentowało swój samochód koncepcyjny, w którym został zastosowany system dynamicznego sterowania przepływem powietrza nad pojazdem, aby zmaksymalizować jego wydajność. W badaniach jako generator strugi syntetycznej wykorzystany został szerokopasmowy głośnik o średnicy membrany 120 [mm], mocy 40 [W] i impedancji 8 [Ω]. Głośnik przymocowany został do krążka pleksi z wykorzystaniem podkładki, o grubość dobranej tak, aby membrana nie dotykała krążka nawet przy maksymalnej amplitudzie wychylenia. Podczas badań sprawdzono czy głośnik generuje pozbawiony zakłóceń sygnał będący w stanie wytworzyć strugę syntetyczną, która będzie w stanie zmniejszyć ślad aerodynamiczny modelu pojazdu,

a w rezultacie zredukować współczynnik oporu wykorzystywanego modelu.

Julia Zwara*, Katarzyna Piszcz-Karaś, Magdalena Miodyńska, Ewelina Grabowska-Musiał, Adriana Zaleska-Medynska, Uniwersytet Gdański, Wydział Chemii, Katedra Technologii Środowiska, Wita Stwosza 63, 80-308 Gdańsk, E-mail: julia.zwara@phdstud.ug.edu.pl

Wpływ cieczy jonowych na właściwości fotokatalityczne modyfikowanego półprzewodnika SrTiO₃

SrTiO₃ zaliczany jest do grupy półprzewodników, które charakteryzują się szeroką przerwą energetyczną (3,2 eV). Z danych literaturowych wiadomo, że szerokopasmowe fotokatalizatory wykazują wysoką fotoaktywność pod wpływem promieniowania UV. Z tego względu przez wiele lat opracowywane są różne metody modyfikacji półprzewodników, aby mogły być wzbudzane przy niższym napromienianiu energetycznym przy jednoczesnym zachowaniu lub zwiększeniu wydajności procesu fotokatalitycznego. Jedną z możliwych metod jest modyfikacja półprzewodnika cieczami jonowymi. Są to substancje ciekłe, które składają się wyłącznie z jonów i charakteryzują się unikalnymi właściwościami takimi jak: możliwość prowadzenia badań i eksperymentów w temperaturze otoczenia, brak korozyjności, niepalność a także mogą w sposób kontrolowany wpływać na morfologię otrzymanych cząstek, pełniąc tym samym funkcję czynnika strukturotwórczego.

Celem pracy było otrzymanie półprzewodnika SrTiO₃ modyfikowanego cieczami jonowymi takimi jak: chlorek 2,3,5-trifenylotetrazoliowy [TPTZ][Cl], chlorek tetrabutylamonowy [TBA][Cl], tetrafluoroboran 1-oktylo-3-metyloimidazoliowy [OMIM][BF₄], bis(trifluorometylosulfonyl)imidek 1-butylo-3-metyloimidazoliowy [OMIM][Tf₂N] metodą solwotermalną, wykonanie analizy morfologii za pomocą skaningowego mikroskopu elektronowego (SEM), analizy dyfrakcji rentgenowskiej (XRD), a także pomiar właściwości optycznych za pomocą spektrofotometru UV-Vis. Pomiary aktywności fotokatalitycznej zbadano w modelowej reakcji degradacji fenolu w zakresie promieniowania UV-Vis i Vis.

Modyfikowany półprzewodnik został z powodzeniem uzyskany metodą solwotermalną. Analiza mikroskopowa wykazała utworzenie się nanocząstek o wielkości 300-800 µm. Pomiar właściwości optycznych wykazał, że otrzymane półprzewodniki absorbują promieniowanie w zakresie UV-Vis. Z kolei pomiar aktywności fotokatalitycznej wykazał, że spośród wszystkich otrzymanych próbek najwyższą aktywność fotokatalityczną w procesie degradacji fenolu w zakresie promieniowania UV-Vis i Vis po 1 h naświetlania

wykazała próbka SrTiO_3 modyfikowana cieczą jonową $[\text{OMIM}][\text{Tf}_2\text{N}]$. Aktywność ta wyniosła odpowiednio 83,6% (UV-Vis) i 26,8% (Vis).

Podziękowania: Prace badawcze były finansowane w ramach projektu Badań Młodych Naukowców (BMN 539-T020-B458-20).

NAUKI HUMANISTYCZNE, PEDAGOGICZNE ORAZ TEOLOGICZNE

Magdalena Basińska, Uniwersytet Gdański

Handel w literaturze polskiej - analiza "Złego" Leopolda Tyrmanda

W swoim wystąpieniu zatytułowanym *Handel w literaturze polskiej – analiza „Złego” Leopolda Tyrmanda* podejmę próbę przeanalizowania powieści sensacyjnej Tyrmanda w kontekście handlu. Jest ona o tyle interesująca, że opowiada o okresie odbudowy Polski tuż po II wojnie światowej. Jest to czas niezwykle burzliwy dla handlu, a patrząc przez jego pryzmat również dla społeczeństwa w okresie przemian. Uznałam więc tę powieść za doskonały przykład tekstu, w którym wątek handlowy istotnie wpływa na fabułę oraz świat przedstawiony.

Dzieło Tyrmanda stanowi „wręcz fotograficzną dokumentację rzeczywistości stolicy w latach architektonicznej, kulturowej i ustrojowej transformacji”, jak mówi o niej Jerzy Jarzębski w swoim artykule pod tytułem *Zły Leopolda Tyrmanda jako poemat o rzeczach*. Znajdziemy w *Złym* wiele opisów miejsc związanych ze sprzedażą i kupnem towarów oraz usług, które często stanowiły tętniące energią ośrodki życia ulicznego. Narrator z wielką dbałością o szczegóły przedstawia czytelnikowi m.in. targowiska, bazary, ulicę Koszyki, „ciuchy”, sklepy, domy towarowe, place przed kinami i teatrami, gdzie działają tzw. „koniki” lub opisaną już na samym początku powieści aptekę. Upraszczając – handlują wszyscy i wszędzie, praktycznie wszystkim.

Głównym celem moich rozważań będzie przedstawienie najważniejszych bohaterów wspomnianej powieści, których sylwetki nierozzerwalnie związał autor z ich handlową aktywnością. Ponadto chciałabym zaprezentować wybrane przeze mnie handlowe przestrzenie, które zostały bogato opisane przez Tyrmanda.

Dominika Kazimiera Bylińska, mgr, Uniwersytet Gdański

O grzechach Kościoła oczami pustelnicy (S. Bruny od Maryi) a budowanie ekumenicznej jedni

Celem wystąpienia jest zaprezentowanie spektrum spostrzeżeń siostry Bruny od Maryi dotyczących kryzysu Kościoła w Polsce. Perspektywa ta zostanie osadzona w kontekście dążeń ekumenicznych. Zastanawiające bowiem jest jak te sfery funkcjonują względem siebie i jaki jest ich kierunek oddziaływania, jeżeli takowy można w ogóle prześledzić. Zakonnica przedstawia swoje stanowisko bez jakiegokolwiek formy koloryzowania czy wybielania, przytacza merytoryczne przykłady, które sprawiają, że jej głos jest nie tylko wiarygodny, ale też odświeżający po wszystkich tych stanowiskach, które do głosu dopuszczają więcej emocji, zbijając dyskusję do kłótni o to, kto ma rację. Dlaczego problemy takie jak: pedofilia, upadek moralny kleru, brak lustracji duchownych czy pentekostalizacja Kościoła katolickiego zostaną zestawione z dążeniami ekumenicznymi? Ponieważ nieco niewiarygodne wydaje się wybaczenie braciom rozłączonym i poszukiwanie płaszczyzny do dialogu, gdzie Kościół katolicki, nie radzi sobie z szeregiem dotyczących go problemów. Ostatnimi czasy coraz więcej można zapisać po jego stronie minusów, które skutecznie zniechęcają do niego potencjalnych wiernych. Jak laicyzujące się społeczeństwo polskie zapatruje się na ekumenizm? Czy w ogóle ekumenizm jest dostrzegany przez kogoś poza jego inicjatorami? Jak jest miejsce ekumenizmu w dzisiejszym, zmieniającym się świecie?

Aleksandra Koman, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

With rhymes about the human fate. Philosophy in the poetry of Giacomo Leopardi

Giacomo Leopardi is one of those authors who have left a mark in the history of Western culture whose texts oscillate on the border between literature and philosophy. It is true that Leopardi does not use traditional forms of philosophical expression, but the fact is that most of the considerations of the Italian thinker are expressed by the simultaneous conduct of two discourses: literary and philosophical. Leopardi experimented almost every form of literary expression, but he went down in history mainly as a poet, who contained a significant part of his highest beliefs in poetry. The practice of philosophizing through poetry is nothing new in literature, and the various connections between literature and philosophy are almost ancient, but the ongoing discussions in the world of Italian critics about the relationship between Leopardi and philosophy suggest that the reflective lyrics of the famous poet from Recanati are an extremely noteworthy case. I intend to reflect upon the use of figures of speech in the process of explaining the worldview by Leopardi, with particular emphasis on metaphor, and on the overall impact of the poetic medium on the presentation and shaping of adopted ideology. How does subjectivity and emotional involvement of the lyrical ego affect the process of thinking? The above doubts will be considered in the context of selected poems by Leopardi, in which the lyrical situation is a snapshot of deep reflection on the tragedy of human existence.

Ewa Kosowska-Czapla, mgr, Uniwersytet Szczeciński, II rok studiów doktoranckich na Wydziale Nauk Humanistycznych, kierunek: filozofia, magister prawa, radca prawny, doradca restrukturyzacyjny

Mózg – umysł – świadomość – samoświadomość kontekście filozofii, kognitywistyki i filozofii prawa

Pojęcia takie jak mózg, umysł, świadomość czy samoświadomość, korelacje między tymi pojęciami nadal sprawiają wiele trudności praktycznych. Jedną z ważniejszych kwestii w odniesieniu do powyższych zagadnień jest również kwestia istnienia wolnej woli. Zagadnieniami tymi zajmują się nie tylko nauki biologiczne, lecz również nauki humanistyczne i prawne. Niniejszy artykuł odnosić się będzie właśnie do rozumienia powyższych pojęć w ujęciu kognitywistyki, szeroko rozumianej filozofii, w tym w szczególności w odniesieniu do filozofii umysłu oraz filozofii prawa.

W artykule przybliżę definicję mózgu w kontekście nauk humanistycznych oraz polskiego prawa. Następnie zajmę się zagadnieniem umysłu. W tej sferze wyjaśnię na czym polegał konflikt między monizmem a dualizmem. Przedstawię pokrótce znaczące postacie będące przedstawicielami tych nurtów: Kartezjusz oraz Hobbes. Wyjaśnię również czym zajmuje się współczesna filozofia umysłu. Przechodząc do kwestii istnienia wolnej woli omówię podejście libertarianów, deterministów oraz kompatybilistów. Spróbuję odpowiedzieć na pytanie jak te teorie mają się do współczesnych nauk neurologicznych oraz polskiego kodeksu karnego. W szczególności interesującym jest przyjęcie danego stanowiska dla możliwości przypisania sprawcy osobistej odpowiedzialności za czyn.

W ostatniej części artykułu zajmę się świadomością. Przedstawię zaproponowaną przez kognitywistów listę znaczeń tego pojęcia poczynawszy od świadomości zwierzęcej (przytomności), skończywszy na charakterystycznej dla człowieka samoświadomości. Wskażę, że filozofii najbliższe jest jej rozumienie tego pojęcia jako świadomości zwrotnej, a zatem jako samoświadomości, czego dobitnym dowodem jest jedna z bardziej znanych maksym Kartezjusza „Myślę więc jestem”. Przedstawię również w jaki sposób do świadomości odnosi się polskie prawo cywilne i karne. Jeśli chodzi o prawo cywilne, to zastanowię się czym jest świadomość pokrzywdzenia wierzycieli przez dłużnika. Z kolei w odniesieniu do prawa karnego zajmę się takimi stanami mentalnymi sprawcy jak: zamiar

bezpośredni i ewentualny popełnienia czynu zabronionego, a także nieumyślnością świadomą i nieświadomą popełnienia czynu zabronionego.

Daniel Marek, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

System penitencjarny Polskiej Prowincji Zakonu Kaznodziejskiego w latach 1447–1478

Głównym tematem wystąpienia będzie przedstawienie teorii i praktyki polityki penitencjarnej w polskiej prowincji dominikanów schyłku średniowiecza i początków nowożytności. Opracowanie tematu prawa karnego prowincji polskiej Zakonu Kaznodziejów jest obecnie w fazie postulatu naukowego, który wysunął dr hab. Tomasz Gałuszka OP. Zakon św. Dominika od wieków średnich posiadał własne wewnętrzne prawodawstwo. Za pomocą analizy penitencji oraz uchwał wydawanych przez kapituły można spróbować nakreślić *quasi*-kodeks karny, który obowiązywał zakonników tamtych czasów. W prezentacji nie zostaną również pominięte konstytucje zakonu (zbiór praw centralnych) oraz rozporządzenia kapituł generalnych. Ramy czasowe wyznaczy okres sprawowania władzy zwierzchniej nad prowincją polską przez Jakuba z Bydgoszczy – w pierwszej kolejności ze względu na dostępność źródeł (zachowało się niewiele akt kapituł dla okresu wcześniejszego, a późniejsze są zasadniczo niedostępne) w drugiej zaś ze względu na możliwość wskazania pewnych tendencji u schyłku wieków średnich. W tym okresie zwołano około 15 kapituł prowincjalnych (część jednak nie jest znana). Pozwala to na zobrazowanie jurysdykcji karnej oraz zasad jej egzekwowania w szerszym przedziale czasowym. Wyniki analizy zostaną częściowo zestawione z prawodawstwem ówczesnego prawa świeckiego i kościelnego (Księga kryminalna miasta Krakowa, *Acta Maleficorum Wisniciae*). Da to ogłęd dla szerszej perspektywy historii Zakonu Kaznodziejów i spróbuje odpowiedzieć na pytanie o charakter penitencji zakonnych (prawo karne czy raczej forma sakramentu pokuty?), czy kondycji samego zakonu (wyraz upadku życia zakonnego czy może próby wewnętrznego dbania o wysoki poziom moralności?).

Anna Nadrowska, mgr, Filologiczne Studia Doktoranckie UG

Kartofla Adama Mickiewicza jako żart poetycki

Celem mojego referatu będzie analiza poematu Adama Mickiewicza pod kątem obecnego w nim żartu poetyckiego rozumianego jako przeciwstawienie się zakazom i nakazom klasycyzmu, przełamanie konwencji tradycyjnego wiersza.

Poemat *Kartofla* to jeden z najistotniejszych utworów z początków twórczości młodego Adama Mickiewicza. Wprawdzie utwór zaplanowany na cztery pieśni nie został nigdy dokończony (dostępna jest część pierwsza napisana przed 4 lutym 1819 roku oraz fragment którejś z kolejnych pieśni – prawdopodobnie trzeciej – dopisany przez Mickiewicza w 1821 roku), ale części, które przetrwały, doskonale oddają żartobliwy nastrój poematu i prezentują całe spektrum komicznych zabiegów.

W swoich rozważaniach powołam się na ustalenia między innymi Wacława Borowego, Juliusza Kleinera, Aliny Witkowskiej, Czesława Zgorzelskiego.

Anna Puzio, Uniwersytet Rzeszowski

Narracje migracyjne. *Śmierć i spirala* Izabeli Filipiak

Problematyka referatu dotyczy debiutanckiej książki jednej z najgłośniejszych pisarek lat dziewięćdziesiątych w Polsce, Izabeli Filipiak. Zbiór opowiadań *Śmierć i spirala* wpisuje się w nurt narracji migracyjnych. Opowiadania z tego tomu tworzą ułamki czyjejś egzystencji – nieodwołanie związanej z migracją; mają różnorodną treść, a mimo to możliwe jest znalezienie wspólnych cech. Świat przedstawiony jest intensywnie sfeminizowany (mężczyźni pojawiają się, lecz tylko po to, by odegrać pewną rolę w życiu kobiet). Na plan pierwszy wysuwa się kobiecość – pojmowana także jako sposób odczuwania świata – i stanowi centrum zainteresowania. W referacie wydobyte zostaną wspomniane elementy, które kształtują postawy bohaterów-migrantów.

Agata Angelika Rzoska, Szkoła Główna Handlowa

Rola managera kultury w pryzmacie działań Polskiego Towarzystwa Harfowego

Współcześnie funkcjonuje opinia, że liderem „albo się jest albo się nie jest”. Podobną hipotezę można postawić także w przypadku managera kultury.

Zadania przypisywane wykształconym kierunkowo managerom kultury spełniają w sporym stopniu niektóre instytucje kultury. Promowanie talentów, muzyki, czy szeroko pojętej twórczości artystycznej wymaga szeregu zdolności w takich obszarach jak negocjacje, zarządzanie, marketing.. I tak, przykładowo, w przypadku promowania i rozwoju muzyki harfowej oraz edukacji w zakresie gry na harfie spore sukcesy odnosi Polskie Towarzystwo Harfowe (PTH). Biuletyny PTH ukazują zarówno promującą, jak i menedżerską odsłonę PTH, bowiem liczne artykuły piszą młodzi adepci sztuki harfowej i członkowie PTH zmotywowani do tego typu działań przez prezesa PTH. Organizowane cyklicznie konkursy Duetów z Harfą pokazują natomiast, że wdrażanie odpowiednich reguł, procedur i systemów podnosi jakość funkcjonowania PTH. Równie pozytywne korzyści przynosi określone myślenie marketingowe, czy uwzględnianie opinii członków stowarzyszenia PTH w procesie zarządzania merytorycznego. Istotną staje się też umiejętność korzystania z innowacyjnych technologii i mediów społecznościowych. Jednakże bezspornie dominującą kompetencją managera kultury winna być znajomość i szerokie kontakty w danej branży artystycznej. W przypadku PTH kompetencja ta odnosi się do branży harfowej i jest z nawiązką spełniona, co w konsekwencji powoduje, iż PTH odnosi liczne sukcesy tak w promowaniu, jak i w rozwoju muzycznym młodych harfistów.

Pojawia się jednak pytanie o jeden z najistotniejszych aspektów wydarzeń artystycznych, czyli o stronę artystyczną, na którą wykształcony manager kultury nie ma zbyt dużego wpływu, a który to aspekt niejednokrotnie stanowi o sukcesie całego przedsięwzięcia artystycznego. Manager kultury jest bowiem mediatorem między artystami a osobami pracującymi w innych wymiarach na finalny sukces całego przedsięwzięcia. Zatem, czy można być managerem kultury bez dobrej znajomości danej branży artystycznej i szerokiej wiedzy w tym obszarze, nie mając jednocześnie wpływu na ostateczny wyraz artystyczny? Praca podejmuje próbę udzielenia odpowiedzi na to pytanie, ale także na pytanie: Czy manager kultury w organizacjach pozarządowych takich jak PTH jest potrzebny? Problem ten jest analizowany w kontekście realnych potrzeb, oczekiwań i konkretnych zadań

realizowanych w ramach celów statutowych. W pracy zwrócono uwagę, że współczesny świat kultury zasadniczo nie funkcjonuje poprzez realizację wystaw, koncertów, czy spektakli, a poprzez realizację projektów wymagających zdobywania funduszy, kreatywnej realizacji, prowadzenia rozliczeń finansowych.

Natalia Sobolewska, Student, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu¹

Opiekun naukowy: **dr Małgorzata Gut**¹

Kształtowanie kompetencji matematycznych u dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym

Dyskusje podejmowane na temat rokowań dzieci z FAS pod względem szybszego i skuteczniejszego przyswajania wiedzy oraz w sferze doskonalenia zdolności rozumowania pojęć abstrakcyjnych (w tym znaczenia cyfr) są zatrważająco niewielkie. Chociaż nie jesteśmy w stanie zlikwidować zaburzeń pierwotnych związanych z niewykształceniem się komórek nerwowych oraz niewytworzeniem się odpowiednich połączeń funkcjonalnych między komórkami, możemy próbować zminimalizować objawy zaburzeń wtórnych. Przy pomocy gry matematycznej „Kalkulilo”, próbowaliśmy przekonać się, czy będziemy w stanie wspomóc rozwój umiejętności poznawczych z zakresu porównywania liczb prezentowanych w różnych formatach (cyfry arabskie, zbiory kropek) oraz lokalizacji pozycji liczb na osi. Uzyskane wyniki są mocno zindywidualizowane, jednakże u każdego z badanych odnotowaliśmy poprawę w różnych kategoriach umiejętności matematycznych.

Damian Wojciech Syjczak, Uniwersytet Szczeciński, Wydział Humanistyczny, Aleja Papieża Jana Pawła II 22A, 70-453 Szczecin , E-mail: damian.syjczak@wp.pl

Polsko-czeskie zdradliwe pułapki leksykalne i frazeologiczne. Analiza na przykładzie leksemów oraz zwrotów przedstawicieli tej samej grupy językowej

W tekście autor dokonał analizy zdradliwych pułapek leksykalnych i frazeologicznych przedstawicieli tej samej grupy językowej – Czechów i Polaków, ukazując podjęty problem z punktu widzenia Polaka, który nie zna w sposób komunikatywny języka czeskiego.

Problem występuje w momencie, gdy pozornie podobne leksemy w jednym języku, mają zupełnie inne znaczenie w drugim języku. Spowodowane jest to dyferencjami wynikającymi z doświadczeń społeczeństw obu krajów na tle historycznym, kulturowym czy religijnym, które odcisnęły swoje piętno również na języku. W zależności od sytuacji komunikacyjnej pomiędzy Polakami a Czechami, którzy nie znają w sposób komunikatywny drugiego języka, może dojść do wielu zabawnych czy kłopotliwych sytuacji. W przypadku języków tej samej grupy, szczególnie zdradliwa może okazać się intuicja, która nie zawsze może być trafna.

Analiza obejmuje cztery poziomy:

1. Poziom graficzny – obejmuje leksemy, których forma zapisu jest tożsama, ale różni je znaczenie.
2. Poziom fonetyczny – obejmuje leksemy, które podobne są w zakresie wymowy, mają jednak zupełnie inne znaczenie.
3. Poziom gramatyczny – obejmuje leksemy, których forma zapisu jest podobna, ale różni je np. wymiana pojedynczych fonemów bądź odmiana w zakresie części mowy oraz znaczenie.
4. Poziom leksykalny – obejmuje zwroty o pokrewnej strukturze zapisu, ale innym znaczeniu.

Materiał został wyekscerpowany na podstawie *Czesko-polskiego słownika zdradliwych wyrazów i pułapek frazeologicznych* pod redakcją Zofii Teresy Orłoś.

Anna Uroda, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Historyczny, Instytut Archeologii,
E-mail: urodaanna@gmail.com

Badania archeologiczne a konflikt komunalistyczny w Ajodhji (Ayodhyā)

Celem niniejszej prezentacji jest przybliżenie konfliktu komunalistycznego w Ajodhji oraz zaangażowania badań archeologicznych w ów spór. Konflikt ten, będący wyrazem przemian na scenie politycznej Indii, osiągnął kulminację w roku 1992, kiedy to organizacje związane z hinduskim ruchem nacjonalistycznym zniszczyły XVI-wieczny meczet, zwany Babri Masdzid (Bābrī Masjid). Wyburzenie owego zabytku architektury mogolskiej uzasadniano istnieniem niegdyś na jego miejscu świątyni hinduskiej, poświęconej legendarnemu władcy Ramie (Rāma), a zarazem jednemu z wcieleń boga Wisznu (Viṣṇu). Badania archeologiczne, przynajmniej według nacjonalistów, miały potwierdzać funkcjonowanie takiej struktury. Wysiłki naukowców badających sporny obszar oddziaływały nie tylko na opinię publiczną, ale także na decyzje zapadające w sądach, a dotyczące rozwiązania konfliktu. Prócz przedstawienia wydarzeń, które doprowadziły do zniszczenia Babri Masdzid, przybliżone zostaną również narodziny hinduskiego nacjonalizmu – hindutwy (hindutva). Jeśli idzie o sam konflikt w Ajodhji, znalazł on ostatecznie rozwiązanie, nie przyjęte jednak przez środowiska muzułmańskie, w Sądzie Najwyższym w 2019 roku. Ponownie ważną rolę odegrały badania archeologiczne, a mianowicie raport rządowej organizacji – Archaeological Survey of India. Również te najnowsze wydarzenie zostaną przybliżone. Niniejszej praca oparta będzie na dostępnej literaturze indologicznej, a także doniesieniach prasowych. Przywołane zostaną również wyniki badań prowadzonych metodami archeologicznymi czy też geofizycznymi.

NAUKI MEDYCZNE ORAZ O ZDROWIU I ŻYWIENIU CZŁOWIEKA

Agata Grabowska, Szymon Siatkowski, Ewelina Mularczyk, Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach, E-mail: agata.g141@gmail.com, siatkowski717@gmail.com, ewelinam18@op.pl

Rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży oraz jego wpływ na kształtowanie prawidłowej postawy ciała

Kilka słów o autorach. Jesteśmy studentami kilku kierunków na Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach oraz na Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach. Naszymi głównymi kierunkami studiów są Fizjoterapia i Neurobiologia. Pragniemy rozwijać się naukowo dlatego też bierzemy udział w konferencjach naukowych a także piszemy artykuły do czasopism. W przyszłości chcielibyśmy studiować na trzecim stopniu prowadząc badania i analizy.

Celem pracy był przegląd literatury na temat rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży oraz wpływu poszczególnych aspektów rozwoju na kształtowanie prawidłowej postawy ciała. Postawa ciała człowieka rozwija się od momentu narodzin, a kończy na okresie geriatrycznym. Do ukształtowania właściwej postawy ciała konieczne jest prawidłowe funkcjonowanie układu nerwowego i mięśniowo-szkieletowego. W pierwszej części opisano czym jest postawa prawidłowa i jakie są jej kryteria oraz czym jest postawa wadliwa. Następnie podkreślono kluczowe znaczenie ruchu w rozwoju psychofizycznym i wymieniono jego wpływ na poszczególne układy organizmu między innymi układ immunologiczny, krwionośny, oddechowy. W dalszej części pracy opisano kształtowanie się określonych części ciała w przebiegu ontogenezy. W tym kształtowanie się krzywizn kręgosłupa i przybranie wyprostowanej postawy, a także kształtowanie się miednicy, kończyn czy stopy. Następnie opisano najważniejsze cechy charakterystyczne rozwoju psychofizycznego w wieku późniejszym. Przedstawiono najważniejsze zalecenia dotyczące aktywności fizycznej w tych okresach oraz zasady, biorąc pod uwagę zdolności wysiłkowe dzieci i młodzieży.

Słowa kluczowe: posturogeneza, rozwój psychofizyczny, prawidłowa postawa.

Łukasz Grabowski, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu

Neuroanatomiczne zmiany w brzuszny systemie prążkowiowo-gałkowym, ciałach migdałowych i hipokampie występujące w schizofrenii

W niniejszej prezentacji zajmiemy się zmianami w brzuszny systemie prążkowiowo-gałkowym, wyodrębnionym na podstawie połączeń, rozszerzeniu jąder podstawy. Omówimy anomalie w niektórych jego strukturach wykryte w schizofrenii a także zwrócimy uwagę w stronę jąder podstawy jako ogólnego systemu. Następnie przejdziemy do anatomicznych nieprawidłowości w ciałach migdałowych, przy okazji wskazując na koncepcję poszerzonego ciała migdałowatego i jej wpływu na postrzeganie obszarów do niego zaliczanych. Pod koniec krótko wspomnimy o hipokampie i nieprawidłowościach tej struktury, ponieważ badania wskazują na jego możliwą, istotną rolę w etiologii schizofrenii.

Przemysław Halubiec, Agnieszka Łazarczyk, Oskar Szafranski, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Wydział Lekarski, Studenckie Koło Biochemii Lekarskiej

Opiekun: **dr hab. Joanna Dulińska-Litewka**

Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum, Wydział Lekarski, Katedra Biochemii Lekarskiej, ul. Kopernika 7, 31-034 Kraków

Wpływ karotenoidów na transportery ABC oraz białka HSP w komórkach LNCaP raka prostaty

Wstęp. Rak prostaty (PC) jest drugą najczęstszą przyczyną zgonów związanych z rakiem wśród mężczyzn. Racjonalne projektowanie środków chemioterapeutycznych, które będą skuteczne przeciwko PC, wymaga zrozumienia metabolizmu i zwiększonej przeżywalności komórek nowotworowych. Karotenoidy to związki wykazujące zdolność modulowania powyższych procesów.

Cel. Celem pracy jest określenie wpływu karotenoidów na ekspresję genów związanych z transportem leków na poziomie komórkowym (kodujących wybrane transportery ABC) oraz zaangażowanych w procesy ochrony komórek przed czynnikami uszkodzającymi (kodujących *chaperonowe* białka HSP).

Materiał i metody. Komórki linii LNCaP ludzkiego raka prostaty poddano działaniu: 5 μ M β -karotenu (BC), 5 μ M likopenu (LC), 5 μ M całkowicie kwasu trans-retinowego, 5 μ M kwasu 9-cis-retinowego i 5 μ M fenretynidu.

Jako kontrolę stosowano 0,03% etanol lub liposomy (dla BC i LC). Kontrolą pozytywną był 5 μ M kwas arachidonowy (AA).

Po 24 godzinach inkubacji w 37° C w 5% CO₂ komórki traktowane lub nietraktowane odczynnikami zbierano i izolowano mRNA przy użyciu zestawu RNasy Mini Kit (QIAGEN) zgodnie z protokołem producenta.

cDNA syntetyzowano na matrycy izolowanego mRNA przy użyciu odwrotnej transkryptazy, a następnie amplifikowano za pomocą PCR. Produkty PCR poddano elektroforezie w żelu agarozowym i wizualizowano bromkiem etydy.

Do analizy ekspresji wykorzystano analizę mikromacierzy z hybrydyzacją fragmentów cząsteczek cRNA znakowanych biotyną i podwójnym barwieniem fikoerytryny. Wykrywanie sygnału fluorescencyjnego przeprowadzono za pomocą systemu GeneChip Scanner 3000.

Wyniki. Karotenoidy znacząco wpływają na transkrypcję mRNA dla transporterów ABC (ABCG1, ABCG2, ABCC4). Ponadto modulują ekspresję wielu genów kodujących białka szoku cieplnego.

Wnioski. Karotenoidy wpływają na krytyczne zagadnienia z zakresu terapii onkologicznej: metabolizm energetyczny oraz mechanizmy kontrolujące przeżycie komórek nowotworowych. Ważną kwestią, wciąż wymagającą zbadania, jest interakcja karotenoidów z obecnie stosowanymi chemioterapeutykami stosowanymi w leczeniu PC.

Słowa kluczowe: rak prostaty, karotenoidy, transportery ABC, białka szoku cieplnego

Estera Hul, Agnieszka Jankowska, Karolina Grabowska, Magdalena Kimla, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Medycyny Weterynaryjnej, E-mail: esterahul@gmail.com

Resuscytacja krążeniowo- oddechowa i optymalizacja opieki poresuscytacyjnej

Resuscytacja krążeniowo oddechowa (RKO), to działanie, które ma na celu podtrzymanie czynności życiowych u pacjenta, u którego doszło do zatrzymania akcji oddechowej i serca (Resuscytacja krążeniowo- oddechowa obejmuje podstawowe oraz zaawansowane techniki umożliwiające powrót krążenia i oddychania oraz opiekę po resuscytacji. Udzielając pomocy resuscytacyjnej mamy na celu zapewnienie maksymalnego przepływu krwi oraz dostarczenie tlenu do serca i mózgu, aż do powrotu samoistnego krążenia i rozpoznania przyczyny zatrzymania akcji serca. Najczęstszymi przyczynami, w których dochodzi do zatrzymania oddechu i krążenia są: uraz komunikacyjny, pogryzienie, złamanie, udar cieplny, krwotok, rany cięte, wstrząśnienia mózgu, podduszenia, podtopienia, śpiączka cukrzycowa, porażenia prądem, niewydolności serca, zadławienia, zatrucia, wstrząs. Gdy uda nam się opanować pacjenta i przywrócić oddech i krążenie należy szybko przeprowadzić diagnostykę laboratoryjną i ustalić przyczyny wystąpienia takiego stanu. Należy jak najszybciej usunąć tę przyczynę, podać leki. Do leków które używamy w takim przypadku zaliczamy: płyny dożylnie, atropina, adrenalina, wazopresyna, lidokaina, amiodaron, dwuwęglan sodu, glukonian wapnia, siarczan magnezu. Rokowanie u pacjentów po resuscytacji krążeniowo-oddechowej jest niepewne. Często po udanej resuscytacji następuje ponowne zatrzymanie. Po zatrzymaniu krążenia i oddechu musimy się liczyć z poważnymi konsekwencjami jaki ten stan niesie za sobą. Najczęstsze powikłania dotyczą powikłania neurologiczne, kardiologiczne, ze strony układu moczowego.

Marcin Kożuchowski¹, Joanna Androsiuk-Perkowska², Radosław Perkowski³

¹Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Zakład Ergonomii i Fizjologii Wysiłku Fizycznego przy Katedrze Higieny, Epidemiologii, Ergonomii i Kształcenia Podyplomowego, E-mail: marcink12333@gmail.com

²Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toru Katedra i Klinika Geriatrii, Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, E-mail: joannaandrosiuk@gmail.com

³Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Katedra i Klinika Geriatrii, E-mail: perkowski.radoslaw@gmail.com

Rola układu immunologicznego w zespole przewlekłego zmęczenia (ME/CFS)

Wstęp: Zespół przewlekłego zmęczenia (Myalgic Encephalomyelitis/Chronic Fatigue Syndrome) jest nabytą, wieloukładową chorobą, która cechuje się patologiczną reakcją organizmu na wysiłek intelektualny lub fizyczny. Reakcja ta odczuwana jest przede wszystkim jako fizyczne i psychiczne wyczerpanie, które utrudnia codzienne funkcjonowanie. W ciężkich przypadkach doprowadzając do kalectwa. Jednym z głównych czynników odpowiedzialnych za przebieg i ciężkość ME/CFS jest dysfunkcja układu immunologicznego.

Cel: Celem pracy jest wyszukanie, analiza oraz porównanie dostępnego anglojęzycznego i polskojęzycznego piśmiennictwa naukowego, opisującego rolę a także zaburzenia funkcjonowania układu immunologicznego u osób dotkniętych zespołem przewlekłego zmęczenia.

Metody: Za pomocą przeglądarek PubMed, EBSCO, Google Scholar wyszukano artykuły naukowe, spośród których wykorzystano do pracy te, które opublikowane były w latach 2012-2020. Wyselekcjonowane artykuły opisują zróżnicowanie interleukin oraz cytokin wśród pacjentów z ME/CFS oraz porównują aktywność komórek układu immunologicznego z osobami zdrowymi.

Wyniki: Z przeanalizowanych materiałów wynika, że istnieją dysproporcje w aktywności komórek układu odpornościowego u pacjentów z ME/CFS. Istnieją także badania, próbujące wyselekcjonować grupy interleukin oraz cytokin odpowiedzialnych za objawy chorobowe.

Wnioski: Prezentowane w artykułach wyniki umożliwiają dokładniejsze poznanie mechanizmu ME/CFS. Uzyskane dane mogą stanowić punkt wyjścia w poszukiwaniu biomarkerów choroby czy terapii immunologicznych.

Paulina Krawiec¹, Anna Wójcik¹, Danuta Krasowska²

¹Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Epidemiologii i Metodologii Badań Klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

²Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Dermatologii, Wenerologii i Dermatologii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Opiekun: **dr n. med. Halina Pieciewicz-Szczęśna¹**

Borelioza- jedna choroba, wiele postaci

Wstęp: Borelioza jest najczęstszą z chorób przenoszonych przez kleszcze wywołaną przez bakterię z rodzaju *Borrelia*. Krętki dostają się do krwi człowieka wraz ze śliną kleszcza. Okres wylęgania może trwać do 3 msc. od ukłucia. Borelioza nie jest chorobą zakaźną. Ze względu na coraz większą ilość kleszczy w środowisku obserwuje się tendencją wzrostową zachorowań. Najwięcej zgłoszeń pochodzi z Polski północno-wschodniej, z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Większość zachorowań na boreliozę w północno-wschodniej Polsce wywołuje *Borrelia garinii*.

Materiał i metoda: Do przeglądu literatury wykorzystano bazę danych PubMed oraz Google Scholar.

Wyniki: Wyróżnia się 3 stadia boreliozy: wczesne ograniczone, wczesne rozsiane oraz późne. Dla boreliozy charakterystyczne są zmiany dotyczące różnych układów: zmiany skórne, w układzie ruchu, nerwowym (neuroborelioza) oraz sercowo-naczyniowym. Patognomiczną zmianą skórną jest rumień wędrujący, który pojawia się kilka dni/ tygodni od zakażenia. Samoistnie ustępuje zarówno u osób leczonych jak i nieleczonych. U tych drugich po pewnym okresie mogą pojawić się zmiany charakterystyczne dla stadium wczesnego rozsianego. Do zmian skórnych boreliozy zaliczamy chłoniaka limfocytowego skóry (stadium wczesne ograniczone) oraz przewlekłe zanikowe zapalenie skóry (stadium późne). Zmiany w układzie ruchu związane są z zapaleniem mięśni/ stawów. Zmiany w układzie nerwowym występują zarówno w stadium wczesnym rozszanym jak i w stadium późnym. W przebiegu neuroboreliozy może dochodzić np. do limfocytowego zapalenia opon MR, zapalenia nerwów czaszkowych. Zmiany w układzie sercowo-naczyniowym są rzadsze i najczęściej związane z zapaleniem mięśnia sercowego. We wczesnym ograniczonym okresie boreliozy diagnostyka

opiera się na obrazie klinicznym. W tym czasie swoiste przeciwciała nie są wykrywalne. Rozpoznanie choroby w okresie wczesnym rozszianym i późnym bazuje na obrazie klinicznym i na testach serologicznych. W postaciach wymagających różnicowania (z wyjątkiem EM) stosuje się dwuetapowy schemat diagnostyczny (1.Test ELISA, 2.Test WB).

Wnioski: W zapobieganiu przed zachorowaniem na boreliozę stosowane są metody nieswoiste i swoiste. Metody nieswoiste polegają na ochronie przed pokłuciem przez kleszcze. Natomiast do metod swoistych zaliczamy profilaktykę poekspozycyjną polegającą na podaniu jednorazowej dawki doksycykliny (200 mg p.o). Jest ona stosowana u osób dorosłych. Wczesne wdrożenie leczenia daje szansę na wyzdrowienie, bez pozostawienia zmian narządowych.

Jakub Litak, Uniwersytet medyczny w Lublinie

Epigenetic aspect of Glioblastoma Multiforme

Central nervous system tumors are a significant problem for modern medicine because of their location. The explanation of the importance of microRNA (miRNA) in the development of cancerous changes plays an important role in this respect. The first papers describing the presence of miRNA were published in the 1990s. The role of miRNA has been pointed out in many medical conditions such as kidney disease, diabetes, neurodegenerative disorder, arthritis and cancer. There are several miRNAs responsible for invasiveness, apoptosis, resistance to treatment, angiogenesis, proliferation and immunology, and many others. The research conducted in recent years analyzing this group of tumors has shown the important role of miRNA in the course of gliomagenesis. These particles seem to participate in many stages of the development of cancer processes, such as proliferation, angiogenesis, regulation of apoptosis or cell resistance to cytostatics.

Mateusz Milo, Zuzanna Nowak

Opiekunowie: **Karolina Woziwodzka, Marcin Krzanowski, Katarzyna Krzanowska**

Współautorzy: **Małgorzata Banaszkiewicz, Joanna Dolipska, Andrzej Kraśniak, Marek Kuźniewski**

Zgorzel Fourniera towarzysząca zapaleniu tkanki łącznej powłok jamy brzusznej prawdopodobnie spowodowana zakażeniem mikrobiotą pochodzenia zwierzęcego

Zgorzel Fourniera to rzadki, zagrażający życiu stan zapalny o charakterze martwiczym obejmujący powierzchnię krocza, narządów płciowych zewnętrznych oraz okolice okołoodbytniczą. Nieleczony gwałtownie postępuje do ogólnoustrojowego zakażenia. Etiologia schorzenia jest niejasna, objawy mogą wystąpić nawet po zadziałaniu minimalnego bodźca, np. w następstwie ukąszenia owada lub drobnego urazu. Kluczowe dla dobrego rokowania oraz podniesienia prawdopodobieństwa przeżycia są wczesne wykrycie, dokładne chirurgiczne oczyszczenie zmienionych martwiczo tkanek oraz wdrożenie odpowiednich technik rekonstrukcyjnych przez interdyscyplinarny zespół specjalistów. Bez wczesnej interwencji chirurgicznej infekcja zwykle doprowadza do zgonu. Do najczęstszych przyczyn wystąpienia zgorzeli Fourniera należy zakażenie spowodowane przez mieszaną florę bakteryjną, której nierzadko towarzyszy cukrzyca. Prezentowany opis przypadku dotyczy 59-letniego pacjenta ze zgorzelą Fourniera, z towarzyszącymi wieloma chorobami współistniejącymi, który przeżył poważny zabieg operacyjny oraz długotrwały pobyt na oddziale intensywnej terapii. Opisywany casus charakteryzuje się nietypowym źródłem zakażenia oraz szczególnie rzadko występującym początkiem infekcji o charakterze dermatologicznym.

59-letni pacjent hemodializowany przewlekle od 2 lat przy użyciu cewnika tunelizowanego, po przebytych 3 zawałach mięśnia serca i PCI z implantacją stentów, z 20-letnim wywiadem cukrzycy typu 2 w trakcie insulinoterapii (od 12 lat) powikłanej retinopatią i polineuropatią, został przyjęty do Oddziału Nefrologii i Dializoterapii w trybie pilnym z powodu nagłej hipotensji i pogorszenia stanu ogólnego.

4 tygodnie przed hospitalizacją pacjent przyjmował antybiotykoterapię doustną: ciprofloksacyna, cefalosporyna II-generacji oraz metronidazol z powodu zakażenia tkanki łącznej powłok jamy brzusznej. W ciągu następnych trzech tygodni chory zgłaszał narastający ból podbrzusza i postępujące zmiany skórne, nie gorączkował.

Przy przyjęciu stwierdzono objawy wstrząsu septycznego (hipotensja 80/50 mmHg, tachykardia 110/min, znaczne pogorszenie kontaktu, w badaniach laboratoryjnych: białko ostrej fazy - CRP 312mg/l, prokalcytonina 13,99ng/ml, bez leukocytozy). W badaniu fizykalnym stwierdzono rozległy nacieki zapalny okolicy podbrzusza, wzgórek łonowy oraz moszny. Badanie tomografii komputerowej jamy brzusznej i miednicy (Fig. 1B,C) ujawniło w tkance podskórnej podbrzusza przestrzenie zawierające gaz, wielkości 84x89x110mm i 69x126x114mm, oraz gęsty płyn, dochodzący i obejmujący prącie. Ponadto cechy gazu w pęcherzu moczowym, śladowo w mosźnie. Do leczenia niezwłocznie włączono antybiotykoterapię empiryczną szerokospektralną - meropenem, linezolid, układ krążenia stabilizowano ciągłym wlewem dożylnym norepinefryny.

Po konsultacji chirurgicznej oraz urologicznej wykonano drenaż ściany jamy brzusznej uwidaczniając rozległą martwicę rozplywną. Usunięto tkanki martwicze do uzyskania zdrowych tkanek. W badaniu mikrobiologicznym materiału pobranego śródoperacyjnie wyhodowano szczepów antybiotykoopornych bakterii z gatunku *Aeromonas veronii*, *Proteus mirabilis*, *Escherichia coli*, *Morganella morganii* i *Acinetobacter baumannii*; natomiast z krwi - *Enterococcus faecalis*. Podczas 3-miesięcznego pobytu w Oddziale Intensywnej Terapii pacjent wymagał wentylacji mechanicznej przez rurkę intubacyjną, następnie tracheotomijną, stabilizacji układu krążenia ciągłym wlewem amin presyjnych (noradrenalina); prowadzono ciągłą żylną-żylną hemodiafiltrację z regionalną antykoagulacją cytrynianową, kontynuowano szerokospektralną antybiotykoterapię, na ranę pooperacyjną stosowano opatrunek VAC. W trakcie hospitalizacji w OIT doszło do nagłego zatrzymania krążenia (NZK)- w wykonanym USG płuc, a następnie RTG kl. piersiowej stwierdzono odemę płucnową prawostronną, którą odbarczono przez założenie czynnego drenażu do jamy opłucnej. Modyfikowano antybiotykoterapię z uwagi na szpitalne zapalenie płuc o etiologii *Acinetobacter baumannii*, leczenie powikłanej infekcji *Clostridium difficile*. Następnie doszło do kolejnego NZK w mechanizmie migotania komór, następnie asystolii, po 10 min RKO nastąpił powrót spontanicznego krążenia. Z uwagi na objawy ogólnoustrojowej infekcji ponownie wdrożono antybiotykoterapię szeroko spektralną. Obserwowano stopniową poprawę stanu ogólnego, chory odzyskał przytomność, pozostawał w pełnym logicznym kontakcie; zmniejszano dawki noradrenaliny aż do jej całkowitego odstawienia, redukowano stopień wsparcia ciśnieniowego na respiratorze, wycofano się z mechanicznej wentylacji płuc, usunięto rurkę tracheotomijną, prowadzono intensywną rehabilitację, powrócono do przerywanej hemodializoterapii. Celem kontynuacji leczenia pacjenta ponownie przeniesiono do Oddziału Nefrologii. W kontrolnym badaniu tomografii komputerowej jamy brzusznej

i miednicy bez zmian zapalnych, martwiczych, wygojenie rany w okolicy moszny (Fig.2). Po 5 miesiącach hospitalizacji pacjent został wypisany do domu. W wywiadzie pooperacyjnym pacjent zgłosił, iż pod jego opieką pozostaje 10 psów, których ślina jest rezerwuarem bakterii beztlenowych. Jako że pacjent nie wyklucza, że mogło dojść do kontaktu z psią śliną podczas wstrzyknięcia insuliny, jest to najbardziej prawdopodobna przyczyną wystąpienia zgorzeli Fourniera w wyżej opisanym przypadku.

Fig.1A – zdjęcie skóry brzucha pacjenta zrobione podczas pierwszej wizyty – zmiany chorobowe przypominają te występujące w zapaleniu tkanki podskórnej, maskując początek rozwoju zgorzeli Fourniera.

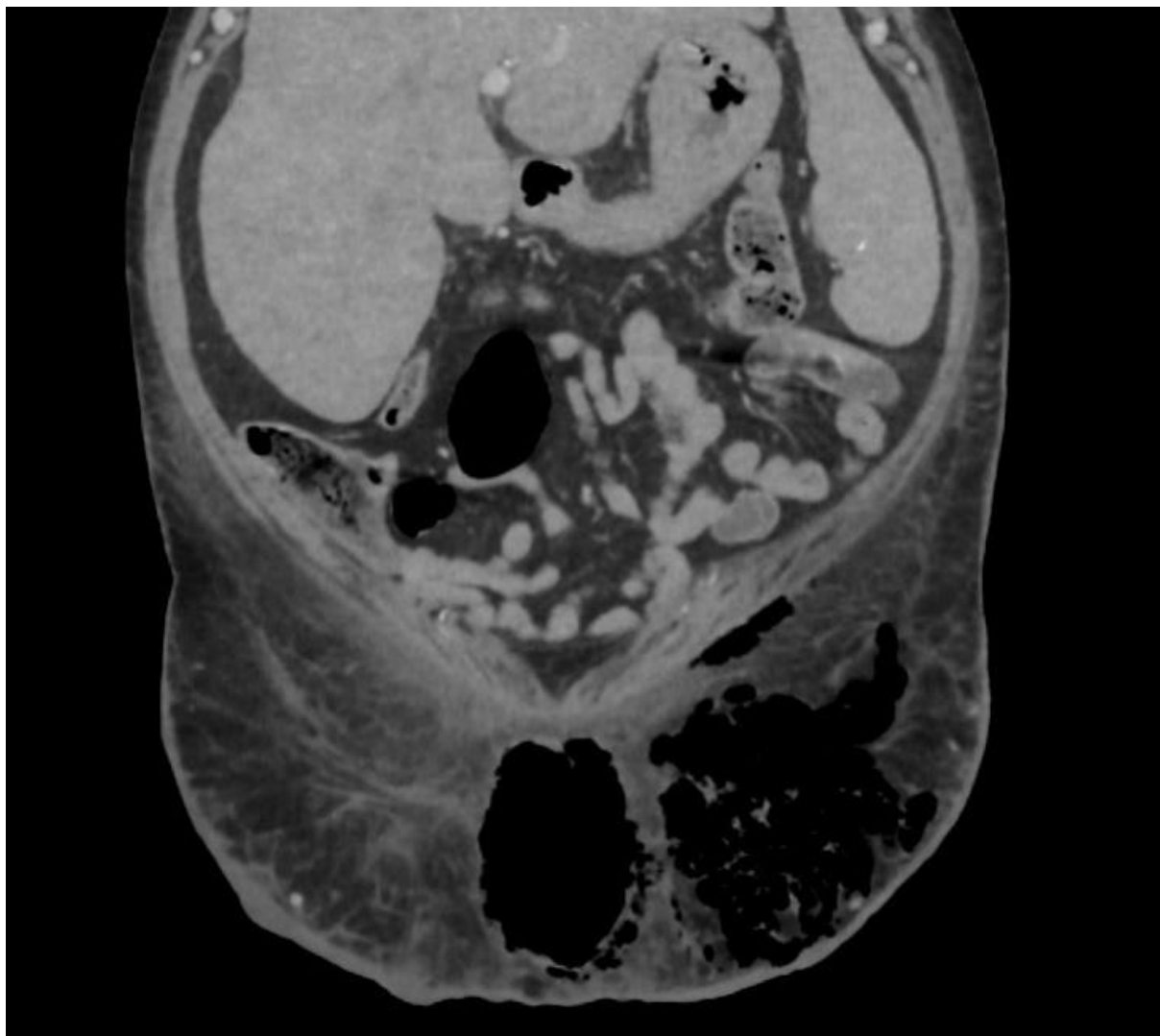

Fig. 1B – TK jamy brzusznej podczas wstrząsu septycznego – przestrzenie w tkance podskórnej lewego i środkowego podbrzusza wypełnione gazem.

Fig. 2 – wygojona rana (Fig. 1A oraz Fig. 2 wykonano w odstępie czterech miesięcy)

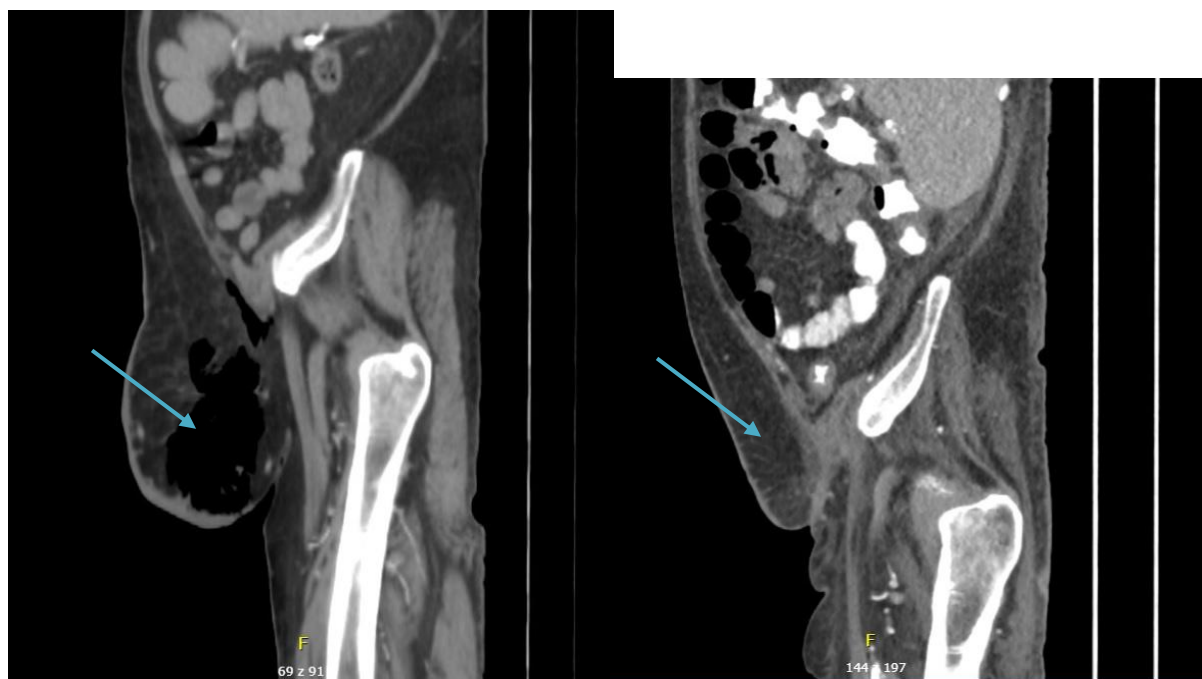

Fig. 3A, B – porównanie dwóch obrazów tomografii komputerowej (przekrój strzałkowy przez jamę brzuszną) – przed (fig. 3A) i po (fig. 3B) leczeniu – całkowita emisja przestrzeni gazowych w podbrzuszu.

Michał Obel¹, Piotr Wójcik², Małgorzata Chyćko², Piotr Dzikowski²

¹Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze Endokrynologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

²Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Epidemiologii Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

Cukrzyca typu 2. Ścieżka diagnostyczno - terapeutyczna na podstawie opisu przypadku

Wstęp: Cukrzyca typu 2 jest chorobą o dynamicznie zmieniającym się przebiegu, postępującym od dominującej insulinooporności, poprzez kompensacyjną hiperinsulinemię, do wyczerpania możliwości wydzielniczych komórek β . Jest chorobą cywilizacyjną i stanowi 85% wszystkich przypadków cukrzycy na świecie. Przewlekła hiperglikemia w cukrzycy wiąże się z uszkodzeniem, zaburzeniem czynności i niewydolnością różnych narządów, szczególnie oczu, nerek, nerwów, serca i naczyń krwionośnych.

Opis przypadku: Pacjent lat 48, z podejrzeniem cukrzycy typu 2 oraz kwasicą ketonową hospitalizowany w Klinice Endokrynologii w celu wykonania badań diagnostycznych i wdrożenia odpowiedniego leczenia. W wywiadzie utrzymujące się od 4 tygodni objawy: polidypsja, poliuria, ogólne osłabienie, spadek masy ciała 8 kg, nawracające infekcje dróg moczowych. W badaniach laboratoryjnych stwierdzono glikemię przygodną $> 300\text{mg/dl}$, hemoglobinę glikowaną 11,4% oraz dyslipidemię. Dodatkowo stwierdzono glukozurię i ketonurię. Ponadto zaobserwowano cechy zespołu metabolicznego: otyłość brzuszna, nadciśnienie tętnicze oraz dyslipidemie mieszaną. Celem jednoznacznego ustalenia etiologii stwierdzonych zaburzeń wykonano oznaczenie przeciwciał anty- GAD, ICA i IAA oraz peptydu C. Wobec objawów klinicznych, wysokiej wartości glikemii przygodnej, ujemnego miana przeciwciał oraz wyniku wartości peptydu C w normie, rozpoznano cukrzycę typu 2. Wyrównano objawy kwasicy ketonowej, rozpoczęto terapię doustną z zastosowaniem preparatu metforminy oraz inhibitora SGLT-2. Skorygowano leczenie dietetyczne, uzyskano poprawę wyrównania metabolicznego i stanu ogólnego Pacjenta.

Wnioski:

1. Wskazane jest przeprowadzenie pełnej diagnostyki różnicującej przyczynę cukrzycy, ze względu na odmienne sposoby leczenia
2. Należy stosować insulinoterapię jedynie w celu wyrównania równowagi kwasowo – zasadowej, następnie możliwie szybko włączyć nowoczesną terapię doustną.
3. Nieodpowiednio leczona cukrzyca prowadzi do szybkiego rozwoju powikłań i stanowi ryzyko przedwczesnej śmierci.
4. Pełne leczenie cukrzycy obejmuje cykl indywidualnych szkoleń diabetologicznych w zakresie postępowania behawioralnego i dietetycznego, aktywny tryb życia oraz nowoczesną farmakoterapię.

Agata Orchel, Kacper Mika, Aleksandra Koziel, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Wydział Lekarski, E-mail: agata.orchel@gmail.com, E-mail: kacperrika@gmail.com, E-mail: olakozie@gmail.com

Wpływ diety wegetariańskiej na przebieg ciąży

Dieta wegetariańska jest to sposób żywienia opierający się głównie na produktach pochodzenia roślinnego. Coraz więcej ludzi decyduje się na ten styl odżywiania, motywując to m.in. względami etycznymi, ekologicznymi czy też zdrowotnymi. Niesie to ze sobą jednak pewne konsekwencje związane z niedoborami pokarmowymi, ponieważ część składników odżywczych może być dostarczona tylko z pokarmem pochodzenia zwierzęcego lub w postaci roślinnej jest trudno przyswajalna. Jest to tym większy problem w przypadku kobiet ciężarnych, ponieważ z natury mają większe zapotrzebowanie na niektóre składniki odżywcze. Niemniej część przyszłych matek, nie chce rezygnować ze stylu odżywiania, który wyklucza produkty mięsne, co niesie ze sobą konkretne implikacje zdrowotne zarówno dla ciężarnej, jak i rozwijającego się płodu. Z tego powodu konieczne jest odpowiednie prowadzenie dietetyczne tych pacjentek, uwzględniające potencjalne niedobory pokarmowe. Dieta wegetariańska, wbrew części opinii, nie jest przeciwwskazana w ciąży i nie powoduje nieprawidłowości u płodu, o ile jest odpowiednio zbilansowana i uzupełniona o suplementację składników pokarmowych, których niedobór niesie za sobą dieta pozbawiona mięsa.

Bernadetta Płatkowska-Adamska, lek.¹, Magdalena Kal, dr n. med.lek.^{1,2}

Klinika Okulistyki, Wojewódzki Szpital Zespolony, Kielce

Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce

E-mail: bernadetta.platkowska@gmail.com

Wpływ iniekcji doszklistkowych ranibizumabu na grubość siatkówki w dołeczku oraz funkcje wzrokowe pacjentów z cukrzycowym obrzękiem plamki żółtej

Cel: Celem badania była ocena skuteczności leczenia doszklistkowego ranibizumabem pacjentów z cukrzycowym obrzękiem plamki.

Metody: Przeprowadzono retrospektywną analizę badania 129 pacjentów z retinopatią cukrzycową nieproliferacyjną. Badanych podzielono na dwie grupy. Pacjenci w I grupie otrzymali 3 iniekcje 5 mg ranibizumabu w odstępach comiesięcznych, mieli zdiagnozowaną retinopatię cukrzycową nieproliferacyjną oraz cukrzycowy obrzęk plamki. Pacjenci w II grupie nie byli poddawani leczeniu iniekcjami ranibuzumabu, mieli zdiagnozowaną retinopatię cukrzycową nieproliferacyjną, bez stwierdzonego obrzęku plamki.

Wyniki: W grupie I grubość siatkówki w dołeczku, miesiąc po pierwszej oraz miesiąc po drugiej iniekcji była istotnie statystycznie mniejsza w stosunku do wartości wyjściowej ($p<0.001$; $p<0.001$), jednak nie było istotnej różnicy jeśli chodzi o zmniejszenie grubości siatkówki w dołeczku między pierwszą a drugą iniekcją ($p=0.069$). Podobne wyniki zaobserwowano w przypadku zmniejszenia wartości logMAR ($F(1.64, 134.25) = 10.13$, $p<0.001$). W grupie II ostrość wzroku oraz grubość siatkówki w dołeczku nie uległa zmianie w trakcie obserwacji.

Wnioski: Pacjenci z cukrzycowym obrzękiem plamki, otrzymujący iniekcje ranibizumabu, odnieśli korzyści - stabilizację i poprawę funkcji wzrokowych oraz morfologii siatkówki zarówno po pierwszej jak i drugiej iniekcji w stosunku do stanu wyjściowego. U pacjentów bez cukrzycowego obrzęku plamki, nie poddawanych leczeniu, parametry te nie uległy zmianie.

Aleksandra Purkiewicz, mgr inż., Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Opiekun naukowy: **dr inż. Joanna Ciborska**

Ocena częstotliwości spożycia żywności będącej źródłem przeciwutleniaczy w wybranej grupie populacyjnej

Przeciwutleniacze są związkami naturalnie występującymi w produktach roślinnych. Najbogatszym ich źródłem jest żywność pochodzenia roślinnego – oleje roślinne, soki, wina, warzywa i owoce, produkty zbożowe. W zależności od rodzaju zawierają one związki z grupy polifenoli, witamin antyoksydacyjnych (C, E) czy karotenoidów.

Celem podjętych badań była analiza częstotliwości spożycia żywności stanowiącej naturalne źródło antyoksydantów w wybranej grupie populacyjnej.

Badaną grupę stanowili kobiety i mężczyźni w różnym wieku. Łączna ilość respondentów, która wyraziła chęć wzięcia udziału w badaniu wyniosła 150 osób, w tym 95 kobiet (66%) oraz 55 mężczyzn (34%), których scharakteryzowano pod względem poziomu wykształcenia (wyższe, średnie, zasadnicze zawodowe) i miejsca zamieszkania (miasto powyżej i poniżej 100 tys. mieszkańców, wieś).

Jako narzędzie badawcze wykorzystano zmodyfikowany kwestionariusz częstotliwości spożycia żywności (*Food Frequency Questionnaire*, FFQ – 6), uwzględniający produkty spożywcze będące źródłem antyoksydantów.

Dieta kobiet była bardziej urozmaicona pod względem zawartości przeciwutleniaczy. Wykazano korelację między częstotliwością spożycia produktów będących źródłem antyoksydantów a płcią ($p \leq 0,05$). Kobiety częściej niż mężczyźni spożywały owoce, warzywa, kawę i herbatę oraz wino czerwone. Wykazano istotną zależność pod względem spożycia wybranych produktów będących źródłem przeciwutleniaczy a miejscem zamieszkania ($p \leq 0,05$).

Bartłomiej Pyrak, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Biologiczne taksówki - mikro- i nanostruktury jako nośniki substancji leczniczych

Różnorodność preparatów na rynku farmaceutycznym jest bardzo duża. W przeszłości, aby zwalczyć jakąś dolegliwość korzystano z różnego rodzaju mieszanek ziół czy substancji zwierzęcych. Wraz z postępem nauki poznaliśmy coraz to nowsze sposoby na wprowadzenie substancji leczniczej do organizmu. Możemy obecnie spotkać przeróżne postacie leku, od syropów, przez maści i czopki, a na tabletkach kończąc. Rozwój przemysłu farmaceutycznego pozwolił na produkcję na szeroką skalę leków, których sposób podania jest najbezpieczniejszy, a skuteczność leku - jak największa. Jednakże duża grupa substancji leczniczych, pomimo ich udowodnionego działania w kontekście danej choroby, nie występuje w odpowiedniej formie, która zapewniłaby jej najbardziej optymalną siłę i czas działania, a także jak najprostsze podanie i jak największe bezpieczeństwo. Dlatego prowadzone są badania nad swoistymi nośnikami dla substancji leczniczych, które pozwolą na uzyskanie nowego zastosowania dla wcześniej wykorzystywanych już substancji.

Celem tej pracy jest zebranie informacji na temat nowoczesnych nośników substancji leczniczych, występujących w skali mikro i nano, i ułatwienie dostępu do całościowej wiedzy na ich temat. W pracy opisano budowę, właściwości i potencjalne możliwości zastosowania dendrymerów, liposomów i nanomicelli.

Informacje zebrane na temat wyżej wspomnianych mikro- i nanostruktur umożliwiły na obiektywne spojrzenie na możliwości ich wykorzystania w medycynie. Pomimo obiecujących wyników skuteczności działania, bezpieczeństwo tych nośników nadal nie jest do końca zbadane. Dlatego konieczne jest przeprowadzenie dalszych badań z wykorzystaniem nowoczesnych nośników substancji leczniczych, które pozwolą na dokładniejsze opisanie wpływu tych nośników na działanie substancji czynnych z nimi związanymi, i co najważniejsze - dokładniejsze określenie bezpieczeństwa ich zastosowania.

Wykorzystanie mikro- i nanostruktur jako nośników substancji leczniczych jest bardzo obiecującym kierunkiem rozwoju farmacji. Ich zastosowanie niesie ze sobą nowe możliwości jeżeli chodzi o sposób podania, kontrolowanie obecności i funkcji w organizmie czy znalezienie nowego zastosowania dla substancji leczniczej. Różnorodność tych struktur jest

ogromna, a ze względu na możliwość ich modyfikacji, ich zastosowanie może przynieść przełomowe osiągnięcia w dziedzinie medycyny.

Jolanta Sawicka, Aneta Stabryła², Jędrzej Zator³

¹ Students Scientific Association of Clinical Genetics, University of Rzeszów, College of Medical Sciences, al. Kopisto 2a, room 24a, 35-359 Rzeszów, Poland E-mail: sawicka199623@wp.pl

² Students Scientific Association of Clinical Genetics University of Rzeszów, College of Medical Sciences, al. Kopisto 2a, room 24a, 35-359 Rzeszów, Poland E-mail: anetastabryla@wp.pl

³² Students Scientific Association of Clinical Genetics University of Rzeszów, College of Medical Sciences, al. Kopisto 2a, room 24a, 35-359 Rzeszów, Poland E-mail: aeroxat@gmail.com

Work supervisor: **Dr n. med. Antoni Pyrkosz**

Mechanisms of inheritance and genetic diseases - a review

The establishment of laws of Mendelian inheritance in 1865 by Gregor Mendel gave rise to a brand new branch of biological and medical science - genetics. Since that event a number of other, similar or quite different rules of heredity were discovered.

A proficient knowledge of the fundamental rules of heredity allows the physicians (both geneticists and non-geneticists) to narrow the spectrum of possible diagnoses and assess the possibility of disease recurrence in other family members. The following work reviews the most common laws and mechanisms of inheritance and attempts to refer them to sample clinical cases.

Genetics, epigenetics and disease Georgina Casey

Genetics and genomic medicine Kali Bogaard , Marlene Johnson

Genetics and genomics in the practice of medicine Victoria A Joshi , Raju Kucherlapati

Advances in genetics: what are the benefits for patients?A Munnich

Genetics and bioethics: the current state of affairs. Williams ED.

Developments in genetics. Young ID.

Gene dreams. Metcalfe S.

Dominik Straszak¹, Mateusz Tabin²

¹Katedra i Zakład Syntezy i Technologii Chemicznej Środków Leczniczych, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

² 4 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką we Wrocławiu, Oddział Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Metabolicznych

Różne obrazy kliniczne guzów nadnerczy

Rak kory nadnerczy jest rzadko spotykanym nowotworem (1-2 przypadki na 1 mln w przeciągu roku) o nie do końca poznanej etiologii. Zwykle są to guzy czynne hormonalnie, a wówczas powodują objawy zespołu Cushinga oraz androgenizacji. Podstawową metodą leczenia raka nadnerczy jest chirurgiczne usunięcie guza oraz uzupełniająca farmakoterapia (mitotan w skojarzeniu z metyraponem lub ketokonazolem).

39-letnia kobieta została przyjęta do Klinicznego Oddziału Endokrynologii z powodu nieskutecznej wieloletniej koncepcji jako ocena hormonalna przed procedurą in vitro. Klinicznie pozostawała bez objawów swoistych dla endokrynopatii nadnerczowych. W statycznej ocenie hormonalnej stwierdzono prawidłowy profil ACTH-kortyzol, obniżone stężenie estradiol i LH, natomiast wybitnie podwyższone stężenie androgenów (testosteron, DHEA-S, androstendion). W teście hamowania małą dawką dexametazonu uzyskano prawidłową supresję kortyzolu, a w teście hamowania dużą dawką nie uzyskano supresji w androgenów. W USG jamy brzusznej w rzucie nadnercza lewego uwidoczono zmianę ogniskową wielkości 3,3x2,7 cm, owalną i hipoechogeniczną, budzącą podejrzenie choroby nowotworowej. Wobec tego poszerzono diagnostykę o badanie TK jamy brzusznej z kontrastem, które potwierdziło wstępną diagnozę. Pacjentkę oceniono onkologicznie i chirurgicznie, ustalając wskazania do adrenalektomii lewostronnej. Aktualnie pacjentka oczekuje na wynik histopatologiczny usuniętej masy guzowatej.

Aneta Suder, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum, studia doktoranckie

Płeć a rozwój funkcjonalny dzieci w wieku od 2 do 2,5 roku życia

Wstęp: Rozwój psychoruchowy u dzieci zależny jest od różnych czynników genetycznych, środowiskowych oraz trybu życia. Rozwój dzieci uwarunkowany jest dojrzewaniem ośrodkowego układu nerwowego oraz narządów zmysłów i ich integracji.

Cel pracy: Celem badania była ocena czy rozwój funkcjonalny dzieci od 2 do 2,5 roku życia różni się w zależności od płci.

Materiał i metody: Badaniem objęto łącznie 32 dzieci w wieku od 2 do 2,5 roku, w tym 16 chłopców i 16 dziewczynek. Ocenę rozwoju funkcjonalnego za pomocą Monachijskiej Funkcjonalnej Diagnostyki Rozwojowej dla 2 i 3 roku życia zbadano w 7 obszarach takich jak: wiek chodzenia, sprawność manualna, percepcja, mowa aktywna, rozumienie mowy, rozwój społeczny, poziom samodzielności.

Wyniki: W zakresie wieku chodzenia, sprawności manualnej, rozwoju percepcji, mowy, rozumienia mowy i wieku społecznego nie stwierdzono istotnych statystycznie różnic na poziomie rozwoju u dzieci w wieku od 2 do 2,5 roku życia w zależności od płci.

Wnioski: Nie stwierdzono istotnych statystycznie różnic pomiędzy rozwojem funkcjonalnym dziewczynek i chłopców mierzonym za pomocą Monachijskiej Funkcjonalnej Diagnostyki Rozwojowej. Różnice w poziomie rozwoju funkcjonalnego u dzieci od 2-2,5 roku życia mogą być zbyt małe aby miały znaczenie kliniczne.

Aneta Suder, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum, studia doktoranckie

Diagnostyka rozwoju funkcjonalnego u dzieci urodzonych przedwcześnie

Wstęp: Badanie rozwoju motorycznego niemowląt urodzonych przedwcześnie w pierwszym latach życia jest konieczna dla zapewnienia niezbędnych interwencji w okresie krytycznym dla rozwoju mózgu. Amerykańska Akademia Pediatria zaleciła dla dzieci urodzonych przedwcześnie ocenę neuromotoryczną co najmniej dwukrotnie podczas pierwszych lat życia u niemowląt z bardzo niską masą urodzeniową (mniej niż 1500 g) oraz urodzonych przed 32 tygodniem ciąży. Narzędzia oceny ogólnej motoryki odgrywają kluczową rolę w identyfikowaniu, diagnozowaniu i ocenie trudności motorycznych w dzieciństwie.

Cel pracy: Przedstawienie najczęściej stosowanych narzędzi do oceny rozwoju funkcjonalnego u dzieci urodzonych przedwcześnie na podstawie przeglądu piśmiennictwa polskiego i zagranicznego.

Omówienie: Skala Bayley III to trzecie wydanie narzędzia do identyfikacji problemów rozwojowych u dzieci w okresie od 1 do 42 miesiąca życia. Bayley-III została zaktualizowana, aby zapewnić osobne obliczanie złożonych wyników dla rozwoju poznawczego, motorycznego i językowego. Skala Denver II to narzędzie do badań przesiewowych zaburzeń rozwojowych niemowląt i małych dzieci, oceniająca motorykę, mowę oraz umiejętności społeczne. Monachijska Funkcjonalna Diagnostyka Rozwojowa dla 1 roku życia obejmuje ocenę wieku raczkowania, siadania, chodzenia, chwytania, percepcji, mówienia, rozumienia mowy, rozwoju społecznego. MFDR dla 2 i 3 roku życia ujmuje opóźnienia rozwoju w sposób ilościowy w 7 sferach rozwojowych (duża motoryka, sprawność manualna, percepcja, mowa aktywna, rozumienie mowy, rozwój społeczny, poziom samodzielności). The Peabody Developmental Motor scales-2 (PDMS-2) obejmuje zarówno kryteria jakościowe jak i ilościowe w swoim podejściu do oceny dziecka. Skala podzielona jest na 6 podtestów: refleks, równowaga, poruszanie się, manipulacja obiektem, chwytanie i integracja wzrokowo-ruchowa, które mierzą wzajemne powiązane umiejętności we wczesnym rozwoju motorycznym.

Podsumowanie: Zaleca się stosowanie więcej niż jednego narzędzia diagnostycznego w prognozowaniu zaburzeń neurologicznych. Aktualnie nie ma uzgodnionej jednej najbardziej dokładnej skali oceny rozwoju funkcjonalnego. Istotne zatem jest dokładne dobieranie skali do odpowiedniej grupy wiekowej.

Aneta Suder, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum, studia doktoranckie

Porównanie rozwoju funkcjonalnego dzieci w wieku od 2 do 2,5 roku życia ze środowiska miejskiego i wiejskiego– doniesienia wstępne

Wstęp: Na rozwój funkcjonalny składają się umiejętności motoryczne, poznawcze i społeczne dziecka. Środowisko jest jednym z czynników, który wpływa na jakość rozwoju psychoruchowego każdego dziecka.

Cel pracy: Celem badania była ocena czy rozwój funkcjonalny dzieci od 2 do 2,5 roku życia różni się w zależności od miejsca zamieszkania.

Material i metody: Badaniem objęto 32 dzieci w wieku od 2 do 2,5 roku. Ze środowiska miejskiego pochodziło 13 dzieci a z obszarów wiejskich 19 badanych. Ocenę rozwoju funkcjonalnego za pomocą Monachijskiej Funkcjonalnej Diagnostyki Rozwojowej dla 2 i 3 roku życia zbadano w 7 obszarach takich jak: wiek chodzenia, sprawność manualna, percepcja, mowa aktywna, rozumienie mowy, rozwój społeczny oraz poziom samodzielności.

Wyniki: W zakresie wieku chodzenia, sprawności manualnej, rozwoju percepcji, mowy, rozumienia mowy i wieku społecznego nie stwierdzono istotnych statystycznie różnic u dzieci w wieku od 2 do 2,5 roku życia w zależności od miejsca zamieszkania. Dzieci ze środowiska miejskiego i wiejskiego nie wykazały opóźnień w rozwoju w zakresie wszystkich 7 badanych sferach.

Wnioski: W obecnych latach obserwuje się coraz większą świadomość rodziców i dostępność wiedzy online dotycząca wspierania rozwoju niemowląt i małych dzieci, co może wpływać na brak różnic pomiędzy rozwojem funkcjonalnym dzieci ze środowisk miejskich i wiejskich. Aktualnie bardzo powszechne jest uczęszczanie dzieci do żłobka na terenach miejskich jak i wiejskich, gdzie często specjaliście i kontakt z rówieśnikami mocno wpływa na stopień rozwoju poznawczego i motorycznego małych dzieci.

Anna Wójcik, Paulina Krawiec, Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Epidemiologii i Metodologii Badań Klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Opiekun: **dr n. med. Halina Pieciewicz-Szczęśna**

Walka z rakiem jelita grubego – przesiewowe metody obrazowe

Wstęp: Rak jelita grubego należy do najczęściej występujących nowotworów złośliwych w Polsce i na świecie. W ciągu ostatnich 10 lat śmiertelność osób chorych na raka jelita grubego spadła o ponad 20% ze względu na postępujący rozwój technik diagnostycznych i optymalizacji terapii chirurgicznych.

Materiał i metody: Przeprowadzono przegląd literatury naukowej z ostatnich 10 lat zindeksowanej w bazie danych PUBMED dotyczącej problemu raka jelita grubego w Polsce i na świecie. Dokonano porównania wybranych metod przesiewowych i diagnostycznych w celu wykrycia raka jelita grubego ze szczególnym uwzględnieniem klasycznej kolonoskopii, a kolonografii TK.

Wyniki: Badania skryningowe jelita grubego przeprowadza się u osób bez objawów choroby w celu wykrycia wczesnych zmian przednowotworowych.

Kolonografia TK ze względu na brak sedacji, krótszy czas wykonania badania w porównaniu z klasyczną kolonoskopią i niskie ryzyko wystąpienia perforacji jest lepiej preferowana przez pacjentów. Została uznana jako wartościowa metoda przesiewowa w wykrywaniu raka jelita grubego u osób z grupy średniego ryzyka przez Amerykańskie Towarzystwo Radiologiczne (ang. American College of Radiology), MSTF oraz Amerykańskie Towarzystwo Onkologiczne (ang. American Cancer Society).

Wirtualna kolonoskopia TK jest dobrym badaniem diagnostycznym u pacjentów z wysokim ryzykiem wystąpienia raka jelita grubego. Charakteryzuje się wysoką czułością w wykrywaniu zmian polipowatych (odpowiednio rzędu: 85,3% dla polipów wielkości 6-9 mm oraz 90,8 % dla polipów 10 mm). Badanie odznacza się również wysoką swoistością, wynoszącą ok. 87,8 %. Jedynymi wadami kolonografii TK jest brak możliwości pobrania materiału do badania histopatologicznego i narażenie na promieniowanie jonizujące.

Wnioski: W obu metodach, kolonografii TK i kolonoskopii, dobre przygotowanie pacjenta do badania jest bardzo ważne dla prawidłowej diagnozy i interpretacji tego badania obrazowego.

Słowa Klucz: rak jelita grubego, kolonoskopia, kolonografia TK

Poniższy temat badań został zaprezentowany podczas
Ogólnopolskiej Konferencji Interdyscyplinarnej
PN: "OMNIBUS CZ. III" Kraków 11-12 czerwca 2020 r.

Barbara Gradowicz, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Kolegium Szkoły
Doktorskiej Wydziału Nauk o Zdrowiu w Bytomiu

**Lampy UV stosowane do manicure hybrydowego a ryzyko czerniaka skóry
i czerniaka pod paznokciowego**

Manicure hybrydowy to metoda stylizacji paznokci, charakteryzująca się trwałością oraz odpornością na czynniki zewnętrzne i uszkodzenia mechaniczne (średnio wykonywana co 2-3 tygodnie). Metoda ta polega na utwardzeniu lakieru hybrydowego na płytce paznokcia przy użyciu lampy UV lub lampy LED, dzięki czemu można wykonywać dowolne czynności z pominięciem oczekiwania na wyschnięcie lakieru i bez obawy o zniszczenie stylizacji.

Czerniak skóry to rzadki nowotwór złośliwy wywodzący się z neuroektodermalnych komórek melanocytarnych, stanowiący 3-7% czerniaków. Głównymi przyczynami powstawania tego nowotworu są nadmierna ekspozycja na promieniowanie UVA, a także posiadanie dużej ilości znamion. Czerniak pod paznokciowy to także rzadko występujący nowotwór złośliwy wywodzący się z komórek barwnikowych, który stanowi 0,7-3,5% czerniaków. Głównymi przyczynami powstawania tej odmiany czerniaka są nadmierna ekspozycja na promieniowanie UV, uraz mechaniczny czy predyspozycje genetyczne. Promieniowanie ultrafioletowe UVA może wnikać w głębsze warstwy skóry, powodując uszkodzenie elastyny i włókien kolagenowych oraz zmiany DNA skóry, co prowadzi do procesu fotostarzenia, czyli utraty jędrności i wiotczenia skóry. Należy podkreślić, iż efekty działania promieniowania UVA nie są widoczne od razu, ponieważ jego dawki kumulują się.

Do działań prewencyjnych związanych z wykonywaniem manicure hybrydowego należą nakładanie na dłonie kremu przeciwsłonecznego z filtrem przed zabiegiem stylizacji paznokci lub zakładanie rękawiczek ochronnych z wyciętymi końcówkami na paznokcie, a także używanie certyfikowanego sprzętu.

Na podstawie przeglądu badań naukowych stwierdzono, iż podjęty temat wymaga dalszych i wnikliwszych badań z uwzględnieniem czasu ekspozycji na promieniowanie UVA i powtarzalności stosowanej metody oraz przeglądu stosowanego sprzętu, dlatego mimo wykazanego niskiego, ale nie zerowego ryzyka rakotwórczości przy prawidłowym stosowaniu lamp UV w metodzie hybrydowej, warto mieć świadomość potencjalnego zagrożenia.

Jesteś studentem, doktorantem, młodym naukowcem? Chcesz publikować w profesjonalnym piśmie naukowym, brać udział w konferencjach? Firma Konferencje Naukowe Piotr Rachwał umożliwi Ci start w świecie nauki za przystępną cenę. Organizujemy konferencje interdyscyplinarne, jak i specjalistyczne. Wydajemy monografie pokonferencyjne oraz współpracujemy z czasopismami z listy ministerialnej. Pomagamy w publikacji artykułów.

Piotr Rachwał

Konferencje Naukowe

ul. Gen Leopolda Okulickiego 51D/20

31-637 Kraków

NIP: 573-272-51-36

REGON: 365643034

E-mail: rachwal.konferencjenaukowe@gmail.com

www.konferencjenaukowe.com.pl